

Teataja

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

61. aastakäik

23. jaanuar 2018

Sisukord

II Muud kui seadusandlikud aktid

RAHVUSVAHELISED LEPINGUD

- ★ Teave ELi ja Lääne-Balkani riikide transpordiühenduse asutamise lepingu allkirjastamise kuupäeva ja ajutise kohaldamise kohta 1
- ★ Teave Euroopa Liidu ja Samoa Iseseisvusriigi vahelise lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu jõustumise kohta 1

MÄÄRUSED

- ★ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2018/92, 18. oktoober 2017, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 658/2014 Euroopa Ravimiametile inimtervishoius kasutatavate ravimite ravimiohutuse järelevalve toimingute eest makstavate tasude kohta seoses kõnealuste tasude inflatsioonimääruga kohandamisega ⁽¹⁾ 2
- ★ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2018/93, 16. november 2017, millega suurendatakse keskkonna allprogrammi raames tegevustoetuste kaudu rahastatavatele looduse ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse toetamise projektidele eraldatavate eelarvevahendite protsendimäär vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1293/2013 (millega luuakse keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE) ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 614/2007) artikli 9 lõikele 4 ⁽¹⁾ 5
- ★ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2018/94, 16. november 2017, millega kehtestatakse kolmandatest riikidest Hispaaniasse imporditava sorgo imporditollimaksude vähendus ühtse määra alusel 7
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2018/95, 9. jaanuar 2018, millega registreeritakse kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registris nimetus „Slavonski med“ (KPN) 9

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

ET

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2018/96, 9. jaanuar 2018, millega kiidetakse heaks oluline muudatus kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registrisse kantud nimetuse spetsifikaadis [„Oignon doux des Cévennes“ (KPN)] 10
- ★ Komisjoni määrus (EL) 2018/97, 22. jaanuar 2018, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1333/2008 II lisa seoses magusainete kasutamisega valikpagari-toodetes ⁽¹⁾ 11
- ★ Komisjoni määrus (EL) 2018/98, 22. jaanuar 2018, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1333/2008 II ja III lisa ning komisjoni määruse (EL) nr 231/2012 lisa seoses kaltsiumsorbaadiga (E 203) ⁽¹⁾ 14
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2018/99, 22. jaanuar 2018, millega muudetakse rakendusmäärust (EL) 2015/2378 seoses automaatse teabevahetuse tõhususe iga-aastase hinnangu vormi ja edastamistingimustega ning liikmesriikide esitatavate statistiliste andmete loendiga nõukogu direktiivi 2011/16/EL hindamiseks 29

DIREKTIIVID

- ★ Komisjoni rakendusdirektiiv (EL) 2018/100, 22. jaanuar 2018, millega muudetakse direktiive 2003/90/EÜ ja 2003/91/EÜ, millega kehtestatakse rakendusmeetmed vastavalt nõukogu direktiivi 2002/53/EÜ artikli 7 ja nõukogu direktiivi 2002/55/EÜ artikli 7 kohaldamiseks seoses teatavate põllumajandustaimesortide ja köögiviljasortide kontrollimisel minimaalselt hõlmatavate tunnuste ja kontrollimise miinimumtingimustega ⁽¹⁾ 34

OTSUSED

- ★ Nõukogu otsus (ÜVJP) 2018/101, 22. jaanuar 2018, tulemusliku relvaekspordi kontrolli edendamise kohta 40
- ★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2018/102, 19. jaanuar 2018, millega muudetakse otsuse 93/52/EMÜ II lisa seoses Hispaania Aragoni ja Kataloonia autonoomsete piirkondade ametlikult brutselloosist (*B. melitensis*) vabadeks piirkondadeks tunnistamisega (teatavaks tehtud numbri C(2018) 159 all) ⁽¹⁾ 48

SOOVITUSED

- ★ Komisjoni soovitus (EL) 2018/103, 20. detsember 2017, mis käsitleb õigusriigi olukorda Poolas ja täiendab soovitusi (EL) 2016/1374, (EL) 2017/146 ja (EL) 2017/1520 50

Parandused

- ★ Komisjoni 19. juuni 2017. aasta delegeeritud määruse (EL) 2017/1260 (millega asendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1896/2006 (millega luuakse Euroopa maksekäsumenetlus) I lisa) parandus (ELT L 182, 13.7.2017) 65

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

RAHVUSVAHELISED LEPINGUD

Teave ELi ja Lääne-Balkani riikide transpordiühenduse asutamise lepingu allkirjastamise kuupäeva ja ajutise kohaldamise kohta

Ajavahemikus 12. juulist kuni 9. oktoobrini 2017 allkirjastasid Euroopa Liit ja kuus Lääne-Balkani partnerriiki transpordiühenduse asutamise lepingu ⁽¹⁾. Asjaomaseid teavitusi arvesse võttes kohaldatakse lepingut Euroopa Liidu, Albaania Vabariigi, Bosnia ja Hertsegoviina ning Kosovo ⁽²⁾ vahel ajutiselt alates 9. oktoobrist 2017 ning samade lepinguosaliste ja Serbia Vabariigi vahel ajutiselt alates 29. novembrist 2017 vastavalt lepingu artikli 41 lõikele 3.

⁽¹⁾ Lepingu tekst: ELT L 278, 27.10.2017, lk 3.

⁽²⁾ Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 (1999) ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

Teave Euroopa Liidu ja Samoa Iseseisvusriigi vahelise lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu jõustumise kohta

Euroopa Liidu ja Samoa Iseseisvusriigi vaheline lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitlev leping jõustub 1. märtsil 2018, sest kõnealuse lepingu artikli 8 lõikes 1 sätestatud menetlus viidi 9. jaanuaril 2018 lõpule.

MÄÄRUSED

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2018/92,

18. oktoober 2017,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 658/2014 Euroopa Ravimiametile inimtervishoius kasutatavate ravimite ravimiohutuse järelevalve toimingute eest makstavate tasude kohta seoses kõnealuste tasude inflatsioonimääraga kohandamisega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrust (EL) nr 658/2014 Euroopa Ravimiametile (EMA) inimtervishoiu s kasutatavate ravimite ravimiohutuse järelevalve toimingute eest makstavate tasude kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 15 lõiget 6,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 726/2004 ⁽²⁾ artikli 67 lõike 3 kohaselt koosnevad Euroopa Ravimiameti tulud liidu toetusest, lõivudest, mida ettevõtjad maksavad liidu müügilubade saamise ja säilitamise eest, samuti muude ameti ja koordineerimisgrupi teenuste eest, mis on seotud tema ülesannete täitmisega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/83/EÜ ⁽³⁾ artiklitele 107c, 107e, 107 g, 107k ja 107q, ning tasudest, mida amet võtab muude osutatud teenuste eest.
- (2) Euroopa Liidu Statistikaameti avaldatud andmeil oli liidu inflatsioonimäär 2015. aastal 0,2 % ja 2016. aastal 1,2 %. Võttes arvesse 2015. aasta väga madalat inflatsioonimäära, ei peetud põhjendatuks kohandada määruse (EL) nr 658/2014 artikli 15 lõike 6 kohaselt Euroopa Ravimiametile makstavate lõivude summasid inimtervishoius kasutatavate ravimite ravimiohutuse järelevalve toimingute jaoks. Pidades silmas liidu inflatsioonimäära 2016. aastal, peetakse kõnealuste summade kohandamist põhjendatuks. 2015. ja 2016. aasta inflatsiooni arvesse võttes tuleks kohaldada kumulatiivset kohandamist.
- (3) Lihtsuse mõttes tuleks kohandatud summad ümardada 10 euro täpsusega, välja arvatud infotehnoloogia süsteemi tagamise ja kirjanduse jälgimise aastatasu, mille puhul tuleks summad ümardada 1 euro täpsusega.
- (4) Määruses (EL) nr 658/2014 sätestatud lõivud aeguvad vastava menetluse alustamisel või, kui tegemist on infotehnoloogia süsteemi tagamise ja kirjanduse jälgimise aastatasuga, iga aasta 1. juuliks. Seega määratakse kohaldatav summa kindlaks tähtaja järgi ning ei ole vaja kehtestada konkreetseid üleminekusätteid seoses pooleliolevate menetlustega.
- (5) Vastavalt määruse (EL) nr 658/2014 artikli 15 lõikele 6, kui delegeeritud õigusakt, millega kohandatakse kõnealuse määruse lisa I–IV osas sätestatud lõivusid, jõustub enne 1. juulit, jõustuvad nimetatud kohandused alates 1. juulist, kui see aga jõustub pärast 30. juunit, jõustuvad nimetatud kohandused alates delegeeritud õigusakti jõustumisest.
- (6) Määruse (EL) nr 658/2014 lisa tuleks seega vastavalt muuta,

⁽¹⁾ ELT L 189, 27.6.2014, lk 112.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 726/2004, milles sätestatakse ühenduse kord inim- ja veterinaar-ravimite lubade andmise ja järelevalve kohta ning millega asutatakse Euroopa Ravimiamet (ELT L 136, 30.4.2004, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiiv 2001/83/EÜ inimtervishoius kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta (EÜT L 311, 28.11.2001, lk 67).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 658/2014 lisa muudetakse järgmiselt.

1) I osa punkti 1 muudetakse järgmiselt:

- a) summa „19 500 eurot“ asendatakse summaga „19 770 eurot“,
- b) summa „13 100 eurot“ asendatakse summaga „13 290 eurot“.

2) II osa punkti 1 muudetakse järgmiselt:

- a) sissejuhatavas lauses asendatakse summa „43 000 eurot“ summaga „43 600 eurot“,
- b) punkti a muudetakse järgmiselt:
  - i) summa „17 200 eurot“ asendatakse summaga „17 440 eurot“,
  - ii) summa „7 280 eurot“ asendatakse summaga „7 380 eurot“,
- c) punkti b muudetakse järgmiselt:
  - i) summa „25 800 eurot“ asendatakse summaga „26 160 eurot“,
  - ii) summa „10 920 eurot“ asendatakse summaga „11 070 eurot“.

3) III osa punkti 1 muudetakse järgmiselt:

- a) esimest lõiku muudetakse järgmiselt:
  - i) summa „179 000 eurot“ asendatakse summaga „181 510 eurot“,
  - ii) summa „38 800 eurot“ asendatakse summaga „39 350 eurot“,
  - iii) summa „295 400 eurot“ asendatakse summaga „299 560 eurot“,
- b) teist lõiku muudetakse järgmiselt:
  - i) punktis a asendatakse summa „119 333 eurot“ summaga „121 000 eurot“,
  - ii) punktis b asendatakse summa „145 200 eurot“ summaga „147 240 eurot“,
  - iii) punktis c asendatakse summa „171 066 eurot“ summaga „173 470 eurot“,
  - iv) punktis d asendatakse summa „196 933 eurot“ summaga „199 700 eurot“,
- c) neljandas lõigus muudetakse punkti b järgmiselt:
  - i) summa „1 000 eurot“ asendatakse summaga „1 010 eurot“,
  - ii) summa „2 000 eurot“ asendatakse summaga „2 020 eurot“,
  - iii) summa „3 000 eurot“ asendatakse summaga „3 050 eurot“.

4) IV osa punktis 1 asendatakse summa „67 eurot“ summaga „68 eurot“.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Määrust kohaldatakse alates 12. veebruarist 2018.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 18. oktoober 2017

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2018/93,**16. november 2017,**

millega suurendatakse keskkonna allprogrammi raames tegevustoetuste kaudu rahastatavatele looduse ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse toetamise projektidele eraldatavate eelarvevahendite protsendimäära vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1293/2013 (millega luuakse keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE) ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 614/2007) artikli 9 lõikele 4

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1293/2013, millega luuakse keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE) ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 614/2007, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Tingimused LIFE määruse artikli 9 lõikes 3 osutatud looduse ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse toetamise projektidele eraldatavate eelarvevahendite protsendimäära suurendamiseks kuni 10 % võrra on täidetud, sest looduse ja bioloogilise mitmekesisuse prioriteetse valdkonna alla kuuluvate ja kvaliteedi miinimumnõuetele vastavate taotlustega kahe järjestikuse aasta jooksul taotletud kogusumma ületas enam kui 20 % võrra kõnealustele aastatele eelneval kahel aastal arvestatud vastava summa.
- (2) Võttes arvesse looduslaste õigusaktide toimivuse kontrolli ⁽²⁾ järeldusi seoses vajadusega suurendada rahastamise kättesaadavust, et edendada direktiivide rakendamist ja loodust, rahvast ja majandust käsitleva komisjoni tegevuskava ⁽³⁾ meedet 8, otsustas komisjon suurendada keskkonna allprogrammi raames tegevustoetuste kaudu rahastatavatele looduse ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse toetamise projektidele eraldatavate eelarvevahendite protsendimäära (55 %).
- (3) Looduse ja bioloogilise mitmekesisuse prioriteetsele valdkonnale eraldatavate eelarvevahendite protsendimäära suurendamine ei vähenda prognooside kohaselt muude keskkonna allprogrammi prioriteetsete valdkondade kaudu rahastatavate projektide jaoks ette nähtud vahendeid, sest kavandatud on programmi LIFE rakendamise igaaastase rahastamispaketi suurenemine aastatel 2018–2020 ning ELi kaasrahastamise määra vähendamine enamiku muude prioriteetsete valdkondade tegevustoetuste puhul 60 %-lt 55 %-ni,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

LIFE määruse artikli 9 lõige 3 asendatakse järgmisega: „Vähemalt 60,5 % keskkonna allprogrammi raames tegevustoetuste kaudu rahastatavatele projektidele ette nähtud eelarvevahenditest eraldatakse projektidele, millega toetatakse looduse ja bioloogilise mitmekesisuse kaitset.“

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

⁽¹⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 185 (edaspidi „LIFE määrus“).

⁽²⁾ SWD(2016) 472 *final* (komisjoni talituste töödokument „Fitness Check of the EU Nature Legislation (Birds and Habitats Directives)“ (ELi looduslaste õigusaktide (linnudirektiivi ja elupaikade direktiivi) toimivuse kontroll)).

⁽³⁾ COM(2017) 198 *final* ja SWD (2017) 139 *final* (ELi loodust, rahvast ja majandust käsitlev tegevuskava).

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 16. november 2017

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2018/94,**16. november 2017,****millega kehtestatakse kolmandatest riikidest Hispaaniasse imporditava sorgo imporditollimaksude vähendus ühtse määra alusel**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, (¹) eriti selle artiklit 185,

ning arvestades järgmist:

- (1) Mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voores sõlmitud lepingute (²) alusel kohustus liit lubama importida Hispaaniasse 300 000 tonni sorgot aastas.
- (2) Ajavahemikul 1. jaanuarist 2017 kuni 7. augustini 2017 imporditi Hispaaniasse 103 967 tonni sorgot. Kõnealuse ajavahemiku jooksul oli sorgo imporditollimaksuks kehtestatud komisjoni määruse (EL) nr 642/2010 (³) kohaselt 0 eurot tonni kohta. Alates 8. augustist 2017 ning pärast sorgo suhtes määruse (EL) nr 642/2010 kohaselt 0 eurost suurema imporditollimaksu taaskehtestamist on Hispaaniasse imporditud 26 250 tonni sorgot.
- (3) Impordikvootide täitmise tagamiseks on määruse (EÜ) nr 1296/2008 (⁴) artikliga 6 ette nähtud, et võib kohaldada määruse (EL) nr 642/2010 kohaselt kehtestatud imporditollimaksude vähendust.
- (4) Võttes arvesse sorgoturu tingimusi, eelkõige asjaolu, et sorgo hind maailmaturul on maisi hinnast kõrgem, on vaja 1. jaanuaril 2017 vastavalt määrusele (EÜ) nr 1296/2008 avatud tariifikvoodi raames Hispaaniasse imporditava sorgo suhtes kohaldada määruse (EL) nr 642/2010 kohaselt kehtestatud ühtse määra alusel imporditollimaksude vähendust 100 % ulatuses.
- (5) Võttes arvesse delegeeritud õigusakti vastuvõtmisega seotud ajalisi piiranguid ja impordikvootide täitmise vajadust, on asjakohane näha ette ühtse määra alusel tollimaksude vähendus kindlaksmääratud ulatuses sellise perioodi suhtes, mis kehtib pikemalt kui 2017. aasta lõpuni,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1296/2008 artiklis 6 osutatud sorgo suhtes kohaldatav ühtse määra alusel imporditollimaksude vähendus kehtestatakse 100 % ulatuses imporditollimaksule, mis sorgo suhtes on kindlaks määratud vastavalt määrusele (EL) nr 642/2010. Kõnealust vähendust kohaldatakse 1. jaanuaril 2017 vastavalt määrusele (EÜ) nr 1296/2008 avatud tariifikvoodi raames Hispaaniasse imporditava sorgo järelejäänud koguste suhtes.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määruse kehtivusaeg lõpeb 28. veebruaril 2018.

(¹) ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

(²) Nõukogu 22. detsembri 1994. aasta otsus 94/800/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse nimel sõlmitavaid tema pädevusse kuuluvaid küsimusi puudutavaid kokkuleppeid, mis saavutati mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voores (1986–1994), (EÜT L 336, 23.12.1994, lk 1).

(³) Komisjoni 20. juuli 2010. aasta määrus (EL) nr 642/2010 nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 rakenduseeskirjade kohta teraviljasektori imporditollimaksude osas (ELT L 187, 21.7.2010, lk 5).

(⁴) Komisjoni 18. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1296/2008, millega kehtestatakse tariifikvootide üksikasjalikud rakenduseeskirjad Hispaaniasse imporditava maisi ja sorgo ning Portugali imporditava maisi kohta (ELT L 340, 19.12.2008, lk 57).

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 16. november 2017

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2018/95,**9. jaanuar 2018,****millega registreeritakse kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registris nimetus „Slavonski med“ (KPN)]**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrust (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 52 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 50 lõike 2 punktile a avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* Horvaatia taotlus registreerida nimetus „Slavonski med“ ⁽²⁾.
- (2) Kuna komisjon ei ole saanud ühtegi määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 51 kohast vastuväidet, tuleks nimetus „Slavonski med“ registreerida,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Nimetus „Slavonski med“ (KPN) registreeritakse.

Esimeses lõigus osutatud nimetus määratletakse komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 668/2014 ⁽³⁾ XI lisas esitatud klassi 1.4 „muud loomse päritoluga tooted (munad, mesi, mitmesugused piimatooted (v.a või) jne)“ kuuluva tootena.*Artikkel 2*Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 9. jaanuar 2018

Komisjoni nimel
presidendi eest
komisjoni liige
Phil HOGAN

⁽¹⁾ ELT L 343, 14.12.2012, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 292, 2.9.2017, lk 7.

⁽³⁾ Komisjoni 13. juuni 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 668/2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1151/2012 (põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta) rakenduseeskirjad (ELT L 179, 19.6.2014, lk 36).

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2018/96,**9. jaanuar 2018,****millega kiidetakse heaks oluline muudatus kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registrisse kantud nimetuse spetsifikaadis [„Oignon doux des Cévennes“ (KPN)]**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrust (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 52 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 53 lõike 1 esimese lõigu kohaselt vaatas komisjon läbi Prantsusmaa taotluse saada heakskiit komisjoni määruse (EÜ) nr 723/2008 ⁽²⁾ (muudetud komisjoni määrusega (EL) nr 686/2013) ⁽³⁾ kohaselt registreeritud kaitstud päritolunimetuse „Oignon doux des Cévennes“ spetsifikaadi muudatusele.
- (2) Kuna asjaomane muudatus ei ole väike määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 53 lõike 2 tähenduses, avaldas komisjon kõnealuse määruse artikli 50 lõike 2 punkti a kohase muutmistaotluse *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽⁴⁾.
- (3) Kuna komisjon ei ole saanud ühtegi määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 51 kohast vastuväidet, tuleks spetsifikaadi muudatus heaks kiita,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

*Artikkel 1**Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud nimetuse „Oignon doux des Cévennes“ (KPN) spetsifikaadi muudatus kiidetakse heaks.*Artikkel 2*Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 9. jaanuar 2018

Komisjoni nimel
presidendi eest
komisjoni liige
Phil HOGAN

⁽¹⁾ ELT L 343, 14.12.2012, lk 1.

⁽²⁾ Komisjoni 25. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 723/2008, millega registreeritakse kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registris teatavad nimetused (Afuega'l Pitu (KPN), Mazapán de Toledo (KGT), Agneau de Lozère (KGT), Oignon doux des Cévennes (KPN), Butelo de Vinhais ehk Bucho de Vinhais ehk Chouriço de Ossos de Vinhais (KGT), Chouriça Doce de Vinhais (KGT)) (ELT L 198, 26.7.2008, lk 28).

⁽³⁾ Komisjoni 16. juuli 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 686/2013, millega kiidetakse heaks väike muudatus kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registrisse kantud nimetuse spetsifikaadis [Oignon doux des Cévennes (KPN)] (ELT L 196, 19.7.2013, lk 4).

⁽⁴⁾ ELT C 294, 5.9.2017, lk 8.

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2018/97,**22. jaanuar 2018,****millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1333/2008 II lisa seoses magusainete kasutamise valikpagaritoodetes****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrust (EÜ) nr 1333/2008 toidu lisainete kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 10 lõiget 3,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrust (EÜ) nr 1331/2008, millega kehtestatakse toidu lisainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtne menetlus, ⁽²⁾ eriti selle artikli 7 lõiget 5,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 1333/2008 II lisa on sätestatud toidus kasutada lubatud lisainete ja nende kasutamise tingimuste liidu loetelu.
- (2) Kõnealust loetelu võib komisjoni algatusel või pärast taotluse esitamist ajakohastada määruse (EÜ) nr 1331/2008 artikli 3 lõikes 1 osutatud ühtse menetluse kohaselt.
- (3) Liikmesriikide esitatud teabe põhjal on komisjon jõudnud järeldusele, et määruse (EÜ) nr 1333/2008 II lisa tuleks muuta seoses ainete E 950 kaaliumatsesulfaam, E 951 aspartaam, E 952 tsüklamiinhape ja selle naatrium- ning kaltsiumsoolad, E 954 sahhariin ning selle naatrium-, kaalium- ja kaltsiumsoolad, E 955 sukraloos, E 959 neohesperidiin DC, E 961 neotaam, E 962 aspartaam-atsesulfaamsool ja E 969 advantaam kasutamise eritoiduks ettenähtud valikpagaritoodetes.
- (4) Magusainete kasutamine eritoiduks ettenähtud valikpagaritoodetes on lubatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 94/35/EÜ ⁽³⁾. Eritoiduks ettenähtud valikpagaritooted hõlmasid nõukogu direktiiviga 89/398/EMÜ ⁽⁴⁾ reguleeritud süsivesikute ainevahetuse häiretega (diabeediga) inimestele ette nähtud toitu. Kõnealuses direktiivis kehtestati eritoiduks ettenähtud toiduainete määratlus ja nähti ette, et süsivesikute ainevahetuse häiretega (diabeediga) inimestele ette nähtud toidu suhtes võib võtta vastu erisätteid, kuna selline toit kuulub eritoiduks ettenähtud toiduainete kategooriasse.
- (5) Komisjoni aruandes ⁽⁵⁾ diabeedi all kannatavatele inimestele mõeldud toidu kohta on siiski leitud, et teaduslik alus erinõuete kehtestamiseks selliste toitude koostisele on puudulik. Lisaks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 609/2013 ⁽⁶⁾ kaotatud eritoiduks ettenähtud toiduainete mõiste, mis hõlmab ka süsivesikute ainevahetuse häiretega (diabeediga) inimestele ette nähtud toitu.
- (6) Seega ei ole nimetatud magusainete lubamine eritoiduks ettenähtud valikpagaritoodetes määruse (EÜ) nr 1333/2008 artikli 7 punkti c kohaselt enam õigustatud ja neid tooteid ei tohiks enam turustada.

⁽¹⁾ ELT L 354, 31.12.2008, lk 16.

⁽²⁾ ELT L 354, 31.12.2008, lk 1.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 1994. aasta direktiiv 94/35/EÜ toiduainetes kasutatavate magusainete kohta (EÜT L 237, 10.9.1994, lk 3).

⁽⁴⁾ Nõukogu 3. mai 1989. aasta direktiiv 89/398/EMÜ eritoiduks ettenähtud toiduainete käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 186, 30.6.1989, lk 27).

⁽⁵⁾ Komisjoni 1. juuli 2008. aasta aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule süsivesikute ainevahetuse häirete (diabeedi) all kannatavatele inimestele ettenähtud toiduainete kohta (COM(2008) 392 final).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 609/2013 imikute ja väikelaste toidu, meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu ning kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendajate kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 92/52/EMÜ, komisjoni direktiivid 96/8/EÜ, 1999/21/EÜ, 2006/125/EÜ ja 2006/141/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/39/EÜ ning komisjoni määrused (EÜ) nr 41/2009 ja (EÜ) nr 953/2009 (ELT L 181, 29.6.2013, lk 35).

- (7) Lisaks tagaks magusainete kasutamist tingimuste ühetaoline rakendamine selguse ja siseturu nõuetekohase toimimise.
- (8) Seetõttu tuleks toidukategooriast 07.2 (valikpagaritooted) välja jätta kanded E 950 kaaliumatsesulfaam, E 951 aspartaam, E 952 tsükلاميinhape ja selle naatrium- ning kaltsiumsoolad, E 954 sahhariin ning selle naatrium-, kaalium- ja kaltsiumsoolad, E 955 sukraloos, E 959 neohesperidiin DC, E 961 neotaam, E 962 aspartaam-atsesulfaamsool ja E 969 advantaam, mille puhul osutatakse ainult eritoiduks ettenähtud valikpagaritoodetele.
- (9) Seetõttu tuleks määruse (EÜ) nr 1333/2008 II lisa vastavalt muuta.
- (10) Et toidukäitlejatel oleks võimalik kohaneda uute nõuetega, on asjakohane ette näha üleminekuperiood, mille jooksul võib jätkuvalt turustada eritoiduks ettenähtud valikpagaritooted, mis sisaldavad kõnealuseid magusaineid.
- (11) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1333/2008 II lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Eritoiduks ettenähtud valikpagaritooted, mis sisaldavad aineid E 950 kaaliumatsesulfaam, E 951 aspartaam, E 952 tsükلاميinhape ja selle naatrium- ning kaltsiumsoolad, E 954 sahhariin ning selle naatrium-, kaalium- ja kaltsiumsoolad, E 955 sukraloos, E 959 neohesperidiin DC, E 961 neotaam, E 962 aspartaam-atsesulfaamsool ja E 969 advantaam, mis on lastud turule seaduslikult enne käesoleva määruse jõustumist, võib turustada kuni varude lõppemiseni.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 22. jaanuar 2018

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

LISA

Määruse (EÜ) nr 1333/2008 II lisa E osa muudetakse järgmiselt.

1. Seoses kasutusega ainult eritoiduks ettenähtud valikpagaritoodetes jäetakse toidukategoorias 07.2 (valikpagaritooted) välja kanded järgmiste toidulisandite kohta: E 950 kaaliumatsesulfaam, E 951 aspartaam, E 952 tsüklamiinhape ja selle naatrium- ning kaltsiumsoolad, E 954 sahhariin ning selle naatrium-, kaalium- ja kaltsiumsoolad, E 955 sukraloos, E 959 neohesperidiin DC, E 961 neotaam, E 962 aspartaam-atsesulfaamsool ja E 969 advantaam.
-

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2018/98,**22. jaanuar 2018,****millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1333/2008 II ja III lisa ning komisjoni määruse (EL) nr 231/2012 lisa seoses kaltsiumsorbaadiga (E 203)****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrust (EÜ) nr 1333/2008 toidu lisaainete kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 10 lõiget 3 ja artiklit 14,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 1333/2008 II lisas on sätestatud liidu loetelu toidus kasutada lubatud lisaainete kohta ja kõnealuste lisaainete kasutamise tingimused.
- (2) Määruse (EÜ) nr 1333/2008 III lisas on sätestatud liidu loetelu toidu lisaainetest, mida on lubatud kasutada toidu lisaainetes, toiduensüümides, toidu lõhna- ja maitseainetes ja toitainetes, ning nende kasutustingimused.
- (3) Komisjoni määruses (EL) nr 231/2012 ⁽²⁾ on sätestatud määruse (EÜ) nr 1333/2008 II ja III lisas loetletud toidu lisaainete spetsifikatsioonid.
- (4) Kaltsiumsorbaat (E 203) on aine, mida on lubatud kasutada mitmesuguse toidu säilitusainena, samuti toiduvärvi- valmististes ning toidu lõhna- ja maitseainetes kooskõlas määruse (EÜ) nr 1333/2008 II ja III lisaga.
- (5) Määruse (EÜ) nr 1333/2008 artikli 32 lõikes 1 on sätestatud, et kõigi toidu lisaainete suhtes, mille kasutamiseks anti liidus luba enne 20. jaanuari 2009, korraldab Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „toiduohutusamet“) uue riskihindamise.
- (6) Sel eesmärgil on komisjoni määruses (EL) nr 257/2010 ⁽³⁾ sätestatud programm toidu lisaainete uueks hindamiseks. Vastavalt määrusele (EL) nr 257/2010 tuli säilitusainete uuesti hindamine lõpetada 31. detsembriks 2015.
- (7) 30. juunil 2015 esitas toiduohutusamet teadusliku arvamuse sorbiinhappe (E 200), kaaliumsorbaadi (E 202) ja kaltsiumsorbaadi (E 203) uuestihindamise kohta toidu lisaainena ⁽⁴⁾. Arvamuses märgiti, et kaltsiumsorbaadi genotoksilisuse kohta ei ole piisavalt andmeid. Seega ei saanud toiduohutusamet kinnitada kaltsiumsorbaadi ohutust toidu lisaainena ja otsustas, et see tuleks välja jätta grupist, millele on kehtestatud aktsepteeritav päevadoos ja kuhu kuuluvad sorbiinhape (E 200) ja kaaliumsorbaat (E 202). Arvamuse kohaselt on selleks, et kaaluda kaltsiumsorbaadi kandmist kõnealusesse aktsepteeritava päevadoosiga gruppi, vaja teha kaltsiumsorbaadi genotoksilisuse uuringud.
- (8) 10. juunil 2016 avaldas komisjon avaliku osalemiskutse teaduslike ja tehnoloogiliste andmete esitamiseks sorbiinhappe (E 200), kaaliumsorbaadi (E 202) ja kaltsiumsorbaadi (E 203) kohta, ⁽⁵⁾ mille eesmärk oli saada andmeid, mis kõnealuste ainete toidu lisaainetena uuestihindamist käsitleva teadusliku arvamuse kohaselt puudu olid. Ükski toidukäitleja ei esitanud kaltsiumsorbaadi (E 203) kohta vajalikke genotoksilisuse andmeid. Ilma nende andmeteta ei saa toiduohutusamet kaltsiumsorbaadi kui toidu lisaaine ohutuse uuesti hindamist lõpetada ning sellest tulenevalt otsustada, kas kõnealune aine vastab endiselt määruse (EÜ) nr 1333/2008 artikli 6 lõikes 1 sätestatud tingimustele liidus lubatud toidu lisaainete loetellu lisamise kohta.

⁽¹⁾ ELT L 354, 31.12.2008, lk 16.

⁽²⁾ Komisjoni 9. märtsi 2012. aasta määrus (EL) nr 231/2012, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1333/2008 II ja III lisas loetletud toidu lisaainete spetsifikatsioonid (ELT L 83, 22.3.2012, lk 1).

⁽³⁾ Komisjoni 25. märtsi 2010. aasta määrus (EL) nr 257/2010, millega kehtestatakse toidus lubatud lisaainete uue hindamise kava kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1333/2008 toidu lisaainete kohta (ELT L 80, 26.3.2010, lk 19).

⁽⁴⁾ EFSA Journal 2015; 13(6): 4144.

⁽⁵⁾ http://ec.europa.eu/food/safety/food_improvement_agents/additives/re-evaluation_en

- (9) Seepärast on asjakohane kaltsiumsorbaat (E 203) liidus lubatud toidu lisaainete loetelust välja jätta.
- (10) Määruse (EÜ) nr 1333/2008 artikli 10 lõike 3 kohaselt muudetakse liidus lubatud toidu lisaainete loetelu vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1331/2008 ⁽¹⁾ osutatud korrale.
- (11) Määruse (EÜ) nr 1331/2008 artikli 3 lõikes 1 on sätestatud, et liidus lubatud toidu lisaainete loetelu võib ajakohastada kas komisjoni algatusel või vastava taotluse saamisel.
- (12) Seepärast tuleks muuta määruse (EÜ) nr 1333/2008 II ja III lisa ning määruse (EL) nr 231/2012 lisa, jättes liidus lubatud toidu lisaainete loetelust välja kaltsiumsorbaadi (E 203), kuna asjakohaste genotoksilisuse andmete puudumise tõttu ei ole selle loetelus hoidmine enam õigustatud.
- (13) Et toidukäitlejatel oleks võimalik kohaneda uute nõuetega või leida kaltsiumsorbaadile (E 203) alternatiive, tuleks käesolevat määrust hakata kohaldama 6 kuud pärast selle jõustumist.
- (14) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1333/2008 II ja III lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Määruse (EL) nr 231/2012 lisast jäetakse välja toidu lisaainet kaltsiumsorbaati (E 203) käsitlev kanne.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 12. augustist 2018.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 22. jaanuar 2018

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1331/2008, millega kehtestatakse toidu lisaainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtne menetlus (ELT L 354, 31.12.2008, lk 1).

LISA

1) Määruse (EÜ) nr 1333/2008 II lisa muudetakse järgmiselt:

- a) B osa tabelis 3 („Toidu lisaained, välja arvatud toiduvärvid ja magusained“) kustutatakse toidu lisaainet E 203 ehk kaltsiumsorbaati käsitlev kanne;
- b) C osa tabelit 5 („Muud lisaained, mille segu kohta võib kehtestada piinormi“) muudetakse järgmiselt:
- i) punkt a „E 200–203: sorbiinhape ja sorbaadid (SA)“ asendatakse järgmisega:
- „a) E 200–202: sorbiinhape ja kaaliumsorbaat (SA)

E-number	Nimetus
E 200	Sorbiinhape
E 202	Kaaliumsorbaat“;

- ii) punktis c „E 200–213: sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid (SA + BA)“ kustutatakse toidu lisaainet E 203 ehk kaltsiumsorbaati käsitlev kanne;
- iii) punktis d „E 200–219: sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid; p-hüdroksübensoaadid (SA + BA + PHB)“ kustutatakse toidu lisaainet E 203 ehk kaltsiumsorbaati käsitlev kanne;
- iv) punkt e „E 200–203; 214–219: sorbiinhape ja sorbaadid; p-hüdroksübensoaadid (SA + PHB)“ asendatakse järgmisega:
- „e) E 200–202; 214–219: sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; p-hüdroksübensoaadid (SA + PHB)

E-number	Nimetus
E 200	Sorbiinhape
E 202	Kaaliumsorbaat
E 214	Etüül-p-hüdroksübensoaat
E 215	Naatriumetüül-p-hüdroksübensoaat
E 218	Metüül-p-hüdroksübensoaat
E 219	Naatriummetüül-p-hüdroksübensoaat“;

c) E osa muudetakse järgmiselt:

- 1) grupis 01.3 („Maitsestatud hapendatud piimatooted, mida on pärast hapendamist kuumtöödeldud“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	1 000	(1) (2)	Ainult kalgendatud piim“;
------------	-------------------------------	-------	---------	---------------------------

- 2) grupis 01.4 („Maitsestatud hapendatud piimatooted, sealhulgas kuumtöödeldud tooted“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	300	(1) (2)	Ainult kuumtöötletud piima-põhised magustoidud“;
------------	---	-----	---------	--

- 3) grupis 01.7.1 („Valmimata juust, välja arvatud gruppi 16 kuuluvad tooted“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	1 000	(1) (2)“;	
------------	-------------------------------	-------	-----------	--

- 4) grupis 01.7.2 („Valminud juust“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlevad kanded järgmistega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	1 000	(1) (2)	Ainult viilutatud ja lõigatud müügipakendis juust; kaetud juust ja toidulisandiga juust
E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	<i>quantum satis</i>		Ainult valminud toodete pinnatöötluks“;

- 5) grupis 01.7.4 („Vadakujuust“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	1 000	(1) (2)	Ainult viilutatud, müügipakendis juust; kaetud juust ja toidulisandiga juust“;
------------	-------------------------------	-------	---------	--

- 6) grupis 01.7.5 („Sulatatud juust“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	2 000	(1) (2)“;	
------------	-------------------------------	-------	-----------	--

- 7) grupis 01.7.6 („Juustutooted, välja arvatud gruppi 16 kuuluvad tooted“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlevad kanded järgmistega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	1 000	(1) (2)	Ainult valmimata tooted; valminud viilutatud müügipakendis tooted; kaetud valminud tooted ja valminud toidulisandiga tooted
E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	<i>quantum satis</i>		Ainult valminud toodete pinnatöötluks“;

- 8) grupis 01.8 („Piimatoodete analoogid, sealhulgas joogivalgendajad“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlevad kanded järgmistega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	2 000	(1) (2)	Ainult juustupõhise valgu analoogid
E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	<i>quantum satis</i>	(1) (2)	Ainult juustuanalooigid (ainult pinnatöötluks)“;

- 9) grupis 02.2.2 („Muud rasva- ja õliemulsioonid, sealhulgas võided, nagu määratletud nõukogu määruses (EÜ) nr 1234/2007, ning vedelad emulsioonid“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlevad kanded järgmistega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	1 000	(1) (2)	Ainult rasvaemulsioonid (välja arvatud või), mille rasvasisaldus on vähemalt 60 %
E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	2 000	(1) (2)	Ainult rasvaemulsioonid rasvasisaldusega vähem kui 60 %“;

- 10) grupis 04.1.1 („Värsked terved marjad, puu- ja köögiviljad“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	20		Ainult koorimata tsitrusviljade pinnatötluseks“;
------------	-------------------------------	----	--	--

- 11) grupis 04.2.1 („Kuivatatud marjad, puu- ja köögiviljad“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	1 000	(1) (2)	Ainult kuivatatud marjad ja puuviljad“;
------------	-------------------------------	-------	---------	---

- 12) grupi 04.2.2 („Marjad, puuviljad ja köögiviljad äädikas, õlis või soolvees“) muudetakse järgmiselt:

- i) toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	2 000	(1) (2)	Ainult köögiviljad (välja arvatud oliivid)“;
------------	---	-------	---------	--

- ii) toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	1 000	(1) (2)	Ainult oliivid ja oliivipõhised valmistised“;
------------	-------------------------------	-------	---------	---

- iii) toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	1 000	(1) (2)	Ainult oliivid ja oliivipõhised valmistised“;
------------	---	-------	---------	---

- 13) grupi 04.2.4.1 („Marja-, puu- ja köögiviljavalmistised, välja arvatud kompotid“) muudetakse järgmiselt:

- i) toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	1 000	(1) (2)	Ainult puu- ja köögiviljavalmistised, sealhulgas merevetikapõhised valmistised, puuviljapõhised kastmed, leemepõhised tarrendid, välja arvatud konserveeritud püreed, vahud, kompotid, salatid ja sarnased tooted“;
------------	-------------------------------	-------	---------	---

ii) toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	1 000	(1) (2)	Ainult oliivipõhised valmistised“;
------------	---	-------	---------	------------------------------------

14) grupis 04.2.5.1 (ekstra džemm ja ekstra želeed, nagu määratletud direktiivis 2001/113/EÜ), asendatakse toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	1 000	(1) (2)	Ainult väikese suhkrusisaldusega või sarnased vähese kalorsusega või ilma suhkruta tooted, marmelaadid <i>marmelada</i> “;
------------	---	-------	---------	--

15) grupis 04.2.5.2 („Džemm, želeed, tsitrusmarmelaadid ja magustatud kastanipüree, nagu määratletud direktiivis 2001/113/EÜ“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	1 000	(1) (2)	Ainult väikese suhkrusisaldusega või sarnased vähese kalorsusega või ilma suhkruta võided, marmelaadid <i>marmelada</i> “;
------------	---	-------	---------	--

16) grupis 04.2.5.3 („Muud sarnased puuvilja-, marja- ja köögiviljavõided“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlevad kanded järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	1 000	(1) (2)	Muud puuviljapõhised võided, marmelaadid <i>marmelada</i>
E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	1 500	(1) (2)	Ainult marmelaad <i>marmelada</i> “;

17) grupis 04.2.6 („Töödeldud kartulitooted“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	2 000	(1) (2)	Ainult kartulitainas ja eelküpsutatud kartuliviilud“;
------------	-------------------------------	-------	---------	---

18) grupi 05.2 („Muud kondiitritooted, sealhulgas hingeõhku värskendavad pisimaiustused“) muudetakse järgmiselt:

i) toidu lisaaineid E 200–219 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid; p-hüdroksübensoaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–219	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid; p-hüdroksübensoaadid	1 500	(1) (2) (5)	Välja arvatud suhkrustatud või glasuuritud marjad, puu- ja köögiviljad“;
------------	---	-------	-------------	--

ii) toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	1 000	(1) (2)	Ainult suhkrustatud või glasuuritud marjad, puu- ja köögiviljad“;
------------	---	-------	---------	---

19) grupis 05.3 („Närimiskumm“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	1 500	(1) (2)“;	
------------	---	-------	-----------	--

20) gruppi 05.4 („Kaunistused, vaabad ja täidised, välja arvatud puuvilja- ja marjapõhised täidised, mis kuuluvad gruppi 4.2.4“) muudetakse järgmiselt:

i) toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	1 000	(1) (2)	Ainult kastmed (pannkoogisiirupid, piimakokteilide ja jäätise maitsestatud siirupid; sarnased tooted)“;
------------	-------------------------------	-------	---------	---

ii) toidu lisaaineid E 200–219 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid; p-hüdroksübensoaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–219	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid; p-hüdroksübensoaadid	1 500	(1) (2) (5)“;	
------------	---	-------	---------------	--

21) grupis 06.4.4 („Kartuli-*gnocchi*“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	1 000	(1)“;	
------------	-------------------------------	-------	-------	--

22) grupis 06.4.5 („Täidisega makarontooted (raviolid ja sarnased tooted)“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	1 000	(1) (2)“;	
------------	-------------------------------	-------	-----------	--

23) grupis 06.6 („Tainad“), asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	2 000	(1) (2)“;	
------------	-------------------------------	-------	-----------	--

24) grupis 06.7 („Eelkeedetud või töödeldud teraviljatooted“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlevad kanded järgmistega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	200	(1) (2)	Ainult polenta
E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	2 000	(1) (2)	Ainult saiaklimpide tainas <i>Semmelknödelteig</i> “;

- 25) grupis 07.1 („Saia-leivatooded“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	2 000	(1) (2)	Ainult müügipakendis viilutatud saia-leivatooded ja rukkileib, jaemüügiks ettenähtud eelküpsutatud pagaritooded ja jaemüügiks ettenähtud vähendatud energiasaldusega saia-leivatooded“;
------------	-------------------------------	-------	---------	---

- 26) grupis 07.2 („Valikpagaritooded“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	2 000	(1) (2)	Ainult tooted, milles vee aktiivsus on üle 0,65“;
------------	-------------------------------	-------	---------	---

- 27) grupis 08.3.1 („Kuumtöötlemata lihatooted“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–219 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid; p-hüdroksübensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–219	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid; p-hüdroksübensoaadid	<i>quantum satis</i>	(1) (2)	Ainult vinnutatud lihatoodete pinnatöötlus“;
------------	---	----------------------	---------	--

- 28) grupi 08.3.2 („Kuumtöödeldud lihatooted“) muudetakse järgmiselt:

- i) toidu lisaaineid E 200–203; 214–219 (sorbiinhape ja sorbaadid; p-hüdroksübensoaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–202; 214 – 219	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; p-hüdroksübensoaadid	1 000	(1) (2)	Ainult pasteedid“;
-----------------------	---	-------	---------	--------------------

- ii) toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	1 000	(1) (2)	Ainult tarrendid“;
------------	-------------------------------	-------	---------	--------------------

- iii) toidu lisaaineid E 200–219 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid; p-hüdroksübensoaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–219	Sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid; p-hüdroksübensoaadid	<i>quantum satis</i>	(1) (2)	Ainult vinnutatud lihatoodete pinnatöötlus“;
------------	--	----------------------	---------	--

- 29) grupi 08.3.3 („Söödavad vorstikestad, lihakatted ja kaunistused“) muudetakse järgmiselt:

- i) toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	<i>quantum satis</i>		Ainult kollageenipõhised vorstikestad vee aktiivsusega üle 0,6“;
------------	-------------------------------	----------------------	--	--

- ii) toidu lisaaineid E 200–203; 214–219 (sorbiinhape ja sorbaadid; *p*-hüdrosübensoaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–202; 214–219	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; <i>p</i> -hüdrosübensoaadid	1 000	(1) (2)	Ainult keedetud, soolatud või kuivatatud lihatoodete tarretiskatted“;
------------------------	--	-------	---------	---

- 30) gruppi 09.2 („Töödeldud kala ja kalatooted, sh molluskid ja vähilaadsed“) muudetakse järgmiselt:

- i) toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	1 000	(1) (2)	Tarrend“;
------------	-------------------------------	-------	---------	-----------

- ii) toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlevad kanded asendatakse järgmistega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	200	(1) (2)	Ainult kuivatatud soolatud kala
E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	2 000	(1) (2)	Ainult kalatoodete preservid ja kalatooted, sh tooted vähilaadsetest, molluskitest ja surimi ning kala- ja vähilaadsete pasteet, keedetud vähilaadsed ja molluskid
E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	6 000	(1) (2)	Ainult keedetud <i>Crangon crangon</i> ja <i>Crangon vulgaris</i> “;

- 31) grupis 09.3 („Kalamari“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	2 000	(1) (2)	Ainult kalatoodete preservid, sh kalamarjatooted“;
------------	---	-------	---------	--

- 32) gruppi 10.2 („Töödeldud munad ja munatooted“) muudetakse järgmiselt:

- i) toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	1 000	(1) (2)	Ainult veetustatud kontseentreeritud külmutatud ja sügavkülmutatud munatooted“;
------------	-------------------------------	-------	---------	---

- ii) toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	5 000	(1) (2)	Ainult munamass (munavalge, -kollane või terve muna)“;
------------	---	-------	---------	--

- 33) grupis 11.4.1 („Lauamagusained vedelal kujul“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–219 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid; p-hüdroksübensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–219	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid; p-hüdroksübensoaadid	500	(1) (2)	Ainult siis, kui veesisaldus on üle 75 %;
------------	---	-----	---------	---

- 34) grupis 12.2.2 („Maitseainesegud“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	1 000	(1) (2)“;	
------------	---	-------	-----------	--

- 35) grupis 12.4 („Sinep“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	1 000	(1) (2)“;	
------------	---	-------	-----------	--

- 36) grupis 12.5 („Supid ja puljongid“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	500	(1) (2)	Ainult vedelad supid ja puljongid (välja arvatud konserveeritud)“;
------------	---	-----	---------	--

- 37) grupi 12.6 („Kastmed“) muudetakse järgmiselt:

- i) toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlevad kanded asendatakse järgmistega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	1 000	(1) (2)	Ainult emulgeeritud kastmed rasvasisaldusega vähemalt 60 %
E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	2 000	(1) (2)	Ainult emulgeeritud kastmed rasvasisaldusega alla 60 %“;

- ii) toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlevad kanded asendatakse järgmistega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	1 000	(1) (2)	Ainult emulgeeritud kastmed rasvasisaldusega vähemalt 60 %; emulgeerimata kastmed
E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	2 000	(1) (2)	Ainult emulgeeritud kastmed rasvasisaldusega alla 60 %“;

- 38) grupis 12.7 („Salatid ja võileivakatted“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	1 500	(1) (2)“;	
------------	---	-------	-----------	--

- 39) grupis 12.9 („Valgutooted, välja arvatud gruppi 1.8 kuuluvad tooted“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	2 000	(1) (2)	Ainult valgul põhinevad liha-, kala-, vähilaadsete ja peajalgsete ning juustuanalooigid“;
------------	-------------------------------	-------	---------	---

- 40) grupis 13.2 („Meditsiinilise eriotstarbega dieetoidud, nagu määratletud direktiivis 1999/21/EÜ, välja arvatud toidugrupi 13.1.5 tooted“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	1 500	(1) (2)“;	
------------	---	-------	-----------	--

- 41) grupis 13.3 („Kehakaalu jälgimiseks ettenähtud dieetoidud, mis asendavad kogu päevase toidukoguse või ühe toidukorra (asendavad täielikult või osaliselt päevase toidukoguse)“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	1 500	(1) (2)“;	
------------	---	-------	-----------	--

- 42) gruppi 14.1.2 („Puuvilja-, marjamahlad, nagu määratletud direktiivis 2001/112/EÜ, ja köögiviljamahlad“) muudetakse järgmiselt:

- i) toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	500	(1) (2)	Ainult Taani magustatud mahlad sõd ... saft ja sõdet ... saft“;
------------	-------------------------------	-----	---------	---

- ii) toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	2 000	(1) (2)	Ainult kääritamata viinamarjamahl armulaua kasutamiseks“;
------------	---	-------	---------	---

- 43) grupis 14.1.3 („Puuviljanektarid, nagu määratletud direktiivis 2001/112/EÜ, köögiviljanektarid ja sarnased tooted“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlevad kanded järgmistega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	250	(1) (2)	Ainult rootsi traditsioonilised puuviljasiirupid, piinormi kohaldatakse kasutamisel koos ainega E 210–213 (bensoehape ja bensoaadid)
E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	300	(1) (2)	Ainult rootsi ja soome traditsioonilised puuviljasiirupid“;

- 44) grupis 14.1.4 („Maitsestatud joogid“), asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlevad kanded järgmistega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	250	(1) (2)	Piirnormi kohaldatakse kasutamisel koos ainega E 210 – 213 (bensoehape ja bensoaadid)
E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	300	(1) (2)	Välja arvatud piimapõhised joogid“;

- 45) grupis 14.1.5.2 („Muud“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	600	(1) (2)	Ainult tee vedelkontsentraadid ning taime- ja puuviljatõmmiste vedelkontsentraadid“;
------------	---	-----	---------	--

- 46) grupis 14.2.1 („Õlu ja linnasejoogid“), asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	200	(1) (2)	Ainult vaadiõlu, millele on lisatud üle 0,5 % kääritatavat suhkrut ja/või puuviljamahla või kontsentraati“;
------------	-------------------------------	-----	---------	---

- 47) grupis 14.2.2 („Vein ja muud tooted, nagu määratletud määruses (EÜ) nr 1234/2007, ning vastavad mittealkohoolsed joogid“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	200	(1) (2)	Ainult mittealkohoolsed joogid“;
------------	-------------------------------	-----	---------	----------------------------------

- 48) grupis 14.2.3 („Õuna- ja pirnisiider“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	200	(1) (2)“;	
------------	-------------------------------	-----	-----------	--

- 49) grupis 14.2.4 („Puuvilja- ja marjaveinid ja muud kääritamise teel valmistatud alkohoolsed joogid“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	200	(1) (2)“;	
------------	-------------------------------	-----	-----------	--

- 50) grupis 14.2.5 („Mõdu“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	200	(1) (2)“;	
------------	-------------------------------	-----	-----------	--

- 51) grupis 14.2.7.1 („Aromatiseeritud veinid“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	200	(1) (2)“;	
------------	-------------------------------	-----	-----------	--

- 52) grupis 14.2.7.2 („Aromatiseeritud veinipõhised joogid“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	200	(1) (2)“;	
------------	-------------------------------	-----	-----------	--

- 53) grupis 14.2.7.3 („Aromatiseeritud veinikokteilid“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	200	(1) (2)“;	
------------	-------------------------------	-----	-----------	--

- 54) grupis 14.2.8 („Muud alkohoolsed joogid, sealhulgas alkohoolsete ja mittealkohoolsete jookide segud ning alla 15 % alkoholisisaldusega joogid“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	200	(1) (2)	Ainult alla 15 % alkoholisisaldusega alkohoolsed joogid ning <i>nalewka na winie owocowym, aromatyzowana nalewka na winie owocowym, nalewka na winie z soku winogronowego, aromatyzowana nalewka na winie z soku winogronowego, napój winny owocowy lub miodowy, aromatyzowany napój winny owocowy lub miodowy, wino owocowe niskoalkoholowe ja aromatyzowane wino owocowe niskoalkoholowe</i> “;
------------	-------------------------------	-----	---------	---

- 55) grupis 15.1 („Kartuli-, teravilja-, jahu- ja tärklisepõhised suupisted“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203; 214–219 (sorbiinhape ja sorbaadid; p-hüdroksübensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202; 214–219	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; p-hüdroksübensoaadid	1 000	(1) (2) (5)“;	
------------------------	--	-------	------------------	--

- 56) grupis 15.2 („Töödeldud pähkli“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203;214–219 (sorbiinhape ja sorbaadid; p-hüdroksübensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–202; 214–219	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; p-hüdroksübensoaadid	1 000	(1) (2) (5)	Ainult kattega pähkli“;
------------------------	--	-------	----------------	-------------------------

- 57) gruppi 16 („Magustoidud, välja arvatud gruppide 1, 3 ja 4 tooted“) muudetakse järgmiselt:

- i) toidu lisaaineid E 200–203 (sorbiinhape ja sorbaadid) käsitlevad kanded asendatakse järgmistega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	1 000	(1) (2)	Ainult marjakissellid <i>frugtgrød</i> ja rote <i>Grütze</i> ning <i>pasha</i>
E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat	2 000	(1) (2)	Ainult rootsipärane kohupiimavorm <i>ostkaka</i> “;

ii) toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	300	(1) (2)	Ainult kuumtöötluseta piimapõhised magustoidud“;
------------	---	-----	---------	--

58) grupis 17.1 („Toidulisandid tahkel kujul, sealhulgas kapslites, tablettides ja muul kujul, välja arvatud närimistablettide kujul“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	1 000	(1) (2)	Ainult kuivatatud kujul tarnitavad toidulisandid, mis sisaldavad valmistisi, milles leidub vitamiini A või vitamiini A ja D segu“;
------------	---	-------	---------	--

59) grupis 17.2 („Toidulisandid vedelal kujul“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–213 (sorbiinhape ja sorbaadid; bensoehape ja bensoaadid) käsitlev kanne järgmisega:

„E 200–213	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat; bensoehape ja bensoaadid	2 000	(1) (2)“.	
------------	---	-------	-----------	--

2) Määruse (EÜ) nr 1333/2008 III lisa muudetakse järgmiselt:

a) 2. osas („Muud toidu lisaained peale toidu lisaainetes kasutada lubatud kandeainete“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203, E 210, E 211 ja E 212 käsitlevad kanded järgmistega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat (6. osa 2. tabel)	Valmististes 1 500 mg/kg üksikult või seguna, lõpptootes 15 mg/kg, väljendatud vaba happena	Toiduvärvivalmistised“;
E 210	Bensoehape		
E 211	Naatriumbensoaat		
E 212	Kaaliumbensoaat		

b) 4. osas („Lõhna- ja maitseainetes kasutada lubatud toidu lisaained, sealhulgas kandeained“) asendatakse toidu lisaaineid E 200–203, E 210, E 211, E 212 ja E 213 käsitlevad kanded järgmistega:

„E 200–202	Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat (6. osa 2. tabel)	Kõik lõhna- ja maitseained	1 500 mg/kg (üksikult või seguna, väljendatud vaba happena) lõhna- ja maitseainetes“;
E 210	Bensoehape		
E 211	Naatriumbensoaat		
E 212	Kaaliumbensoaat		
E 213	Kaltsiumbensoaat		

- c) 6. osas (1.–5. osas loetletud toidu lisaainete rühmad) asendatakse 2. tabel (2. tabel – Sorbiinhape – sorbaadid) järgmisega:

„2. tabel

Sorbiinhape ja kaaliumsorbaat

E-number	Nimetus
E 200	Sorbiinhape
E 202	Kaaliumsorbaat“.

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2018/99,**22. jaanuar 2018,****millega muudetakse rakendusmäärust (EL) 2015/2378 seoses automaatse teabevahetuse tõhususe iga-aastase hinnangu vormi ja edastamistingimustega ning liikmesriikide esitatavate statistiliste andmete loendiga nõukogu direktiivi 2011/16/EL hindamiseks**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 15. veebruari 2011. aasta direktiivi 2011/16/EL maksustamisalase halduskoostöö kohta ja direktiivi 77/799/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 23 lõikeid 3 ja 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiivi 2011/16/EL artikli 23 lõikega 3 on ette nähtud, et liikmesriigid edastavad igal aastal komisjonile hinnangu automaatse teabevahetuse tõhususe kohta.
- (2) Direktiivi 2011/16/EL artikli 23 lõikega 4 on ette nähtud, et liikmesriigid esitavad direktiivi hindamiseks statistiliste andmete loendi.
- (3) See loend ei hõlma direktiivi 2011/16/EL artikli 8a kohast kohustuslikku automaatset teabevahetust, kuna komisjon kogub sellist teavet direktiivi 2011/16/EL artikli 21 lõike 5 alusel loodud keskregistrist.
- (4) Komisjoni rakendusmäärust (EL) 2015/2378 ⁽²⁾ tuleks seepärast vastavalt muuta.
- (5) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas maksustamisalase halduskoostöö komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

*Artikkel 1***Rakendusmääruse (EL) 2015/2378 muudatused**

Rakendusmäärust (EL) 2015/2378 muudetakse järgmiselt:

- 1) lisatakse artiklid 2c ja 2d:

*„Artikkel 2c***Tõhususe iga-aastase hinnangu vorm ja edastamistingimused**

1. Direktiivi 2011/16/EL artikli 23 lõike 3 kohase automaatse teabevahetuse tõhususe iga-aastase hinnangu ja saavutatud praktiliste tulemuste edastamise vorm on sätestatud käesoleva määruse VIII lisas.
2. Liikmesriigid edastavad komisjonile igal aastal enne 1. aprilli elektrooniliselt oma iga-aastase hinnangu, kasutades lõikes 1 osutatud vormi. Hinnang hõlmab eelmist kalendriaastat.

⁽¹⁾ ELTL 64, 11.3.2011, lk 1.

⁽²⁾ Komisjoni 15. detsembri 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/2378, milles sätestatakse nõukogu direktiivi 2011/16/EL (maksustamisalase halduskoostöö kohta) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad ning millega tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärus (EL) nr 1156/2012 (ELTL 332, 18.12.2015, lk 19).

*Artikkel 2d***Statistiliste andmete loend**

1. Direktiivi 2011/16/EL artikli 23 lõike 4 kohane statistiliste andmete loend, mida on vaja igal kujul halduskoostöö tegemiseks peale kohustusliku automaatse teabevahetuse, on sätestatud käesoleva määruse IX lisas.

Statistiliste andmete loend direktiivi 2011/16/EL artikli 8 lõike 1 kohase kohustusliku automaatse teabevahetuse jaoks on sätestatud käesoleva määruse X lisas.

Statistiliste andmete loend direktiivi 2011/16/EL artikli 8 lõike 3a kohase kohustusliku automaatse teabevahetuse jaoks on sätestatud käesoleva määruse XI lisas.

Statistiliste andmete loend direktiivi 2011/16/EL artikli 8aa kohase kohustusliku automaatse teabevahetuse jaoks on sätestatud käesoleva määruse XII lisas.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile igal aastal enne 1. aprilli elektrooniliselt vastavalt IX lisas sätestatud loendile eelmise kalendriaasta statistilised andmed igat liiki halduskoostöö kohta peale kohustusliku automaatse teabevahetuse.

3. Liikmesriigid edastavad komisjonile igal aastal enne 1. novembrit elektrooniliselt vastavalt X, XI ja XII lisas sätestatud loendile statistilised andmed kohustusliku automaatse teabevahetuse kohta.“;

2) VIII, IX, X, XI ja XII lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

*Artikkel 2***Jõustumine ja kohaldamine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 22. jaanuar 2018

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

LISA

Rakendusmäärusele (EL) 2015/2378 lisatakse järgmised lisad:

„VIII LISA

Artiklis 2c osutatud vorm

Direktiivi 2011/16/EL artikli 23 lõike 3 kohane hinnangu vorm hõlmab järgmist teavet:

- küsimustikule vastuseid andva liikmesriigi tunnus
- teabe kättesaadavus liikmesriigis
- jälgimine, kas on saadetud kahepoolset tagasisidet vastavalt artikli 14 lõikele 2
- automaatse teabevahetuse tõhusus:
  - saadud teabe töötlemine ja peamised tehnilised (IT) probleemid
  - saadud teabe kvaliteet koos vastuvõtjate/poolte tunnustega; teabe sisuga seotud probleemid ja sellega seotud ettepanekud
  - nõuetele vastav teabe kasutamine ja tõhusus, sh teabe põhimõtteline kasulikkus; teabe praegune ja tulevane kasutamine; teabe kasutamine maksuvaldkonna järgi; halduskoostöö paranemine tänu saadud teabe kasutamisele
  - saadud praktilised tulemused koos lõpliku tulemiga (sh eriprojektid); eriprojektidest saadud konkreetset tulemid; haldus- ja muud asjakohased kulud, mis on seotud automaatse teabevahetuse väljatöötamise ja rakendamisega; automaatse teabevahetuse korduvate operatsioonide halduskulud; muud asjakohased kulud maksukohustuse täitmiseks; positiivsed ja negatiivsed kogemused; peamised kohtuvaidlusi ja -menetlusi tekitavad aspektid
  - asjaomastele liikmesriikidele riikidepõhiste aruannete edastamise kohustuse täitmise määr (teiste liikmesriikide maksuhalduritelt saadud riikidepõhiste aruannete arv/teiste liikmesriikide maksuhalduritelt saadaolevate riikidepõhiste aruannete arv)
  - riikidepõhiste aruannete esitamise kohustuse täitmise määr aruandekohustuslike üksuste puhul (saadud riikidepõhiste aruannete arv/saadaolevate riikidepõhiste aruannete arv)
  - loetelu kõigist jurisdiktsioonidest, kus resideerivad ELis asuvate aruandekohustuslike üksuste lõplikud emaiüksused, kuid mille puhul ei ole esitatud või vahetatud täielikke riikidepõhiseid aruandeid

IX LISA

Artiklis 2d osutatud loetelu

Direktiivi 2011/16/EL artikli 23 lõike 4 kohaselt nõutud statistilised andmed muude halduskoostöö vormide kui automaatse teabevahetuse kohta hõlmavad järgmist teavet:

- liikmesriigi tunnus
- aasta
- A osa: teabevahetuse statistilised andmed liikmesriikide kaupa
  - taotuse alusel toimunud teabevahetuse kohta (direktiivi 2011/16/EL artiklid 5, 6, 7)
    - saadetud päringute arv
    - saadud vastuste arv
    - kuue kuu jooksul saadud täielike vastuste arv
    - vastuste arv, mille puhul saadi teave (osaline või täielik) kahe kuu jooksul

- saadud päringute arv
- saadetud vastuste arv
- keeldumiste arv direktiivi 2011/16/EL artikli 17 alusel
- omaalgatusliku teabevahetuse kohta (direktiivi 2011/16/EL artiklid 9 ja 10)
  - omaalgatusliku teabevahetuse raames saadetud teadete arv
  - omaalgatusliku teabevahetuse raames saadud teadete arv
  - saadetud piiriüleste eelotsuste arv
  - saadud piiriüleste eelotsuste arv
  - saadetud ühepoolsete siirdehinna eelkokkulepete arv
  - saadud ühepoolsete siirdehinna eelkokkulepete arv
- B osa: halduskoostöö muude vormide statistilised andmed
  - haldusasutuste ametiruumides viibimise ja haldusuurimistes osalemise kohta (direktiivi 2011/16/EL artikkel 11)
    - haldusasutuste ametiruumides viibimiste ja haldusuurimistes osalemiste arv
  - üheaegsete kontrollide kohta (direktiivi 2011/16/EL artikkel 12)
    - liikmesriigi algatatud üheaegsete kontrollide arv
    - üheaegsete kontrollide arv, milles liikmesriik on osalenud
  - teatamistaotluste kohta (direktiivi 2011/16/EL artikkel 13)
    - saadetud teatamistaotluste arv
    - saadud teatamistaotluste arv
  - tagasiside kohta (direktiivi 2011/16/EL artikkel 14)
    - saadetud tagasisidetaotluste arv
    - saadud tagasisideteadete arv
    - saadud tagasisidetaotluste arv
    - saadetud tagasisideteadete arv
- C osa: statistilised andmed halduskoostööst tuleneva hinnangulise lisatulu või määratud maksude suurenemise kohta
Selles osas esitatav teave on vabatahtlik.
  - taotluse alusel saadud teabevahetusest
  - omaalgatuslikust teabevahetusest
  - üheaegsete kontrollide tagajärjel
  - summa kokku ja juhtumite arv.

X LISA

Artiklis 2d osutatud loetelu

Direktiivi 2011/16/EL artikli 23 lõike 4 kohaselt nõutud statistilised andmed kõnealuse direktiivi artikli 8 lõikes 1 viidatud tulu ja kapitali kategooriaid käsitleva kohustusliku automaatse teabevahetuse kohta hõlmavad järgmist teavet:

- kõigi direktiivi 2011/16/EL artikli 8 lõikes 1 viidatud tulu ja kapitali kategooriate puhul: statistilised andmed sõnumite ja maksumaksjate kohta
- palgatulu ja juhtide tasude puhul: statistilised andmed sõnumi ja saaja, sõnumi ja maksja, saaja ja suhte, maksja ja suhte, saaja ja sissetuleku kohta

- pensionide puhul: statistilised andmed sõnumi ja saaja, sõnumi ja maksja, saaja, maksja, sissetuleku kohta
- elukindlustustoodete puhul: statistilised andmed sõnumi ja kindlustuslepingu, kindlustuslepingu üldandmete ja sündmuse kohta
- kinnisomandi ja kinnisvaratulu puhul: statistilised andmed sõnumi ja osalise, osalise üldandmete, kinnisomandi arvu ja väärtuse, tehingute arvu ja väärtuse, laenusündmuste arvu ja väärtuse, omandiõigusega seotud sissetulekute arvu ja väärtuse kohta
- sõnumite staatuse puhul: statistilised andmed sõnumite vastuvõtmise või tagasilükkamise kohta ja saadud sõnumites leitud vigade kohta
- andmeteta sõnumite puhul: statistilised andmed andmeteta sõnumite vastuvõtmise kohta.

XI LISA

Artiklis 2d osutatud loetelu

Direktiivi 2011/16/EL artikli 23 lõikes 4 kohased statistilised andmed kõnealuse direktiivi artikli 8 lõike 3a kohaselt nõutud kohustusliku automaatse teabevahetuse kohta hõlmavad järgmist teavet:

- iga sõnumi puhul statistilised andmed päritolu- ja sihtriigi kohta, esitatud andmike arv kokku, maksete summa kokku
- iga päritoluriigi puhul aruanded esitanud finantsasutuste arv kokku, maksete summa kokku
- iga üksiku konto puhul kontoomanike arv, maksekategooria, summa maksekategooria kohta
- iga konto puhul statistilised andmed kontoomaniku kategooria kohta, kontoomaniku maksukohustuslase identifitseerimisnumber või selle toimiv ekvivalent, kontoomaniku asukohariik, füüsiline isik kontoomanikuna, suletud konto, seisev konto
- iga kontoomaniku puhul statistilised andmed kontrolliva isiku kohta, kontrolliva isiku maksukohustuslase identifitseerimisnumber või selle toimiv ekvivalent, kontrolliva isiku asukohariik, füüsiline isik kontrolliva isikuna.

XII LISA

Artiklis 2d osutatud loetelu

Direktiivi 2011/16/EL artikli 23 lõike 4 kohased statistilised andmed kõnealuse direktiivi artikli 8aa kohaselt nõutud kohustusliku automaatse teabevahetuse kohta hõlmavad järgmist teavet:

- aruandekohustuslikelt üksustelt saadud riikidepõhiste aruannete arv
  - aruandekohustuslike üksuste poolt esitada tulevate, kuid mitte kätte saadud või ainult osaliselt esitatud riikidepõhiste aruannete arv, jaotus lõplike emaüksuste jurisdiktsioonide kaupa
  - teistelt liikmesriikidelt saadud riikidepõhiste aruannete arv
  - teiste liikmesriikide poolt esitada tulevate, kuid mitte kätte saadud riikidepõhiste aruannete arv
  - teistele liikmesriikidele saadetud riikidepõhiste aruannete arv.“
-

DIREKTIIVID

KOMISJONI RAKENDUSDIREKTIIV (EL) 2018/100,

22. jaanuar 2018,

millega muudetakse direktiive 2003/90/EÜ ja 2003/91/EÜ, millega kehtestatakse rakendusmeetmed vastavalt nõukogu direktiivi 2002/53/EÜ artikli 7 ja nõukogu direktiivi 2002/55/EÜ artikli 7 kohaldamiseks seoses teatavate põllumajandustaimesortide ja köögiviljasortide kontrollimisel minimaalselt hõlmatavate tunnuste ja kontrollimise miinimumtingimustega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiivi 2002/53/EÜ ühise põllumajandustaimesortide kataloogi kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 7 lõike 2 punkte a ja b,

võttes arvesse nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiivi 2002/55/EÜ köögiviljaseemne turustamise kohta, ⁽²⁾ eriti selle artikli 7 lõike 2 punkte a ja b,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni direktiivid 2003/90/EÜ ⁽³⁾ ja 2003/91/EÜ ⁽⁴⁾ on vastu võetud selleks, et tagada liikmesriikide ametlikesse kataloogidesse lisatavate sortide vastavus Ühenduse Sordiameti (CPVO) koostatud protokollidele mitmesuguste liikide kontrollimisel minimaalselt hõlmatavate tunnuste ja sortide kontrollimise miinimumtingimuste osas (juhul kui sellised protokollid on vastu võetud). CPVO protokollidega hõlmamata liikide puhul on kõnealuste direktiividega ette nähtud kohaldada Rahvusvahelise Uute Taimesortide Kaitse Liidu (UPOV) suuniseid.
- (2) Alates direktiivide 2003/90/EÜ ja 2003/91/EÜ viimasest muutmisest rakendusdirektiiviga (EL) 2016/1914 ⁽⁵⁾ on CPVO ja UPOV võtnud vastu täiendavaid protokolle ja kehtestanud suunised ning on kehtivaid protokolle ja suuniseid ajakohastanud.
- (3) Seepärast tuleks direktiive 2003/90/EÜ ja 2003/91/EÜ vastavalt muuta.
- (4) Käesoleva direktiiviga ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2003/90/EÜ I ja II lisa asendatakse käesoleva direktiivi lisa A osaga.

⁽¹⁾ EÜT L 193, 20.7.2002, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 193, 20.7.2002, lk 33.

⁽³⁾ Komisjoni 6. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/90/EÜ, millega kehtestatakse rakendusmeetmed nõukogu direktiivi 2002/53/EÜ artikli 7 kohaldamiseks teatavate põllumajandustaimesortide kontrollimisel minimaalselt hõlmatavate tunnuste ja kontrollimise miinimumtingimuste osas (ELT L 254, 8.10.2003, lk 7).

⁽⁴⁾ Komisjoni 6. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/91/EÜ, millega kehtestatakse rakendusmeetmed nõukogu direktiivi 2002/55/EÜ artikli 7 kohaldamiseks teatavate köögiviljasortide kontrollimisel minimaalselt hõlmatavate tunnuste ja kontrollimise miinimumtingimuste osas (ELT L 254, 8.10.2003, lk 11).

⁽⁵⁾ Komisjoni 31. oktoobri 2016. aasta rakendusdirektiiv (EL) 2016/1914, millega muudetakse direktiive 2003/90/EÜ ja 2003/91/EÜ, millega kehtestatakse rakendusmeetmed vastavalt nõukogu direktiivi 2002/53/EÜ artikli 7 ja nõukogu direktiivi 2002/55/EÜ artikli 7 kohaldamiseks seoses teatavate põllumajandustaimesortide ja köögiviljasortide kontrollimisel minimaalselt hõlmatavate tunnuste ja kontrollimise miinimumtingimustega (ELT L 296, 1.11.2016, lk 7).

Artikkel 2

Direktiivi 2003/91/EÜ lisad asendatakse käesoleva direktiivi lisa B osaga.

Artikkel 3

Enne 1. septembrist 2018 alustatud kontrollimiste puhul võivad liikmesriigid kohaldada direktiive 2003/90/EÜ ja 2003/91/EÜ sel kujul, nagu neid kohaldati enne muutmist käesoleva direktiiviga.

Artikkel 4

Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu ja avaldavad need hiljemalt 31. augustiks 2018. Nad edastavad kõnealuste õigus- ja haldusnormide teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad kõnealuseid norme alates 1. septembrist 2018.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 5

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 6

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 22. jaanuar 2018

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

LISA

A OSA

„I LISA

Artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud selliste liikide loetelu, mis peavad vastama Ühenduse Sordiameti (CPVO) tehnilistele protokollidele ⁽¹⁾

Teaduslik nimetus	Tavanimetus	Ühenduse Sordiameti protokoll
<i>Festuca arundinacea</i> Schreb.	Roog-aruhein	TP 39/1, 1.10.2015.
<i>Festuca filiformis</i> Pourr.	Niitjas aruhein (ahtalehine aruhein)	TP 67/1, 23.6.2011.
<i>Festuca ovina</i> L.	Lamba-aruhein	TP 67/1, 23.6.2011.
<i>Festuca pratensis</i> Huds.	Harilik aruhein	TP 39/1, 1.10.2015.
<i>Festuca rubra</i> L.	Punane aruhein	TP 67/1, 23.6.2011.
<i>Festuca trachyphylla</i> (Hack.) Krajina	Kink-aruhein	TP 67/1, 23.6.2011.
<i>Lolium multiflorum</i> Lam.	Itaalia raihein	TP 4/1, 23.6.2011.
<i>Lolium perenne</i> L.	Karjamaa-raihein	TP 4/1, 23.6.2011.
<i>Lolium × hybridum</i> Hausskn.	Hübriidraihein	TP 4/1, 23.6.2011.
<i>Pisum sativum</i> L.	Põldhernes	TP 7/2 rev. 2, 15.3.2017.
<i>Poa pratensis</i> L.	Aasnurmikas	TP 33/1 15.3.2017
<i>Vicia sativa</i> L.	Suvivikk	TP 32/1, 19.4.2016.
<i>Brassica napus</i> L. var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.	Kaalikas	TP 89/1, 11.3.2015.
<i>Raphanus sativus</i> L. var. <i>oleiformis</i> Pers.	Õlirõigas	TP 178/1 15.3.2017
<i>Brassica napus</i> L.	Raps	TP 36/2, 16.11.2011.
<i>Cannabis sativa</i> L.	Harilik kanep	TP 276/1, 28.11.2012.
<i>Glycine max</i> (L.) Merr.	Põldsoja	TP 80/1 15.3.2017
<i>Gossypium</i> spp.	Puuvillapõõsas	TP 88/1, 19.4.2016.
<i>Helianthus annuus</i> L.	Harilik päevalill	TP 81/1, 31.10.2002.
<i>Linum usitatissimum</i> L.	Harilik lina	TP 57/2, 19.3.2014.
<i>Sinapis alba</i> L.	Valge sinep	TP 179/1 15.3.2017
<i>Avena nuda</i> L.	Paljas kaer	TP 20/2, 1.10.2015.
<i>Avena sativa</i> L. (sh <i>A. byzantina</i> K. Koch)	Harilik kaer (sh bütsantsi kaer)	TP 20/2, 1.10.2015.
<i>Hordeum vulgare</i> L.	Harilik oder	TP 19/4, 1.10.2015.
<i>Oryza sativa</i> L.	Harilik riis	TP 16/3, 1.10.2015.
<i>Secale cereale</i> L.	Harilik rukis	TP 58/1, 31.10.2002.
<i>x Triticosecale</i> Wittm. ex A. Camus	Perekonda <i>Triticum</i> kuuluva liigi ja perekonda <i>Secale</i> kuuluva liigi ristamisel saadud hübriididid	TP 121/2 rev. 1, 16.2.2011.
<i>Triticum aestivum</i> L.	Harilik nisu	TP 3/4 rev. 2, 16.2.2011.
<i>Triticum durum</i> Desf.	Kõva nisu	TP 120/3, 19.3.2014.
<i>Zea mays</i> L.	Harilik mais	TP 2/3, 11.3.2010.
<i>Solanum tuberosum</i> L.	Harilik kartul	TP 23/3 15.3.2017

⁽¹⁾ Kõnealuste protokollide tekst on kättesaadav Ühenduse Sordiameti (CPVO) veebisaidil (www.cpvo.europa.eu).

II LISA

Artikli 1 lõike 2 punktis b osutatud selliste liikide loetelu, mis peavad vastama Rahvusvahelise Uute Taimesortide Kaitse Liidu (UPOV) kontrollisuunistele ⁽¹⁾

Teaduslik nimetus	Tavanimetus	UPOVi suunis
<i>Beta vulgaris</i> L.	Harilik peet	TG 150/3, 4.11.1994.
<i>Agrostis canina</i> L.	Soo-kastehein	TG 30/6, 12.10.1990.
<i>Agrostis gigantea</i> Roth.	Suur kastehein	TG 30/6, 12.10.1990.
<i>Agrostis stolonifera</i> L.	Valge kastehein	TG 30/6, 12.10.1990.
<i>Agrostis capillaris</i> L.	Harilik kastehein	TG 30/6, 12.10.1990.
<i>Bromus catharticus</i> Vahl	Lapik luste	TG/180/3, 4.4.2001.
<i>Bromus sitchensis</i> Trin.	Alaska luste	TG/180/3, 4.4.2001.
<i>Dactylis glomerata</i> L.	Harilik kerahein	TG 31/8, 17.4.2002.
<i>x Festulolium</i> Asch. et Graebn.	Perekonda <i>Festuca</i> kuuluva liigi ja perekonda <i>Lolium</i> kuuluva liigi ristamisel saadud hübriidid	TG/243/1, 9.4.2008.
<i>Phleum nodosum</i> L.	Mugultimut	TG/34/6, 7.11.1984.
<i>Phleum pratense</i> L.	Põldtimut	TG/34/6, 7.11.1984.
<i>Lotus corniculatus</i> L.	Harilik nõiahammas	TG 193/1, 9.4.2008.
<i>Lupinus albus</i> L.	Valge lupiin	TG/66/4, 31.3.2004.
<i>Lupinus angustifolius</i> L.	Ahtalehine lupiin	TG/66/4, 31.3.2004.
<i>Lupinus luteus</i> L.	Kollane lupiin	TG/66/4, 31.3.2004.
<i>Medicago doliata</i> Carmign.	Liik lutserni perekonnast	TG 228/1, 5.4.2006.
<i>Medicago italica</i> (Mill.) Fiori	Liik lutserni perekonnast	TG 228/1, 5.4.2006.
<i>Medicago littoralis</i> Rohde ex Loisel.	Liik lutserni perekonnast	TG 228/1, 5.4.2006.
<i>Medicago lupulina</i> L.	Humallutsern	TG 228/1, 5.4.2006.
<i>Medicago murex</i> Willd.	Liik lutserni perekonnast	TG 228/1, 5.4.2006.
<i>Medicago polymorpha</i> L.	Võrkviljaline lutsern	TG 228/1, 5.4.2006.
<i>Medicago rugosa</i> Desr.	Liik lutserni perekonnast	TG 228/1, 5.4.2006.
<i>Medicago sativa</i> L.	Harilik lutsern	TG/6/5, 6.4.2005.
<i>Medicago scutellata</i> (L.) Mill.	Liik lutserni perekonnast	TG 228/1, 5.4.2006.
<i>Medicago truncatula</i> Gaertn.	Liik lutserni perekonnast	TG 228/1, 5.4.2006.
<i>Medicago</i> × <i>varia</i> T. Martyn	Hübriidlutsern	TG/6/5, 6.4.2005.
<i>Trifolium pratense</i> L.	Aasristik	TG/5/7, 4.4.2001.
<i>Trifolium repens</i> L.	Valge ristik	TG/38/7, 9.4.2003.
<i>Vicia sativa</i> L.	Põlduba	TG 8/6, 17.4.2002.
<i>Arachis hypogaea</i> L.	Harilik maapähkel	TG/93/4, 9.4.2014.
<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>silvestris</i> (Lam.) Briggs	Põld-kapsasrohi (naerishein)	TG 185/3, 17.4.2002.
<i>Carthamus tinctorius</i> L.	Värvisafloor	TG 134/3, 12.10.1990.
<i>Papaver somniferum</i> L.	Unimagun	TG/166/4, 9.4.2014.
<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench	Harilik sorgo	TG/122/4, 25.3.2015.
<i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.	Sudaani sorgo	TG 122/4, 25.3.2015.
<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench × <i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf	Liikide <i>Sorghum bicolor</i> ja <i>Sorghum sudanense</i> ristamise tulemusel saadud hübriidid	TG 122/4, 25.3.2015 ⁴

⁽¹⁾ Kõnealuste suuniste tekst on kättesaadav UPOVi veebisaidil (www.upov.int).

B OSA

„LISA

Artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud selliste liikide loetelu, mis peavad vastama Ühenduse Sordiameti (CPVO) kontrolliprotokollidele ⁽¹⁾

Teaduslik nimetus	Tavanimetus	Ühenduse Sordiameti protokoll
<i>Allium cepa</i> L. (Cepa rühm)	Harilik sibul, värtensibul	TP 46/2, 1.4.2009.
<i>Allium cepa</i> L. (Aggregatum group)	Pesasibul	TP 46/2, 1.4.2009.
<i>Allium fistulosum</i> L.	Talisibul	TP 161/1, 11.3.2010.
<i>Allium porrum</i> L.	Porrulauk	TP 85/2, 1.4.2009.
<i>Allium sativum</i> L.	Küüslauk	TP 162/1, 25.3.2004.
<i>Allium schoenoprasum</i> L.	Murulauk	TP 198/2, 11.3.2015.
<i>Apium graveolens</i> L.	Aedseller	TP 82/1, 13.3.2008.
<i>Apium graveolens</i> L.	Juurseller	TP 74/1, 13.3.2008.
<i>Asparagus officinalis</i> L.	Harilik aspar ehk spargel	TP 130/2, 16.2.2011.
<i>Beta vulgaris</i> L.	Harilik peet, sh peet Cheltenham	TP 60/1, 1.4.2009.
<i>Beta vulgaris</i> L.	Lehtpeet ehk mangold	TP 106/1, 11.3.2015.
<i>Brassica oleracea</i> L.	Kähar lehtkapsas	TP 90/1, 16.2.2011.
<i>Brassica oleracea</i> L.	Lillkapsas	TP 45/2 rev., 15.3.2017
<i>Brassica oleracea</i> L.	Spargelkapsas ehk brokoli	TP 151/2 rev., 15.3.2017
<i>Brassica oleracea</i> L.	Rooskapsas	TP 54/2 rev., 15.3.2017
<i>Brassica oleracea</i> L.	Nuikapsas	TP 65/1 rev., 15.3.2017
<i>Brassica oleracea</i> L.	Kähar peakapsas, valge peakapsas ja punane peakapsas	TP 48/3 rev., 15.3.2017
<i>Brassica rapa</i> L.	Pekingi kapsas	TP 105/1, 13.3.2008.
<i>Capsicum annuum</i> L.	Harilik paprika	TP 76/2 rev., 15.3.2017
<i>Cichorium endivia</i> L.	Endiiviasigur	TP 118/3, 19.3.2014.
<i>Cichorium intybus</i> L.	Tööstuslik sigur	TP 172/2, 1.12.2005.
<i>Cichorium intybus</i> L.	Salatsigur	TP 173/1, 25.3.2004.
<i>Citrullus lanatus</i> (Thunb.) Matsum. et Nakai	Harilik arbuus	TP 142/2, 19.3.2014.
<i>Cucumis melo</i> L.	Melon	TP 104/2, 21.3.2007.
<i>Cucumis sativus</i> L.	Harilik kurk	TP 61/2, 13.3.2008.
<i>Cucurbita maxima</i> Duchesne	Suureviljaline kõrvits	TP 155/1, 11.3.2015.
<i>Cucurbita pepo</i> L.	Harilik kõrvits	TP 119/1rev., 19.3.2014
<i>Cynara cardunculus</i> L.	Hispaania artišokk	TP 184/2, 27.2.2013.
<i>Daucus carota</i> L.	Metsporgand	TP 49/3, 13.3.2008.
<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	Harilik apteegitill (fenkol)	TP 183/1, 25.3.2004.
<i>Lactuca sativa</i> L.	Aedsalat	TP 13/5 rev. 2, 15.3.2017.
<i>Solanum lycopersicum</i> L.	Harilik tomat	TP 44/4 rev. 2, 19.4.2016.
<i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) Nyman ex A. W. Hill	Aedpetersell	TP 136/1, 21.3.2007.
<i>Phaseolus coccineus</i> L.	Õisuba	TP 9/1, 21.3.2007.

⁽¹⁾ Kõnealuste protokollide tekst on kättesaadav Ühenduse Sordiameti (CPVO) veebisaidil (www.cpvo.europa.eu).

Teaduslik nimetus	Tavanimetus	Ühenduse Sordiameti protokoll
<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	Harilik aeduba	TP 12/4, 27.2.2013.
<i>Pisum sativum</i> L. (partim)	Kortsteraline hernes, siledateraline hernes ja suhkruhernes	TP 7/2 rev. 2, 15.3.2017.
<i>Raphanus sativus</i> L.	Aedrõigas	TP 64/2 Rev, 11.3.2015
<i>Rheum rhabarbarum</i> L.	Kurdlehtine rabarber	TP 62/1, 19.4.2016.
<i>Scorzonera hispanica</i> L.	Aed-mustjuur	TP 116/1, 11.3.2015.
<i>Solanum melongena</i> L.	Harilik baklažaan	TP 117/1, 13.3.2008.
<i>Spinacia oleracea</i> L.	Aedspinat	TP 55/5 rev. 2, 15.3.2017.
<i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterr.	Põldkännak	TP 75/2, 21.3.2007.
<i>Vicia faba</i> L. (partim)	Põlduba	TP Põlduba/1, 25.3.2004.
<i>Zea mays</i> L. (partim)	Suhkrumais ja lõhenev mais	TP 2/3, 11.3.2010.
<i>Solanum lycopersicum</i> L. × <i>Solanum habrochaites</i> S. Knapp & D.M. Spooner; <i>Solanum lycopersicum</i> L. × <i>Solanum peruvianum</i> (L.) Mill.; <i>Solanum lycopersicum</i> L. × <i>Solanum cheesmaniae</i> (L. Ridley) Fosberg	Tomati pookealused	TP 294/1 rev. 2, 15.3.2017.
<i>Cucurbita maxima</i> × <i>Cucurbita moschata</i>	Liikide <i>Cucurbita maxima</i> Duch. × <i>Cucurbita moschata</i> Duch. ristamise tulemusel saadud hübriidid, mida kasutatakse pookealustena	TP 311/1 15.3.2017

II LISA

Artikli 1 lõike 2 punktis b osutatud selliste liikide loetelu, mis peavad vastama Rahvusvahelise Uute Taimesortide Kaitse Liidu (UPOV) kontrollisuunistele ⁽¹⁾

Teaduslik nimetus	Tavanimetus	UPOVi suunis
<i>Brassica rapa</i> L.	Naeris	TG/37/10, 4.4.2001.
<i>Cichorium intybus</i> L.	Punane sigur ehk Itaalia punane salatsigur	TG 154/4, 5.4.2017“

⁽¹⁾ Kõnealuste suuniste tekst on kättesaadav UPOVi veebisaidil (www.upov.int).

OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2018/101,

22. jaanuar 2018,

tulemusliku relvaekspordi kontrolli edendamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 31 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu poolt 12. detsembril 2003 vastu võetud Euroopa julgeolekustrateegias tuuakse välja viis peamist väljakutset, millega liit peab tegelema: terrorism, massihävitusrelvade levik, piirkondlikud konfliktid, riikide läbikukkumine ja organiseeritud kuritegevus. Kõnealusel viiest probleemist nelja puhul on keskseks teguriks tavarelvade kontrollimatu ringluse tagajärjed. Nimetatud strateegias rõhutatakse ekspordikontrolli tähtsust relvade leviku piiramisel. Kõrge esindaja poolt 28. juunil 2016 esitatud uues liidu üldises välis- ja julgeolekupoliitika strateegias „Ühtne visioon, ühine tegevus: tugevam Euroopa“ kinnitatakse, et liit toetab tugevalt mitmepoolsete desarmeerimise, massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja relvastuskontrolli lepingute ja režiimide ülemaailmselt kohaldamist, täielikku rakendamist ja täitmise tagamist.
- (2) Liit võttis 5. juunil 1998 vastu poliitiliselt siduva relvaekspordi toimimisyhendi, kehtestades tavarelvade seaduslikku kaubandust reguleerivad ühised kriteeriumid.
- (3) Euroopa Ülemkogu poolt 15. ja 16. detsembril 2005 vastu võetud liidu strateegias väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku hankimise ja salakaubaveo vastaseks võitluseks nähakse ette, et liit peaks piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil toetama ekspordikontrolli tugevdamist ning relvaekspordi toimimisyhendi kriteeriumide edendamist, aidates muu hulgas kolmandatel riikidel koostada asjakohaseid riiklikke õigusakte ning edendada läbipaistvust suurendavaid meetmeid.
- (4) Relvaekspordi toimimisyhend asendati 8. detsembril 2008 nõukogu ühise seisukohaga 2008/944/ÜVJP, ⁽¹⁾ milles sätestatakse kaheksa kriteeriumi, mille alusel tuleb tavarelvade ekspordi taotlusi hinnata. See sisaldab ka teavitamise ja konsulteerimise korda relvaekspordi keelamise korral ning läbipaistvusmehhanisme, nagu relvaekspordi käsitlevate ELi aastaaruannete avaldamine. Ühist seisukohta 2008/944/ÜVJP järgib mitu kolmandat riiki.
- (5) Ühise seisukoha 2008/944/ÜVJP artiklis 11 nähakse ette, et liikmesriigid peavad andma endast parima, et julgustada teisi sõjalise tehnoloogia ja varustusega tegelevaid riike kohaldama nimetatud ühises seisukohas esitatud kriteeriume.
- (6) ÜRO Peaassamblee võttis 2013. aasta aprillis vastu relvakaubanduslepingu ning see jõustus 24. detsembril 2014. Relvakaubanduslepingu eesmärk on suurendada relvakaubanduses läbipaistvust ja vastutust. Nii nagu ühises seisukohas 2008/944/ÜVJP, sätestatakse ka relvakaubanduslepingus mitu riskihindamiskriteeriumi, mille alusel tuleb relvade ekspordi taotlusi hinnata. Liit toetab relvakaubanduslepingu tulemuslikku rakendamist ja ülemaailmselt kehtivaks muutmist, kasutades selleks eriotstarbelisi programme, mis võeti vastu nõukogu otsuse 2013/768/ÜVJP ⁽²⁾ ja nõukogu otsuse (ÜVJP) 2017/915 ⁽³⁾ alusel. Nende programmidega aidatakse paljudel kolmandatel riikidel, kes esitavad vastava palve, tugevdada oma relvade üleandmise kontrollisüsteeme kooskõlas lepingu nõuetega.

⁽¹⁾ Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad (ELT L 335, 13.12.2008, lk 99).

⁽²⁾ Nõukogu 16. detsembri 2013. aasta otsus 2013/768/ÜVJP ELi tegevuse kohta relvakaubanduslepingu rakendamise toetamiseks Euroopa julgeolekustrateegia raames (ELT L 341, 18.12.2013, lk 56).

⁽³⁾ Nõukogu 29. mai 2017. aasta otsus (ÜVJP) 2017/915 relvakaubanduslepingu rakendamist toetava liidu teavitustegevuse kohta (ELT L 139, 30.5.2017, lk 38).

- (7) Seetõttu on oluline tagada vastastikune täiendavus käesolevas otsuses sätestatud teavitus- ja toetustegevuste ja otsuses (ÜVJP) 2017/915 sätestatud teavitus- ja toetustegevuste vahel.
- (8) Liidu tegevus tulemusliku ja läbipaistva relvaekspordi kontrolli edendamiseks on alates 2008. aastast tuginenud ühismeetmele 2008/230/ÜVJP⁽¹⁾ ning nõukogu otsustele 2009/1012/ÜVJP⁽²⁾ ja 2012/711/ÜVJP⁽³⁾ ning nõukogu otsusele (ÜVJP) 2015/2309⁽⁴⁾. Elluviidud meetmetega on eelkõige toetatud täiendava piirkondliku koostöö tegemist ning läbipaistvuse ja vastutuse suurendamist kooskõlas ühise seisukoha 2008/944/ÜVJP põhimõtete ja selles sätestatud hindamiskriteeriumitega. Kõnealuste tegevuste sihtrühm on tavaliselt olnud liidu ida- ja lõunanaabruses asuvad kolmandad riigid.
- (9) Mõõdunud aastatel on liit abi osutanud ka kahesuguse kasutusega kaupade ekspordikontrolli parandamiseks kolmandates riikides ning tuleks tagada tõhus koordineerimine käesoleva otsusega hõlmatud relvaekspordi kontrolli alaste tegevuste ning nende meetmete vahel, mis on seotud kahesuguse kasutusega kaupade ekspordikontrolliga.
- (10) Nõukogu tegi Saksamaa majandus- ja ekspordikontrolli föderaalsetele ametile (BAFA) ülesandeks otsuste 2009/1012/ÜVJP ja 2012/711/ÜVJP ning otsuse (ÜVJP) 2015/2309 tehnilise rakendamise. BAFA on ka rakendusamet projektide jaoks, millega toetatakse relvakaubanduslepingu tõhusat rakendamist otsuse 2013/768/ÜVJP ja otsuse (ÜVJP) 2017/915 alusel. BAFA on ELi liikmesriigi relvastuskontrolli pädev asutus ning on lisaks oma põhipädevuse teiste riikidega jagamisele loonud suure hulga teadmisi ja omandanud palju kogemusi teavitustegevuse vallas,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Rahu ja julgeoleku edendamiseks ja kooskõlas Euroopa julgeolekustrateegiaga taotleb liit järgmiste eesmärkide saavutamist:
- a) edendada tulemuslikku relvaekspordi kontrolli kolmandates riikides kooskõlas ühises seisukohas 2008/944/ÜVJP ja relvakaubanduslepingus sätestatud põhimõtetega ning saavutada asjakohasel juhul kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi kontrolli vallas ellu viidavate liidu abiprojektide vastastikust täiendavust ja sünergiat;
- b) toetada kolmandate riikide jõupingutusi riigi ja piirkonna tasandil, et muuta tavarelvade kaubandus vastutustundlikumaks ja läbipaistvamaks ja vähendada relvade volitamata kasutajatele kõrvalsuunamise ohtu.
2. Liit püüab lõikes 1 osutatud eesmärgid saavutada järgmiste projekti raames ellu viidavate tegevuste abil:
- a) ühises seisukohas 2008/944/ÜVJP ja relvakaubanduslepingus sätestatud kriteeriumite ja põhimõtete täiendav edendamine kolmandates riikides, lähtudes otsuse (ÜVJP) 2015/2309, otsuste 2012/711/ÜVJP ja 2009/1012/ÜVJP ning ühismeetme 2008/230/ÜVJP rakendamisel saavutatust;
- b) kolmandate riikide abistamine vajaduse korral selliste asjaomaste õiguslike ja haldusmeetmete koostamisel, ajakohastamisel ja rakendamisel, mille eesmärk on kehtestada tulemuslik tavarelvade ekspordi kontrolli süsteem;
- c) abisaavate riikide abistamine litsentse väljastavate ja järelevalveametnike koolitamisel, et tagada piisav relvaekspordi kontrollide tegemine ja nõuete täitmise tagamine;
- d) abi saavate riikide abistamine teavitustegevuses seoses nende riikliku relvatööstusega, et tagada ekspordikontrolli normide järgimine;
- e) rahvusvahelises relvakaubanduses läbipaistvuse ja vastutuse edendamine, toetades muu hulgas riiklikke ja piirkondlikke meetmeid, millega edendatakse läbipaistvust ja nõuetele vastavat kontrolli tavarelvade ekspordi puhul;

⁽¹⁾ Nõukogu 17. märtsi 2008. aasta ühismeetme 2008/230/ÜVJP relvaekspordikontrolli ning relvaekspordi toimimisjuhendi põhimõtete ja kriteeriumide edendamiseks kolmandates riikides läbiviidava ELi tegevuse toetamise kohta (ELT L 75, 18.3.2008, lk 81).

⁽²⁾ Nõukogu 22. detsembri 2009. aasta otsus 2009/1012/ÜVJP relvaekspordikontrolli ning ühismeetme 2008/944/ÜVJP põhimõtete ja kriteeriumide edendamiseks kolmandates riikides läbiviidava ELi tegevuse toetamise kohta (ELT L 348, 29.12.2009, lk 16).

⁽³⁾ Nõukogu 19. novembri 2012. aasta otsus 2012/711/ÜVJP relvaekspordikontrolli ning ühise seisukoha 2008/944/ÜVJP põhimõtete ja kriteeriumide edendamiseks kolmandates riikides läbiviidava liidu tegevuse toetamise kohta (ELT L 321, 20.11.2012, lk 62).

⁽⁴⁾ Nõukogu 10. detsembri 2015. aasta otsus (ÜVJP) 2015/2309 tulemusliku relvaekspordi kontrolli edendamise kohta (ELT L 326, 11.12.2015, lk 56).

- f) relvakaubanduslepinguga ühinemise suunas samme mitte astunud abisaavate riikide innustamine relvakaubanduslepinguga ühinema ning relvakaubanduslepingule allakirjutanud riikide innustamine seda ratifitseerima;
- g) relvade kõrvaesuunamise ohu ja selle vähendamise täiendava analüüsimise edendamine, seda nii impordi kui ka ekspordi vaatenurgast.

Projektide raames korraldatavate käesolevas lõikes osutatud tegevuste üksikasjalik kirjeldus on esitatud lisas.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“).
2. Artikli 1 lõikes 2 osutatud projekti tegevused viib läbi Saksamaa majandus- ja ekspordikontrolli föderaalne amet (BAFA). BAFA valimine on põhjendatud, sest BAFA-l on tõendatud kogemused, kvalifikatsioon ja vajalikud eksperdi-teadmised seoses erinevate asjaomaste relvaekspordi kontrolli alaste liidu tegevustega.
3. BAFA täidab oma ülesandeid kõrge esindaja vastutuse all. Sel eesmärgil lepib kõrge esindaja BAFAga kokku vajalikud korra.

Artikkel 3

1. Lähtesumma artikli 1 lõikes 2 osutatud projekti tegevuste rakendamiseks on 1 304 107,28 eurot.
2. Kulutusi, mida rahastatakse lõikes 1 sätestatud summast, hallatakse vastavalt liidu eelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja reeglitele.
3. Järelevalvet lõikes 1 osutatud kulutuste nõuetekohase haldamise üle teeb komisjon. Sel eesmärgil sõlmib komisjon BAFAga rahastamislepingu. Rahastamislepingus nähakse ette, et BAFA tagab liidu abi nähtavuse, mis vastab abi suurusele.
4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 nimetatud rahastamislepingu niipea kui võimalik pärast käesoleva otsuse jõustumist. Komisjon teavitab nõukogu nimetatud protsessis esile kerkinud raskustest ja rahastamislepingu sõlmimise kuupäevast.

Artikkel 4

Kõrge esindaja annab nõukogule käesoleva otsuse rakendamise kohta aru, lähtudes BAFA koostatud korrapärestest aruannetest. Nimetatud aruanded on nõukogu tehtava hindamise aluseks. Komisjon annab aru artikli 1 lõikes 2 osutatud projekti tegevuste rakendamise finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Käesolev otsus kaotab kehtivuse 30 kuu möödumisel artikli 3 lõikes 3 osutatud rahastamislepingu sõlmimise kuupäevast või kuue kuu möödumisel otsuse vastuvõtmise kuupäevast, kui selle aja jooksul ei ole rahastamislepingut sõlmitud.

Brüssel, 22. jaanuar 2018

Nõukogu nimel
eesistuja
F. MOGHERINI

LISA

ARTIKLI 1 LÖIKES 2 OSUTATUD PROJEKTI RAAMES ELLU VIIDAVAD TEGEVUSED**1. Eesmärgid**

Käesoleva otsuse eesmärgid on edendada relvade üleandmise kontrolli parandamist kolmandates riikides ja toetada kolmandate riikide jõupingutusi riigi ja piirkonna tasandil, et muuta rahvusvaheline tavarelvade kaubandus vastutustundlikumaks ja läbipaistvamaks ning vähendada relvade volitamata kasutajatele kõrvalesuunamise ohtu. Kui nimetatud eesmärgid on asjakohased, peaksid eesmärgid hõlmama ühises seisukohas 2008/944/ÜVJP ja relvakaubanduslepingus sätestatud põhimõtete ja kriteeriumite edendamist. Kõnealuste eesmärkide täitmisel tuleks asjakohasel juhul püüda saavutada vastastikune täiendavus ja sünergia liidu abiprojektidega, mida viiakse ellu kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi kontrolli vallas.

Nimetatud eesmärkide saavutamiseks peaks liit jätkama ühise seisukoha 2008/944/ÜVJP standardite edendamist, lähtudes otsuse (ÜVJP) 2015/2309, otsuste 2012/711/ÜVJP ja 2009/1012/ÜVJP ning ühismeetme 2008/230/ÜVJP rakendamisel saavutatust. Selleks tuleks abisaavatele kolmandatele riikidele asjakohasel juhul anda abi selliste asjaomaste õiguslike ja haldusmeetmete koostamisel, ajakohastamisel ja rakendamisel, mille eesmärk on toetada tulemuslikku tavarelvade üleandmise kontrolli süsteemi. Samuti tuleks osutada toetust relvade kõrvalesuunamise ohu hindamiseks ja selle vähendamiseks.

Samuti tuleks toetada relvade üleandmise kontrolli tegemise ja nõuete täitmise tagamise eest vastutavate litsentse väljastavate ja järelevalveametnike koolitamist ning riiklike ja piirkondlike meetmeid, et edendada läbipaistvust ja nõuetele vastavat kontrolli tavarelvade ekspordi puhul. Lisaks tuleks edendada kontakte erasektoriga ning relvade üleandmist reguleerivate asjakohaste riigisiseste haldus- ja õigusnormide järgimist.

2. Rakendusasutuse valimine

Käesoleva nõukogu otsuse rakendamine tehakse ülesandeks BAFA-le. BAFA teeb vastavalt vajadusele koostööd liikmesriikide ekspordikontrolliasutuste, asjaomaste piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide, mõttekodade, uurimisinstituutide ja valitsusväliste organisatsioonidega.

BAFA-l on suured kogemused relvaekspordi kontrolli alase abi andmisel ja teavitustegevuse korraldamisel. BAFA on omandanud sellised kogemused kõigis olulistest strateegilise ekspordikontrolli valdkondades, mis puudutavad keemilisi, bioloogilisi, kiirgus- ja tuumaohete, kahesuguse kasutusega kaupu ja relvastust. BAFA on kõnealuste programmide ja tegevuste kaudu omandanud põhjalikud teadmised ekspordikontrolli süsteemide kohta enamikus käesoleva otsusega hõlmatud riikides.

Relvaekspordi kontrolli alase abi ja teavitustegevuse osas viis BAFA edukalt lõpule otsuste 2009/1012/ÜVJP ja 2012/711/ÜVJP ning otsuse (ÜVJP) 2015/2309 rakendamise. BAFA juhib ka otsusega 2013/768/ÜVJP ja otsusega (ÜVJP) 2017/915 loodud relvakaubanduslepingu rakendamise toetamise programmi tehnilist rakendamist.

Eelkirjeldatud tulenevalt on BAFA-l eriti head võimalused, et teha kindlaks käesoleva otsusega ettenähtud tegevustest kasu saavate riikide ekspordikontrolli süsteemide tugevad ja nõrgad küljed. Seetõttu suudab BAFA edukalt edendada erinevate relvaekspordi kontrolli alaste abitegevuste ja teavitusprogrammide vahelist sünergia ja vältida topelttööd.

3. Kooskõlastamine muude ekspordikontrolli valdkonnas ellu viidavate liidu abiprojektidega

Tuginedes kogemustele, mis on saadud varasemate ekspordikontrollialaste liidu teavitustegevuste käigus, mis hõlmasid nii kahesuguse kasutusega kaupu kui ka tavarelvi, tuleks püüda saavutada sünergia ja vastastikune täiendavus. Selleks tuleks punktides 5.2.1–5.2.3 ja punktis 5.2.5 osutatud tegevused viia asjakohasel juhul ellu koos muude ÜVJP eelarvest rahastatavate tegevustega, eelkõige tegevustega, mis on sätestatud otsuses (ÜVJP) 2017/915, või koos muude kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi kontrolli alaste tegevustega, mida rahastatakse muudest liidu rahastamisvahenditest kui ÜVJP eelarvest. Eelkõige tuleks kaaluda võimalust korraldada üritusi vahetult üksteise järel. Seda tuleks teha, järgides täiel määral asjaomaste liidu rahastamisvahendite kasutamise suhtes kehtivaid õiguslikke ja finantsalaseid piiranguid.

4. Kooskõlastamine muude abiandjate poolt ekspordikontrolli vallas elluviidavate abiprojektidega

Peale selle tuleks vajaduse korral püüda saavutada sünergia ja vastastikune täiendavus teiste abiandjate poolt ekspordikontrolli vallas elluviidavate abiprojektidega. Nagu punktis 3 mainitud, tuleks tegevus kooskõlastada teiste abiandjatega eelkõige tegevuste puhul, millele on osutatud punktides 5.2.1–5.2.3 ja punktis 5.2.5. Samuti kehtib punktis 3 osutatud nõue korraldada üritusi vahetult üksteise järel.

5. Projektitegevuste kirjeldus

5.1. Projekti eesmärgid

Põhieesmärk on anda tehnilist abi mitmele abisaavale riigile, kes on näidanud üles soovi arendada oma standardeid ja tavasid relvaekspordi kontrolli valdkonnas. Sel eesmärgil võetakse elluviidavate tegevuste käigus arvesse abisaavate riikide staatust, eelkõige järgmist:

- võimalik osalemine või osalemistaotlus rahvusvahelistes ekspordikontrollisüsteemides, mis seonduvad tavarelvade ning kahesuguse kasutusega kaupade ja tehnoloogia üleandmisega;
- liidu liikmesuse taotlemine ning kas abisaav riik on ametlik kandidaatriik või potentsiaalne kandidaatriik;
- relvakaubanduslepingu suhtes võetud seisukoht.

Kui välja valitud abisaavad riigid on relvakaubanduslepingu üksnes allkirjastanud, tuleks tegevuste käigus (kui see on teostatav) püüda paremini kindlaks teha lepingu ratifitseerimise takistused, eelkõige kui need takistused on õiguslikku või regulatiivset laadi ning seonduvad rakendamissuutlikkusega seotud puudujääkide või vajadustega. Kui see on asjakohane, tuleks edendada võimalikku liidu toetust, mida antakse otsuse (ÜVJP) 2017/915 alusel. Kui välja valitud riigid ei ole relvakaubanduslepinguga ühinemiseks teinud ühtegi sammu (allkirjastamine, ratifitseerimine, ühinemine), tuleks tegevustega edendada relvakaubanduslepinguga ühinemist, kasutades võimaluse korral abi teistelt abisaavatel riikidelt, kes on relvakaubanduslepingu ratifitseerinud.

Täiendavaks eesmärgiks on suurendada mitme kolmanda riigi teadlikkust seoses relvade kõrvalesuunamise ohu hindamisega ja selle ohu vähendamisega, seda nii impordi kui ka ekspordi vaatenurgast.

5.2. Projekti kirjeldus

5.2.1. Piirkondlikud seminarid

Projekti raames korraldatakse kuni kaheksa kahepäevast seminari, pakkudes koolitust tavarelvade ekspordi kontrolliga seotud asjakohastes valdkondades.

Seminaril osalevad hõlmatud abisaavate riikide valitsusametnikud (kuni 35 osalejat). Vajaduse korral võidakse osalema kutsuda ka riikide parlamentide esindajaid ning tööstusharu ja kodanikuühiskonna esindajaid.

Koolituse viivad läbi liikmesriikide riiklike asutuste eksperdid (sealhulgas endised ametnikud), ühist seisukohta 2008/944/ÜVJP järgivate riikide esindajad ning erasektori ja kodanikuühiskonna esindajad.

Seminarid võivad toimuda abisaavates riikides või teistes asukohtades, mille määrab kindlaks kõrge esindaja, kes konsulteerib nõukogu tavarelvastuse ekspordi töörühmaga (COARM).

Piirkondlikud seminarid korraldatakse järgmiselt:

- a) kuni kaks seminari Kagu-Euroopa riikides, vähemalt ühel kutsutakse osalema Euroopa naabruspoliitika Ida-Euroopa ja Kaukaasia riigid ning Türgi;
- b) kuni kaks seminari Euroopa naabruspoliitika Ida-Euroopa ja Kaukaasia riikidele, vähemalt ühel kutsutakse osalema Kagu-Euroopa riigid ja Türgi;
- c) kuni kaks seminari Euroopa naabruspoliitika Põhja-Aafrika Vahemere piirkonna riikides, vähemalt ühel kutsutakse osalema Euroopa naabruspoliitika lõunanaabruse riigid;
- d) kuni kaks seminari Kesk-Aasia jaoks, vähemalt ühel kutsutakse osalema Euroopa naabruspoliitika Ida-Euroopa ja Kaukaasia riigid.

Selline piirkondlik jaotus, mille alusel korraldatakse igas piirkonnas kaks seminari, ei pruugi ebasoodsate asjaolude korral olla teostatav (näiteks kui osalejate arv on ootamatult liiga väike, ükski piirkonna abisaav riik ei tee tõsiseltvõetavat pakkumist seminari korraldamiseks, ilmneb tegevuse dubleerimine teiste teavitustegevuste pakkujate tegevusega). Kui ühte või mitut seminari ei korraldata, võiks suurendada eespool nimetatud piirkonnas/piirkondades korraldatavate seminaride arvu, ületamata üldist kaheksa seminari ülemmäära.

5.2.2. Õppevisiidid

Projekt hõlmab kuni nelja kahepäevast valitsusametnike õppevisiiti liikmesriikide asjaomastesse ametiasutustesse.

Õppevisiidid peaksid hõlmama kahte kuni nelja abisaavat riiki. Õppevisiitidest kasu saavad riigid ei pea tingimata olema samast piirkonnast.

Peale selle sisaldab projekt abisaavate riikide valitsusametnike ning tolli ja/või litsentse väljastavate ametnike kuni kolme kahepäevast õppevisiiti teiste abisaavate riikide asjaomastesse ametiasutustesse.

5.2.3. Abisaavate riikide individuaalne abistamine

Projekti raames korraldatakse konkreetsetele abisaavatele riikidele taotluse korral kuni 10 päeva seminare, kus osalevad abisaavate riikide ametnikud, sealhulgas valitsus-, ning litsentse väljastavad ja järelevalveametnikud. Need üritused toimuvad eelistatult abisaavates riikides. Sõltuvalt konkreetsetest vajadustest ning abisaavate riikide ja ELi liikmesriikide ekspertide kättesaadavusest, võib piirmääraks oleva 10 päeva raames korraldada minimaalselt kahepäevaseid seminare.

Ekspertideadmisi jagavad liikmesriikide riiklike asutuste eksperdid (sealhulgas endised ametnikud), ühist seisukohta 2008/944/ÜVJP järgivate riikide esindajad ning erasektori ja kodanikuühiskonna esindajad.

Kõnealuseid individuaalse abistamise seminare korraldatakse peamiselt abisaavate riikide taotluse korral. Nende eesmärk on käsitleda abisaava riigi tõstatatud konkreetset küsimust või konkreetset vajadust, mida tehakse näiteks piirkondliku seminari või ELi ekspertide ja BAFAGA toimuvate korrapäraste kontaktide raames.

5.2.4. Ekspertide kohtumine

Projekti raames korraldatakse valitsusametnikele, sealhulgas Kagu-Euroopa piirkonna abisaavate riikide valitsusametnikele ning litsentse väljastavatele ja järelevalveametnikele ühepäevane ekspertide kohtumine Brüsselis. Kohtumine toimub COARMi koosolekute raames.

5.2.5. Hindamisüritused

Selleks et teha käesoleva otsuse alusel ellu viidavate tegevuste vahe- ja lõpphindamine, korraldatakse Brüsselis kaks ekspertide koosolekut, ideaaljuhul lähestikku COARMi koosolekuga.

Vahehindamine toimub kuni ühepäevase seminari vormis, kus osalevad ELi liikmesriigid.

Lõpphindamine toimub Brüsselis aset leidva kahepäevase seminari vormis, kus osalevad abisaavad riigid ja ELi liikmesriigid.

Lõpphindamise üritusele kutsutakse kuni kaks iga abisaava riigi esindajat (asjaomased valitsusametnikud).

6. Abisaajad

6.1. Käesoleva nõukogu otsuse alusel ellu viidavatest tegevustest abi saavad riigid

- i) Kagu-Euroopa riigid (Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik, Montenegro, Serbia ja Kosovo (kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/99))⁽¹⁾;
- ii) Euroopa naabruspoliitika Põhja-Aafrika Vahemere piirkonna riigid (Alžeeria, Egiptus, Maroko ja Tuneesia);

⁽¹⁾ Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 (1999) ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

- iii) Euroopa naabruspoliitika Ida-Euroopa ja Kaukaasia riigid (Armeenia, Aserbaidžaan, Valgevene, Gruusia, Moldova Vabariik ja Ukraina);
- iv) Kesk-Aasia riigid (Kasahstan, Tadžikistan, Usbekistan, Kõrgõzstan, Türkmenistan);
- v) Euroopa naabruspoliitika lõunanaabruse riigid (Jordaania ja Liibanon);
- vi) Türgi.

6.2. Abisaavate riikide loetelu muutmine

Töörühm COARM võib kõrge esindaja ettepanekul otsustada muuta abisaavate riikide loetelu, esitades asjakohase põhjenduse. Muudatustest tuleks BAFA ja ELi vahel teavitada ametlikul viisil.

7. Projekti tulemused ja rakendamise näitajad

Projekti tulemuste hindamisel võetakse lisaks punktis 5.2.5 osutatud lõpphinnangu andmise üritusele arvesse järgmist:

7.1. Abisaavate riikide individuaalne hindamine

Kavandatud tegevuste lõpuleviimisel esitab BAFA Euroopa välisteenistusele ja komisjonile eduaruande iga punktis 6.1 osutatud abisaava riigi kohta. Aruanne koostatakse koostöös asjaomastes riikides asuvate ELi delegatsioonidega ning selles tehakse kokkuvõtte tegevustest, mis viidi abisaavas riigis ellu otsuse kehtivuse ajal. Aruandes hinnatakse ka abisaava riigi suutlikkust relvade üleandmise kontrolli valdkonnas. Kui abisaav riik on relvakaubanduslepingu osaline, hinnatakse seda, kuidas olemasolev suutlikkus võimaldab sellel riigil relvakaubanduslepingut rakendada.

7.2. Mõjuhindang ja rakendamise näitajad

Käesolevas otsuses sätestatud tegevuste mõju abisaavatele riikidele tuleks hinnata pärast seda, kui need on lõpule viidud. Mõjuhindangu teeb kõrge esindaja koostöös COARMiga ning vajaduse korral abisaavates riikides paiknevate ELi delegatsioonide ja muude asjaomaste sidusrühmadega.

Sel eesmärgil kasutatakse järgmisi näitajaid:

- kas relvade üleandmise kontrollimise valdkonnas on kehtestatud asjaomased riiklikud õigusnormid ning kas ja millises ulatuses nad on vastavuses ühise seisukoha 2008/944/ÜVJP sätetega (muu hulgas hindamiskriteeriumite kohaldamise, sõjaliste kaupade ühise ELi nimekirja rakendamise ja aruandluse osas);
- teave kohaldamisjuhtumite kohta (olemasolu korral);
- kas abisaavad riigid on võimelised esitama aruandeid relvaekspordi ja/või -impordi kohta (nt ÜRO register, relvakaubanduslepingu aastaaruanded, Wassenaari kokkulepe, OSCE, riigisisised aruanded);
- kas abisaav riik järgib või kavatseb ametlikult järgida ühist seisukohta 2008/944/ÜVJP.

Punktis 7.1 osutatud individuaalse hindamise aruannetes tuleks vajaduse korral osutada nendele rakendamise näitajatele.

8. ELi teavitusportaali kasutamise edendamine ⁽¹⁾

Otsuses 2012/711/ÜVJP sätestatud veebiportaal EL P2P on välja töötatud liidule kuuluva ressursi vormis. Portaal toimib liidu kõigi teavitusprogrammide ühisplatvormina (kahesuguse kasutusega kaubad, relvad). Punktides 5.2.1–5.2.5 loetletud tegevustega suurendatakse teadlikkust liidu teavitusportaali kohta ning edendatakse selle kasutamist. Teavitustegevustes osalejaid tuleks teavitada veebiportaali privaatsest kasutajaliidesest, mis annab alalise juurdepääsu ressurssidele, dokumentidele ja kontaktidele. Samamoodi tuleks veebiportaali kasutamist edendada teiste ametnike seas, kes ei saanud abi- ja teavitustegevustes otseselt osaleda. Lisaks sellele tuleks teavitusi edendada ELi P2P uudiskirja abil.

⁽¹⁾ <https://export-control.jrc.ec.europa.eu/>

9. ELi nähtavus

BAFA võtab kõik vajalikud meetmed teadvustamiseks avalikkusele asjaolu, et tegevust rahastab Euroopa Liit. Selliseid meetmeid võetakse kooskõlas Euroopa Komisjoni avaldatud liidu välistegevuse kommunikatsiooni ja nähtavuse käsiraamatuga. BAFA tagab seega liidu panuse nähtavuse sobivate märkide ja reklaami kaudu, toonitades liidu rolli ja suurendades teadlikkust käesoleva otsuse tegemise põhjustest, samuti liidu toetusest sellele otsusele ning selle toetuse tulemustest. Projekti käigus koostatavas materjalis esitatakse liidu lippu silmapaistval viisil kooskõlas liidu asjaomaste suunistega, muu hulgas logo „ELi P2P ekspordikontrolli programm“. Liidu delegatsioonid peaksid osalema kolmandates riikides toimuvatel üritustel, et tõhustada poliitilisi järelmeetmed ja nähtavust.

Võttes arvesse, et kavandatavate tegevuste ulatus ja laad on väga erinev, kasutatakse mitut tutvustusvahendit, muu hulgas traditsioonilist meediat, veebisaiti, sotsiaalmeediat ning teabe- ja edendamismaterjale, sealhulgas infograafika, reklaamlehed, teabelehed, pressiteated ja vajaduse korral ka muu materjal. Projekti raames koostatud trükised ja korraldatud avalikud sündmused tähistatakse vastavalt.

10. Kestus

Projekti rakendamise eeldatav kogukestus on 24 kuud.

11. Aruandlus

BAFA koostab iga kuue kuu järel aruande, sealhulgas aruande pärast iga tegevuse lõpuleviimist. Need aruanded esitatakse kõrgele esindajale hiljemalt kuue nädala möödumisel vastavate tegevuste lõpuleviimisest.

12. Projekti hinnanguline kogumaksumus ja liidu rahaline toetus

Projekti hinnanguline kogumaksumus on 1 451 597,28 eurot ning seda kaasrahastab Saksamaa Liitvabariigi valitsus. ELi rahastatava projekti hinnanguline kogumaksumus on 1 304 107,28 eurot.

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2018/102,**19. jaanuar 2018,****millega muudetakse otsuse 93/52/EMÜ II lisa seoses Hispaania Aragoni ja Kataloonia autonoomsete piirkondade ametlikult brutselloosist (*B. melitensis*) vabadeks piirkondadeks tunnistamisega***(teatavaks tehtud numbri C(2018) 159 all)***(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 28. jaanuari 1991. aasta direktiivi 91/68/EMÜ loomatervishoiu kohta ühendusesiseses lamba- ja kitsekaubanduses, ⁽¹⁾ eriti selle A lisa 1. peatüki II jagu,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiivis 91/68/EMÜ on määratletud liidusisest lammaste ja kitsedega kauplemist reguleerivad loomatervishoiunõuded. Selles on sätestatud tingimused, mille alusel võib liikmesriigid või nende piirkonnad tunnistada ametlikult brutselloosist (*B. melitensis*) vabaks.
- (2) Komisjoni otsuse 93/52/EMÜ ⁽²⁾ II lisas on loetletud need liikmesriikide piirkonnad, mis on direktiivi 91/68/EMÜ kohaselt tunnistatud ametlikult brutselloosist (*B. melitensis*) vabaks.
- (3) Hispaania on esitanud komisjonile dokumendid, milles tõendatakse, et Aragoni ja Kataloonia autonoomsed piirkonnad vastavad direktiivis 91/68/EMÜ sätestatud tingimustele saada ametlikult lamba- ja kitsekarjade brutselloosist (*B. melitensis*) vaba staatus.
- (4) Hispaania esitatud dokumentidele antud hinnangu põhjal tuleks Aragoni ja Kataloonia autonoomsed piirkonnad tunnistada ametlikult brutselloosist (*B. melitensis*) vabaks lamba- ja kitsekarjade osas.
- (5) Seepärast tuleks otsuse 93/52/EMÜ II lisa kannet Hispaania kohta vastavalt muuta.
- (6) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsuse 93/52/EMÜ II lisa muudetakse vastavalt käesoleva otsuse lisale.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 19. jaanuar 2018

*Komisjoni nimel**komisjoni liige*

Vytenis ANDRIUKAITIS

⁽¹⁾ EÜTL 46, 19.2.1991, lk 19.⁽²⁾ Komisjoni 21. detsembri 1992. aasta otsus 93/52/EMÜ, milles registreeritakse teatavate liikmesriikide või piirkondade vastavus nõuetele seoses brutselloosiga (*B. melitensis*) ja antakse neile ametlikult haigusvaba liikmesriigi või piirkonna staatus (EÜTL L 13, 21.1.1993, lk 14).

LISA

Otsuse 93/52/EMÜ II lisas asendatakse kirje Hispaania kohta järgmisega:

„Hispaanias:

- Aragoni autonoomne piirkond,
  - Astuuria autonoomne piirkond,
  - Baleari saarte autonoomne piirkond,
  - Kanaari saarte autonoomne piirkond,
  - Kantaabria autonoomne piirkond,
  - Castilla-La Mancha autonoomne piirkond: provintsid Albacete, Cuenca ja Guadalajara,
  - Castilla-Leóni autonoomne piirkond,
  - Kataloonia autonoomne piirkond,
  - Extremadura autonoomne piirkond,
  - Galicia autonoomne piirkond,
  - La Rioja autonoomne piirkond,
  - Navarra autonoomne piirkond,
  - Baskimaa autonoomne piirkond,
  - Valencia autonoomne piirkond.“
-

SOOVITUSED

KOMISJONI SOOVITUS (EL) 2018/103,

20. detsember 2017,

mis käsitleb õigusriigi olukorda Poolas ja täiendab soovitusi (EL) 2016/1374, (EL) 2017/146 ja (EL) 2017/1520

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

- (1) 27. juulil 2016 võttis komisjon vastu soovitusi, mis käsitleb õigusriigi olukorda Poolas, ⁽¹⁾ milles väljendas kartusi konstitutsioonikohtu olukorra pärast ja esitas soovitusel, kuidas need hajutada. 21. detsembril 2016 ja 26. juulil 2017 võttis komisjon vastu täiendavad soovitusel, mis käsitlevad õigusriigi olukorda Poolas ⁽²⁾.
- (2) Komisjoni soovitusel võeti vastu õigusriigi raamistiku ⁽³⁾ alusel. Selles on sätestatud, kuidas komisjon reageerib, kui liidu liikmesriigis peaks ilmne oht õigusriigile, ja selgitatud õigusriigi põhimõtteid. Õigusriigi raamistikul on antud juhtnõore dialoogiks komisjoni ja asjaomase liikmesriigi vahel, et hoida ära õigusriiki ähvardava süsteemse ohu tekkimine, mis võiks muidu kujuneda ilmseks olulise rikkumise ohuks, mis võib tingida menetluse algatamise ELi lepingu artikli 7 alusel. Kui on olemas selgeid märke, et liikmesriigis on õigusriik süsteemse ohu alla sattunud, võib komisjon algatada selle liikmesriigiga õigusriigi raamistiku alusel dialoogi.
- (3) Euroopa Liit on rajatud ühistele väärtustele, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 ja mille hulka kuulub ka õigusriigi põhimõtte austamine. Komisjoni ülesanne ei ole mitte ainult tagada ELi õiguse järgimine, vaid koos Euroopa Parlamendiga, liikmesriikide ja nõukoguga vastutab ta ka liidu ühiste väärtuste kindlustamise eest.
- (4) Euroopa Liidu Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikas ning Euroopa Nõukogu koostatud dokumentides, milles on tuginetud eelkõige Euroopa Nõukogu komisjoni „Demokraatia õiguse kaudu“ (nn Veneetsia komisjoni) eksperditeadmistele, on esitatud mittetäielik loetelu neist põhimõtetest ja määratletud sel viisil õigusriigi kui liidu ühise väärtuse keskne sisu Euroopa Liidu lepingu artikli 2 tähenduses. Need põhimõtted hõlmavad seaduslikkust, mis tähendab seaduste kehtestamise läbipaistvat, aruandekohustuslikku, demokraatlikku ja pluralistlikku protsessi; õiguskindlust; täidesaatva võimu omavoli keelamist; sõltumatuid ja erapooletuid kohtuid; tõhusat kohtulikku kontrolli, sealhulgas põhiõiguste austamise üle; ja võrdsust seaduse ees ⁽⁴⁾. Lisaks nende põhimõtete ja väärtuste kaitsmisele on riiklike institutsioonide kohuseks ka lojalne koostöö.
- (5) Oma 27. juuli 2016. aasta soovitusel selgitas komisjon, millistel asjaoludel tegi ta 13. jaanuaril 2016 otsuse olukorda õigusriigi raamistiku alusel uurida, ja millistel asjaoludel võttis ta 1. juunil 2016 vastu arvamuse õigusriigi olukorra kohta Poolas. Soovitusel selgitati ka, et komisjoni ja Poola valitsuse vahelise arvamustevahetuse käigus ei suudetud komisjoni kartusi hajutada.
- (6) Komisjon leidis oma soovitusel, et Poolas on olemas süsteemne oht õigusriigi toimimisele, ja soovitas Poola ametiasutustel võtta kiiremas korras asjakohaseid meetmeid, et kõrvaldada süsteemne oht õigusriigi toimimisele.

⁽¹⁾ Komisjoni 27. juuli 2016. aasta soovitus (EL) 2016/1374, mis käsitleb õigusriigi olukorda Poolas (ELT L 217, 12.8.2016, lk 53).

⁽²⁾ Komisjoni 21. detsembril 2016. aasta soovitus (EL) 2017/146, mis käsitleb õigusriigi olukorda Poolas ja täiendab soovitusel (EL) 2017/146 (ELT L 22, 27.1.2017, lk 65), ja komisjoni 26. juuli 2017. aasta soovitus (EL) 2017/1520, mis käsitleb õigusriigi olukorda Poolas ja täiendab soovitusel (EL) 2016/1374 ja (EL) 2017/146 (ELT L 228, 2.9.2017, lk 19).

⁽³⁾ Komisjoni 11. märtsil 2014. aasta teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „ELi uus õigusriigi tugevdamise raamistik“, COM(2014) 158 final.

⁽⁴⁾ Vt COM(2014) 158 final, 2. jagu, I lisa.

- (7) Oma 21. detsembri 2016. aasta soovitusel võttis komisjon arvesse viimase aja sündmusi Poolas, mis olid toimunud alates komisjoni 27. juuli 2016. aasta soovitusest. Komisjon leidis, et kuigi mõni tema viimases soovitusel käsitletud probleemidest on ületatud, on olulised küsimused endiselt lahendamata ja vahepeal on lisandunud uusi kartusi. Komisjon leidis ka seda, et menetlus, millega oli ametisse nimetatud konstitutsioonikohtu uus esimees, tekitab õigusriigi seisukohast tõsisemaid kartusi. Komisjon tegi järelduse, et jätkuvalt esineb süsteemne oht õigusriigi toimimisele Poolas. Komisjon soovitas Poola valitsusel tuvastatud probleemid lahendada kiiresti ehk kahe kuu jooksul ja teatada komisjonile sel eesmärgil võetud meetmetest. Komisjon märkis, et ta on endiselt valmis soovitusel alusel Poola valitsusega konstruktiivset dialoogi pidama.
- (8) 26. juulil 2017 võttis komisjon oma 27. juuli ja 21. detsembri 2016. aasta soovitusel täienduseks vastu kolmanda soovitusel, mis käsitleb õigusriigi olukorda Poolas. Oma soovitusel võttis komisjon arvesse sündmusi, mis olid Poolas toimunud pärast komisjoni 21. detsembri 2016 soovitusel vastuvõtmist. Komisjoni kartused on seotud sõltumatu ja legitiimse põhiseaduslikkuse järelevalve puudumisega ning Poola kohtuid käsitlevate uute õigusaktide vastuvõtmisega Poola parlamendis, mis tekitab tõsist muret seoses kohtute sõltumatusega ja suurendab märkimisväärselt süsteemset ohtu õigusriigi toimimisele Poolas. Oma soovitusel leidis komisjon, et tema 27. juuli 2016. aasta ja 21. detsembri 2016. aasta soovitusel nimetatud süsteemne oht õigusriigi toimimisele Poolas on olulisel määral suurenenud.
- (9) Eeskätt rõhutatakse soovitusel, et kui jõustuma peaks 15. juuli 2017. aasta kohtute nõukogu seadus ja 22. juuli 2017. aasta ülemkohtu seadus, õhustaksid need õigusaktid struktuurselt kohtute sõltumatust Poolas ning mõjutaksid vahetult ja konkreetselt kohtute sõltumatut toimimist tervikuna. Kuna kohtute sõltumatus on õigusriigi oluline komponent, suurendavad need uued seadused märkimisväärselt süsteemset ohtu õigusriigi toimimisele, nagu eelmistes soovitusel märgitud. Soovitusel rõhutatakse, et ülemkohtu kohtunike ametist vabastamine, nende võimalik ametisse tagasi nimetamine ja muud meetmed, mida ülemkohtu seadus sisaldab, suurendaksid oluliselt süsteemset ohtu õigusriigi toimimisele. Muude soovitatud meetmete hulgas soovitas komisjon Poola ametiasutustel tagada, et ülemkohtu seadus ja kohtute nõukogu seadus ei jõustu ning et igasugune kohtureform toetab õigusriigi põhimõtet ja on kooskõlas ELi õiguse ja Euroopa standarditega, mis puudutavad kohtute sõltumatust, ning on ette valmistatud tihedas koostöös kohtuvõimu ja kõigi huvitatud isikutega. Samuti palus komisjon Poola ametiasutustel mitte võtta mingeid meetmeid, et vabastada ametist või saata sundkorras pensionile ülemkohtu kohtunikud, sest need meetmed suurendavad oluliselt süsteemset ohtu õigusriigi toimimisele. Komisjon märkis, et kui Poola ametiasutused peaksid seda laadi meetmeid võtma, on ta viivitamata valmis kohaldama Euroopa Liidu lepingu artikli 7 lõiget 1.
- (10) Komisjon kutsus Poola valitsust üles lahendama kõnealuses soovitusel kirjeldatud probleemid ühe kuu jooksul pärast soovitusel kättesaamist.
- (11) 31. juulil 2017 teavitati Seimi ametlikult vabariigi presidendi otsusest panna veto seadusele, millega muudetakse kohtute nõukogu seadust ja ülemkohtu seadust.
- (12) Poola valitsus saatis 4. ja 16. augustil 2017 komisjonile kirjad palvega selgitada 26. juuli 2017. aasta soovitusel, millele komisjon vastas vastavalt 8. ja 21. augusti 2017 kirjadega.
- (13) 28. augustil 2017 saatis Poola valitsus vastuse 26. juuli 2017. aasta soovitusel. Vastuses ei nõustunud ühegi soovitusel tõstatatud probleemiga ega teatatud ühestki uuest meetmest, et hajutada komisjoni tuvastatud kartusi.
- (14) 30. augustil 2017 avaldas OSCE demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (ODIHR) arvamust, et peatatud ülemkohtu seadus ei ole kooskõlas kohtute sõltumatuse rahvusvaheliste standarditega ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ OSCE demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo 30. augusti 2017. aasta arvamus Poola ülemkohtu seaduse eelnõu teatavate sätete kohta.

- (15) 11. septembril 2017 algatas Poola valitsus kampaania „Õiglased kohtud“, et saada käimasolevale kohtureformile ühiskonna toetus. Kohtute nõukogu ja üldkohtud avaldasid mitu õiendust kampaania käigus kohtute, kohtunike ja nõukogu vastu esitatud väidete kohta.
- (16) 11. septembril 2017 kuulutas konstitutsioonikohtu viiest kohtunikust koosnev kolleegium põhiseadusevastasteks teatavad tsiviilmenetluse seadustiku sätted, mis lubavad üldkohtutel ja ülemkohtul hinnata konstitutsioonikohtu esimehe ja aseesimehe ametisse nimetamise seaduslikkust ⁽¹⁾.
- (17) 13. septembril 2017 hakkas justiitsminister kasutama üldkohtute korralduse uue seaduse kohaseid volitusi vabastada ametist kohtu esimehi ja aseesimehi.
- (18) 15. septembril ja 18. oktoobril 2017 kritiseeris kohtute nõukogu justiitsministri otsuseid kohtuesimeeste ametist vabastamise kohta. Nõukogu märkis, et justiitsministri selline õigus tegutseda oma äranägemisel rikub põhiseaduse kohast kohtute sõltumatuse põhimõtet ja võib mõjutada negatiivselt kohtunike erapooletust.
- (19) 15. septembril 2017 nimetas Seim konstitutsioonikohtu juba täidetud ametikohale teise isiku ja vabariigi president võttis tollelt 18. septembril 2017 ametivande.
- (20) 15. septembril 2017 võttis Seim vastu seaduse, mis käsitleb riiklikku vabaduse instituuti ja kodanikuühiskonna arendamise riiklikku keskust ja millega tsentraliseeritakse vahendite jaotamine muu hulgas kodanikuühiskonna organisatsioonidele.
- (21) 22. septembril 2017 arutas ÜRO Inimõiguste Nõukogu kolmanda korrapärase läbivaatamise käigus Poola kohta esitatud aruandeid, mis sisaldasid soovitusi kohtute sõltumatuse ja õigusriigi põhimõtte kohta.
- (22) 25. septembril 2017 teavitas komisjon nõukogu õigusriigi olukorrast Poolas. Üldine konsensus oli, et õigusriik on ühine huvi ja ühine vastutus, ning et lahenduse leidmiseks peavad Poola ja komisjon alustama dialoogi.
- (23) 26. septembril 2017 esitas vabariigi president Seimile ülemkohtu ja kohtute nõukogu kohta kaks uut seaduseelnõud.
- (24) 3. oktoobril 2017 saatis Seim presidendi kaks seaduseelnõu, milles käsitleti ülemkohtu ja kohtute nõukogu, konsulteerimiseks asjaomastele sidusrühmadele, sh ombudsmanile, ülemkohtule ja kohtute nõukogule.
- (25) 6. ja 25. oktoobril 2017 avaldas ülemkohus oma arvamused ülemkohtu ja kohtute nõukogu käsitleva kahe uue seaduseelnõu kohta. Neis arvamustes leiti, et ülemkohtu seaduse eelnõu piiraks oluliselt ülemkohtu sõltumatust ja et kohtute nõukogu seaduse eelnõu ei ole kooskõlas demokraatliku õigusriigi mõistega.
- (26) 11. oktoobril 2017 võttis Euroopa Nõukogu parlamentaarne assamblee vastu resolutsiooni uute ohtude kohta, mis ähvardavad õigusriigi põhimõtet Euroopa Nõukogu liikmesriikides, ning väljendas selles ühtlasi muret olukorra pärast Poolas, mis on seadnud ohtu õigusriigi põhimõtte järgimise ning eelkõige kohtute sõltumatuse ja võimude lahususe põhimõtte ⁽²⁾.
- (27) 13. oktoobril 2017 esitas kohtunike nõukogude Euroopa võrgustik (edaspidi „ENCJ“) arvamuse ⁽³⁾ kohtute nõukogu käsitleva uue seaduseelnõu kohta ning rõhutas, et see seaduseelnõu on vastuolus kohtute nõukogusid käsitlevate Euroopa standarditega.
- (28) 23. oktoobril 2017, pärast Poola inimõiguste olukorra kolmandat üldist korrapäraselt läbivaatamist, nõudis ÜRO inimõiguste ülemvolinik, et Poola ametiasutused nõustuksid ÜRO soovitustega kohtute sõltumatuse kaitsmiseks.

⁽¹⁾ K 10/17.

⁽²⁾ Euroopa Nõukogu parlamentaarne assamblee 11. oktoobri 2017. aasta resolutsioon 2188 (2017), „Uued ohud õigusriigi põhimõttele Euroopa Nõukogu liikmesriikides: valitud näited“.

⁽³⁾ ENCJ juhatus 13. oktoobri 2017. aasta arvamus Poola *Krajowa Rada Sądownictwa* (kohtute nõukogu) taotluse kohta.

- (29) 24. oktoobril 2017 tunnistas konstitutsioonikohtu kolleegium, kuhu kuulus kaks ebaseaduslikult ametisse nimetatud kohtunikku, põhiseadusevastaseks need ülemkohtu seaduse sätted, mille alusel oli muu hulgas nimetatud ametisse ülemkohtu praegune esimene esimees.
- (30) 24. oktoobril 2017 tunnistas konstitutsioonikohtu kolleegium, kuhu kuulus kaks ebaseaduslikult ametisse nimetatud kohtunikku, põhiseadusevastaseks 2016. aasta detsembris vastu võetud kolme konstitutsioonikohtu käsitleva seaduse sätted, sealhulgas sätted, mille alusel kahel otsuse teinud ebaseaduslikult ametisse nimetatud kohtunikul oli lubatud konstitutsioonikohtus otsuseid teha. Konstitutsioonikohtus lükkas tagasi Poola ombudsmani ettepaneku tagandada juhtumi arutamiseks kaks ebaseaduslikult ametisse nimetatud kohtunikku.
- (31) 27. oktoobril 2017 esitas kohtunike ja advokaatide sõltumatusega tegelev ÜRO eriraportöör Diego García-Sayán oma esialgsed tähelepanekud, ⁽¹⁾ mille kohaselt tekitavad ülemkohut ja kohtute nõukogu käsitlevad seaduseelnõud muret kohtute sõltumatuse pärast.
- (32) 31. oktoobril 2017 võttis kohtute nõukogu vastu arvamuse vabariigi presidendi esitatud kohtute nõukogu seaduse uue eelnõu kohta. Nõukogu täheldab, et seaduseelnõu on läbinisti vastuolus Poola põhiseadusega, sest annab Seimile õiguse nimetada ametisse nõukogu kohtunikest liikmeid ja lõpetab enneaegselt nõukogu praeguste kohtunikest liikmete põhiseadusega kaitstud ametiajad.
- (33) 10. novembril 2017 võttis Euroopa Kohtunike Konsultatiivnõukogu (CCJE) vastu avalduse, milles avaldas muret kohtute sõltumatuse pärast Poolas ⁽²⁾.
- (34) 11. novembril 2017 saatis ombudsman vabariigi presidendile kirja, mis sisaldas hinnangut kahele uuele, ülemkohut ja kohtute nõukogu käsitlevale seaduseelnõule, ning soovitas neid mitte vastu võtta, sest need ei tagaks, et säilib kohtuvõimu sõltumatus täitevvõimust ning et kodanikud saavad kasutada oma põhiseaduslikku õigust asja arutamisele sõltumatus kohtus.
- (35) 13. novembril 2017 võttis Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (OSCE-ODIHR) ülemkohtu seaduse uue eelnõu kohta vastu arvamuse, milles kinnitas, et läbivaadatud sätted on vastuolus kohtute sõltumatuse rahvusvaheliste standarditega ⁽³⁾.
- (36) 15. novembril 2017 võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni õigusriigi põhimõtte ja demokraatia olukorra kohta Poolas, milles avaldas toetust õigusriiki käsitlevatele komisjoni soovitudele ja rikkumismenetlustele ning väljendas arvamust, et praegune olukord Poolas kujutab Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 osutatud väärtuste olulise rikkumise ilmset ohtu ⁽⁴⁾.
- (37) 24. novembril 2017 kutsus Euroopa Advokatuuride ja Õigusliitude Nõukogu (CCBE) Poola ametiasutusi üles ülemkohut ja kohtute nõukogu käsitlevat kaht seaduseelnõu mitte vastu võtma, sest need võivad õhnestada Poola põhiseadusega tagatud võimude lahusust ⁽⁵⁾. 29. novembril 2017 avaldasid kohtunike organisatsioon „Iustitia“, Helsingi inimõiguste fond ja Amnesty International ühisavalduse, milles kritiseerisid presidendi kahe seaduseelnõu seadusandlikku menetlemist.
- (38) 5. detsembril 2017 võttis kohtunike nõukogude Euroopa võrgustik (ENCJ) vastu arvamuse, milles kritiseeris kohtute nõukogu seaduse eelnõu ENCJ standardite eiramise pärast ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Kohtunike ja advokaatide sõltumatusega tegeleva ÜRO eriraportööri 27. oktoobri 2017. aasta esialgsed tähelepanekud seoses ametliku visiidiga Poolasse (23.–27. oktoobril 2017).

⁽²⁾ CCJE(2017) 9, 10. november 2017, avaldus kohtute sõltumatuse olukorra kohta Poolas.

⁽³⁾ OSCE-ODIHR, 13. november 2017, Arvamus Poola ülemkohtu seaduse eelnõu teatavate sätete kohta (sisuga 26. september 2017).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi 15. novembri 2017. aasta resolutsioon õigusriigi põhimõtte ja demokraatia olukorra kohta Poolas (2017/2931(RSP)).

⁽⁵⁾ CCBE, 24. november 2017, Euroopa Advokatuuride ja Õigusliitude Nõukogu plenaaristungi resolutsioon.

⁽⁶⁾ ENCJ juhatuse 5. detsembri 2017. aasta arvamus kohtute nõukogu seaduse muudatuste vastuvõtmise kohta.

- (39) 8. detsembril 2017 võttis Veneetsia komisjon Euroopa Nõukogu parlamentaarse assamblee palvel vastu arvamuse kohtute nõukogu seaduse eelnõu, ülemkohtu seaduse eelnõu ja üldkohtute korralduse seaduse kohta, samuti arvamuse prokuratuuriseaduse kohta ⁽¹⁾. Veneetsia komisjon jõudis järeldusele, et nimetatud seadus ja seaduseelnõud annavad eeskätt koos võetuna ja 2016. aasta prokuratuuriseaduse kontekstis seadusandlikule ja täitevvõimule võimaluse sekkuda karmilt ja ulatuslikult õigusemõistmisse, ning seega on tegemist suure ohuga kohtute sõltumatusele kui õigusriigi põhimõtte ühele põhielemendile. Nimetatud komisjon kutsus vabariigi presidenti üles oma ettepanekud tagasi võtma ja alustama dialoogi enne seadusandliku menetluse jätkamist. Samuti kutsus ta Poola parlamenti üles vaatama uuesti üle üldkohtute korralduse seaduse hiljutised muudatused.
- (40) 8. detsembril 2017 tegi Euroopa Nõukogu inimõiguste volinik avalduse, milles avaldas kahetsust selle üle, et Seim võttis vastu ülemkohtu ja kohtute nõukogu seaduse, mis õhnestavad veelgi kohtute sõltumatust.
- (41) Seim võttis kaks kõnealust seaduseelnõu vastu 8. detsembril 2017. Senat kiitis kaks kõnealust seaduseelnõu heaks 15. detsembril 2017,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

1. Poola Vabariik peaks nõuetekohaselt arvestama järgnevalt esitatud komisjoni analüüsi ja võtma käesoleva soovitusena 4. jaos esitatud meetmed, et tegeleda tuvastatud probleemidega ettenähtud tähtsajaks.

1. SOOVITUSE KOHALDAMISALA JA EESMÄRK

2. Käesolev soovitus täiendab 27. juuli 2016. aasta, 21. detsembri 2016. aasta ja 26. juuli 2017. aasta soovitusi. Lisaks nimetatud soovitustes esitatud kartustele väljendab komisjon vahepealse aja jooksul tekkinud uusi kartusi seoses õigusriigi olukorraga Poolas. Kartused on seotud järgmiste küsimustega:
  - a) ülemkohtu seadus, mille Seim võttis vastu 8. detsembril 2017;
  - b) seadus, millega muudetakse kohtute nõukogu seadust ja teatavaid muid seadusi (edaspidi „kohtute nõukogu seadus“) ja mille seim võttis vastu 8. detsembril 2017;
3. 26. juuli 2017. aasta soovitus seoses konstitutsioonikohtu, üldkohtute korralduse seaduse ja kohtunike riikliku kooli seadusega ⁽²⁾ nimetatud kartused ja soovitatud meetmed on endiselt jõus.

2. OHUD KOHTUTE SÕLTUMATUSELE

4. Ülemkohtu seadus ja kohtute nõukogu seadus sisaldavad mitmeid sätteid, mis tekitavad tõsist muret seoses kohtute sõltumatuse ja võimude lahususe põhimõtetega.

2.1. Ülemkohus

2.1.1. Ülemkohtu kohtunike ametist vabastamine ja kohustuslikus korras pensionile saatmine

5. Ülemkohtu seadusega alandatakse ülemkohtu kohtunike pensioniiga 70. eluaastalt 65. eluaastani ⁽³⁾. Seda meetet kohaldatakse kõigi praegu ametis olevate kohtunike suhtes. Kohtunikud, kes on saanud või saavad kolme kuu jooksul alates seaduse jõustumisest kuupäevast 65aastaseks, saadetakse pensionile ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Veneetsia komisjoni arvamus 904/2017 CDL(2017)035 Poola presidendi esitatud kohtute nõukogu seaduse muutmise eelnõu ja ülemkohtu seaduse muutmise eelnõu kohta ning üldkohtute korralduse seaduse kohta (CDL(2017)035) ja Veneetsia komisjoni arvamus 892/2017 CDL(2017)037 muudetud prokuratuuriseaduse kohta (CDL(2017)037).

⁽²⁾ Seadus, millega muudetakse kohtunike ja prokuröride riikliku kooli seadust, üldkohtute korralduse seadust ja teatavaid muid seadusi (edaspidi „kohtunike riikliku kooli seadus“).

⁽³⁾ Ülemkohtu seaduse artikli 37 lõige 1. Seda sätet kohaldatakse ka kõrgeima halduskohtu kohtunike suhtes, sest 25. juuli 2002. aasta halduskohtute korralduse seaduse artiklis 49 on sätestatud, et kõrgeima halduskohtuga seotud küsimused, mida antud seadus ei reguleeri (pensionikorda ei reguleeri), reguleeritakse *mutatis mutandis* ülemkohtu seadusega.

⁽⁴⁾ Ülemkohtu seaduse artikli 111 lõige 1. Lisaks vabastatakse ja saadetakse ülemkohtu seaduse artikli 111 lõike 3 kohaselt pensionile kõik sõjalise koja kohtunikud (hoolimata vanusest) ilma võimaluseta paluda vabariigi presidendilt ametiaja pikendamist.

6. Pensioniea alandamine ja selle kohaldamine praeguste ülemkohtu kohtunike suhtes lõpetab märkimisväärse hulga praeguste ülemkohtu kohtunike volitused ja võib nad pensionile saata: ülemkohtu andmetel 83 kohtunikust 31 (37 %). Pensioniea alandamine praeguste ülemkohtu kohtunike puhul mõjutab eriti negatiivselt just seda konkreetset kohut, mis koosneb kohtunikest, kelle karjäär on nagunii juba lõppemas. Ülemkohtu mitme praeguse kohtuniku selline kohustuslikus korras pensionile saatmine võimaldab kohe ja märkimisväärses ulatuses ülemkohtu koosseisu muuta. See võimalus tekitab probleeme eelkõige seoses võimude lahususega, eriti kui võtta arvesse ka kohtute nõukogu samaaegset reformi. Arvesse tuleb võtta järgmisi asjaolusid: pensioniea alandamise tõttu nimetab kõik uued kohtunikud ametisse vabariigi president, lähtudes soovitusel, mille annab uues koosseisus tegutsev kohtute nõukogu, kus domineerivad poliitilistel kaalutlustel nimetatud liikmed. Praeguste ülemkohtu kohtunike sundkorras pensionile saatmine tekitab muret seoses kohtunike ametist tagandamise keelu põhimõttega, mis on Euroopa Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtupraktika ⁽¹⁾ ning Euroopa standardite ⁽²⁾ kohaselt kohtunike sõltumatuse üks põhielement. Veneetsia komisjon rõhutas oma arvamuses ülemkohtu seaduse eelnõu kohta, et ametisolevate kohtunike varane pensionile saatmine õhustab nii nende kindlust ametiaja suhtes kui ka kohtu sõltumatust üldiselt ⁽³⁾.
7. Kohtunikke tuleks ametist vabastamise eest kaitsta tõhusate kaitsemeetmetega, mis kaitseksid neid riigivõimu muude harude lubamatu sekkumise või surve eest ⁽⁴⁾. Kohtu sõltumatus eeldab tagatist, mis on piisavad, et kaitsta isikuid, kes peavad vaidlusi lahendama ⁽⁵⁾. Asjaolu, et kohtunikke ei tagandata ametiaja jooksul ametist, on nende sõltumatuse üks ilming ning kuulub seega Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 6 lõike 1 tagatiste hulka ⁽⁶⁾. Seega võib kohtunikke ametist vabastada üksnes individuaalselt, kui see on põhjendatud distsiplinaarmenetluse alusel, mis käsitleb kohtuniku individuaalset tegevust ja milles on igakülgset tagatud demokraatlikule ühiskonnale kohane õigus kaitsele. Kohtunikke ei saa ametist vabastada kollektiivselt ning kohtunikke ei saa ametist vabastada üldistel põhjustel, mis ei ole seotud individuaalse käitumisega. Käesoleval juhul eespool nimetatud tagatised ja kaitsemeetmed puuduvad ning asjaomaste sätetega rikutakse jämedalt ülemkohtu kohtunike sõltumatust ja võimude lahususe ⁽⁷⁾ põhimõtet ning seega ka õigusriigi põhimõtet.
8. Lisaks lõpetatakse enneaegselt praeguse ülemkohtu esimese esimehe põhiseaduses sätestatud kuueaastane ametiaeg (mis peaks põhiseaduse kohaselt lõppema 2020. aastal). Kui esimese esimehe volitused lõpetatakse, nimetab vabariigi president ametisse esimese esimehe kohusetäitja, kuid see ei toimu tavamenetluse kohaselt: ⁽⁸⁾ põhiseaduse kohaselt peaks esimese esimehe ametisse nimetama vabariigi president ülemkohtu täiskogu väljapakutud kandidaatide hulgast ⁽⁹⁾. Põhiseadusega kaitstud volituste ennetähtaegne lõpetamine sellisel viisil on

⁽¹⁾ Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtuasi: Campbell ja Fell vs. Ühendkuningriik, 28. juuni 1984, punkt 80; kohtuasi Henryk Urban ja Ryszard Urban vs. Poola, 30. november 2011 (lõplik), punkt 45; kohtuasi Fruni vs. Slovakkia, 21. juuni 2011 (lõplik), punkt 145; ja kohtuasi Brudnicka ja teised vs. Poola, 3. märts 2005 (lõplik), punkt 41.

⁽²⁾ Euroopa Nõukogu ministrite komitee soovitus CM/Rec(2010)12 liikmesriikidele kohtunike kohta: kohtunike sõltumatus, nende töö tulemuslikkus ja vastutus, punktid 49 ja 50 („Euroopa Nõukogu 2010. aasta soovitus“).

⁽³⁾ Arvamus CDL(2017)035, punkt 48.

⁽⁴⁾ 31. mai 2005. aasta otsus kohtuasjas C-53/03, Syfait jt, ECLI:EU:C:2005:333, punkt 31; 4. veebruari 1999. aasta otsus kohtuasjas C-103/97, Köllensperger ja Atzwanger, ECLI:EU:C:1999:52, punkt 20.

⁽⁵⁾ 9. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas C-222/13, TDC, ECLI:EU:C:2014:2265, punktid 29–32; 19. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-506/04, Wilson, ECLI:EU:C:2006:587, punkt 53; 4. veebruari 1999. aasta otsus kohtuasjas C-103/97, Köllensperger ja Atzwanger, ECLI:EU:C:1999:52, punktid 20–23; 17. septembri 1997. aasta otsus kohtuasjas C-54/96, Dorsch Consult, ECLI:EU:C:1997:413, punkt 36; 29. novembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-17/00, De Coster, ECLI:EU:C:2001:651, punktid 18–21; 13. detsembri 2017. aasta otsus kohtuasjas C-403/16, Hassani, ECLI:EU:C:2017:960, punkt 40; Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtuasi: Baka vs. Ungari, 20261/12, 23. juuni 2016, punkt 121.

⁽⁶⁾ Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtuasi, Campbell ja Fell vs. Ühendkuningriik, A80 (1984), 28. juuni 1984, punkt 80.

⁽⁷⁾ Uued normid on vastuolus kohtunike ametist tagandamise keelu põhimõtte kui kohtunike sõltumatuse ühe põhielemendiga, mis on kirjas Euroopa Nõukogu 2010. aasta soovitusel (punkt 49). Seega peaks ülemkohtu kohtunikel olema tagatud ametiaeg ning seda ei tohiks ennetähtaegselt lõpetada. Ühtlasi peaks kohtunike valimist ja karjääri käsitlevad otsused põhinema objektiivsetel kriteeriumidel, mis on eelnevalt seadusega või pädevate ametiasutuste poolt kehtestatud, ning kui valitsus või seadusandja teeb otsuseid kohtunike valimise ja karjääri kohta, peaks sõltumatu ja pädev ametiasutus, mis koosneb enamjaolt kohtunikest, olema volitatud andma soovitusi või avaldama arvamusi, mida asjaomane ametisse nimetav asutus praktikas järgib (punktid 44–48).

⁽⁸⁾ Ülemkohtu seaduse artikli 111 lõike 4 kohaselt usaldab vabariigi president ülemkohtu juhtimise oma valitud ülemkohtu kohtunikule. Sel viisil valitud esimese esimehe kohusetäitja täidab oma ülesandeid seni, kuni kohtunike täiskogu esitab ülemkohtu esimese esimehe kohale 5 kandidaati (artikkel 12). Ülemkohtu kohtunike täiskogu ei saa neid kandidaate esitada enne, kui ametisse on määratud vähemalt 110 ülemkohtu kohtunikku.

⁽⁹⁾ Poola põhiseaduse artikli 183 lõikes 3 on sätestatud, et vabariigi president nimetab ülemkohtu esimese esimehe ametisse 6-aastaseks ametiajaks ülemkohtu kohtunike täiskogu esitatud kandidaatide seast.

kohtunike ametist tagandamise keelu ja ametiaja kindluse põhimõtte tõsine rikkumine. Esimese esimehe kohusetäitja ametissenimetamine ajutise menetluse kohaselt ilma kohtunikke kaasamata tekitab tõsiseid kartusi seoses võimude lahususe põhimõttega.

9. Seaduse seletuskirja kohaselt on ülemkohtu koosseisu väljavahetamine vältimatu viisi tõttu, kuidas ülemkohus pärast 1989. aastat käsitles kommunistliku korra tagajärgedega seotud kohtuasju, ning kuna ülemkohtus on endiselt kohtunikke, kes töötasid või tegid otsuseid eelmise korra ajal ⁽¹⁾. Euroopa Inimõiguste Kohus on selgelt rõhutanud, et lustratsiooniprotsess peab olema individualiseeritud (st tuleb vahet teha, mis tasemel eelmise režiimiga seotud oldi) ning on seisukohal, et pikka aega pärast kommunistliku režiimi lõppemist ei pruugi lustratsioonimeetmed olla sama õigustatud, sest võrreldes värskest loodud demokraatlike riikidega on riskid väiksemad ⁽²⁾. Konkreetsete kommunistliku taustaga kohtunikega tegelemiseks võiks riik kasutada muid proportsionaalseid meetmeid (mis hõlmaks konkreetsetel juhtudel kohaldatavaid läbipaistvaid menetlusi eelnevalt seadusega kindlaks määratud kriteeriumide alusel tegutseva erapooletu organi ees) ⁽³⁾.
10. Oma arvamuses ülemkohtu seaduse eelnõu kohta on Veneetsia komisjon seisukohal, et on raske mõista, miks isik, keda peeti sobivaks ametiülesandeid täitma veel mitu aastat, peaks äkki ebasobivaks osutama. Seaduse seletuskirjast võib välja lugeda, et reformi tulemusel peaks pensionile minema enamik vanematest kohtunistest, kellest paljud on ametis olnud ka eelmise korra ajal. Kui see tõlgendus on õige, on selline lähenemisviis vastuvõetamatu: kui ametiasutused kahtlevad konkreetsete kohtunike lojaalsuses, peaksid nad kohaldama kehtivaid distsiplinaar- või lustratsioonimeetmeid, mitte aga muutma pensioniiga.
11. Veneetsia komisjon leiab, et paljude ülemkohtu kohtunike (sh esimese esimehe) varane ametist vabastamine nende suhtes viivitamata pensioniea alandamist kohaldades rikub nende individuaalseid õigusi ning seab ohtu kohtunike sõltumatuse tervikuna; nad peaksid saama töötada praegu kehtiva pensionieani ⁽⁴⁾. Veneetsia komisjon rõhutab eelkõige, et praegu ametis olevate kohtunike varane pensionile saatmine õnnestab nii nende kindlust ametiaja suhtes kui ka kohtu sõltumatust üldiselt ⁽⁵⁾.
12. Lisaks tekitavad need sätted muret seoses põhiseaduslikkusega. Vastavalt ülemkohtu ja ombudsmani märkustele rikutakse praeguse ülemkohtu kohtunike ametist vabastamise ja sundkorras pensionile saatmisega otseselt õigust sõltumatule kohtule. Ombudsman märgib, et ülemkohtu esimese esimehe kohusetäitja ametikoha tekitamise näol on tegu õigusriigi põhimõtte rikkumisega, sest rikutakse nii riigivõimude pädevuse jaotuse põhimõtet kui ka võimude lahususe ja tasakaalu põhimõtet ning kohtute sõltumatuse põhimõtet.

2.1.2. Volitused ülemkohtu kohtunike ametiaja pikendamiseks

13. Seaduse kohaselt saavad ülemkohtu kohtunikud, kelle suhtes kohaldatakse pensioniea alandamist ja kes soovivad oma ametiaega pikendada, esitada taotluse vabariigi presidendile ⁽⁶⁾.
14. Vabariigi presidendi volitused teha otsuseid ülemkohtu kohtunike ametiaja pikendamise kohta ei ole seaduses piiratud mingite kriteeriumide, ajaliste raamide ega kohtulikku kontrolliga. Pikendust taotlenud kohtunik sõltub täielikult vabariigi presidendi otsusest. Lisaks on vabariigi presidendil õigus teha otsus pikendamise kohta *kahel* korral (iga kord 3 aastaks). Need asjaolud mõjutavad kindlust ametiaja suhtes ning võimaldavad vabariigi presidendil tegutsevaid ülemkohtu kohtunikke mõjutada. See praktika on vastuolus Euroopa Nõukogu 2010. aasta soovitusel, mille kohaselt peaks kohtunike valimist ja karjääri käsitlevad otsused põhinema objektiivsetel kriteeriumidel, mis on eelnevalt seadusega kehtestatud, ning sõltumatu ja pädev ametiasutus, mis koosneb

⁽¹⁾ Seletuskirja lk 2.

⁽²⁾ Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtuasi: *Sõro vs. Eesti*, 3. september 2015, punktid 60–62.

⁽³⁾ Euroopa Nõukogu 2010. aasta soovitusel punktid 44–47 ja 50.

⁽⁴⁾ Arvamus CDL(2017)035, punkt 130.

⁽⁵⁾ Arvamus CDL(2017)035, punkt 48.

⁽⁶⁾ Taotlus tuleb esitada ülemkohtu esimese esimehe kaudu, kes annab kohtuniku taotluse kohta oma arvamuse. Esimese esimehe volituste pikendamiseks peab esimene esimees esitama vabariigi presidendile ülemkohtu kolleegiumi arvamuse. Otsuse tegemise käigus võib vabariigi president paluda mittesiduvat arvamust kohtute nõukogult (vt artikli 37 lõige 2 koostöimes ülemkohtu seaduse artikli 111 lõikega 1). Märgitakse, et ülemkohtu arvamuse kohaselt vajaks vabariigi presidendi vastav otsus vastavalt põhiseadusele ka peaministri allkirja (Poola põhiseaduse artikli 144 lõiked 1 ja 2).

enamjaolt kohtunikest, peaks olema volitatud andma soovitusi või avaldama arvamusi, mida asjaomane ametisse nimetav asutus praktikas järgib ⁽¹⁾. Lisaks nõutakse soovitusel, et asjaomastel kohtunikel peab olema õigus oma karjääri puudutavaid otsuseid vaidlustada ⁽²⁾.

15. Uus pensionikord avaldab negatiivset mõju kohtunike sõltumatusele ⁽³⁾. Uued normid loovad lisavahendi, mille kaudu vabariigi president saab kohtunikke mõjutada. Eelkõige annab ametiaja pikendamise kriteeriumide puudumine põhjendamatu kaalutusõiguse, mis nõrgendab kohtunike ametist tagandamise keelu põhimõtet. Ehkki seadusega alandatakse pensioniiga, lubatakse sellega kohtunikel lasta oma ametiaega vabariigi presidendil pikendada kuni 6 aastat. Samuti puudub tähtaeg, mille jooksul vabariigi president peab tegema otsuse ametiaja pikendamiseks, ja see võimaldab presidendil säilitada mõju asjaomaste kohtunike üle nende kohtunikuna tegutsemise ülejäänud ametiaja jooksul. Isegi enne pensioniea saabumist võib üksnes väljavaade, et vabariigi presidendilt tuleb sellist pikendamist taotleda, avaldada asjaomastele kohtunikele survet.
16. Oma arvamuses ülemkohtu seaduse eelnõu kohta rõhutab Veneetsia komisjon, et vabariigi presidendi selline õigus annab talle ülemäärase mõju pensionieale lähenevate ülemkohtu kohtunike üle. Seetõttu järeldeb Veneetsia komisjon, et valitud poliitikuna ei tohiks vabariigi president omada kaalutusõigust ülemkohtu kohtuniku ametiaja pikendamiseks üle pensioniea ⁽⁴⁾.
17. Uued eeskirjad tekitavad ka põhiseaduslikke probleeme. Ülemkohtu ja ombudsmani arvamuste kohaselt ei ole kohtunike ametiaja pikendamise uus mehhanism kooskõlas seaduslikkuse ja võimude lahususe põhimõttega.

2.1.3. Erakorraline edasikaebus

18. Seadusega luuakse uus lõplike ja siduvate otsuste kohtuliku kontrolli vorm, erakorraline edasikaebus ⁽⁵⁾. Kolme aasta jooksul ⁽⁶⁾ alates seaduse jõustumisest saab ülemkohus (teatavate eranditega) ⁽⁷⁾ tühistada ⁽⁸⁾ täielikult või osaliselt ⁽⁹⁾ mis tahes lõpliku otsuse, mille Poola kohus on viimase 20 aasta jooksul teinud, sealhulgas ülemkohtu otsused. Edasikaebamisõigus on muu hulgas peaprokurööril ja ombudsmanil ⁽¹⁰⁾. Edasi võib kaevata väga erinevatel põhjustel: erakorralise edasikaebuse võib esitada, kui seda on vaja õigusriigi toimimise ja sotsiaalse õigluse tagamiseks ning otsust ei saa tunnistada kehtetuks ega muuta muude erandlike õiguskaitsevahenditega ning see kas 1) rikub isikute ja kodanike õiguste ja vabaduste põhimõtteid, mis on sätestatud põhiseaduses, või 2) tegemist on jämeda seaduserikkumisega väära tõlgendamise või ebaõige kohaldamise tõttu või 3) esineb selge vastuolu kohtu järelduste ja kogutud tõendite vahel ⁽¹¹⁾.

⁽¹⁾ Punktid 46 ja 47. Selline kindel küsimus ka seoses Euroopa Nõukogu tegevuskavaga kohtute sõltumatuse ja erapooletuse tugevdamiseks CM(2016)36 final (Euroopa Nõukogu 2016. aasta tegevuskava C osa punkt ii) ja Euroopa Kohtunike Konsultatiivnõukogu kriteeriumidega (1. arvamus kohtunike sõltumatust ja kohtunike ametist tagandamise keeldu käsitlevate standardite kohta, punkt 25).

⁽²⁾ Euroopa Nõukogu 2010. aasta soovitusel punkt 48.

⁽³⁾ Euroopa Nõukogu 2010. aasta soovitusel punkt 49.

⁽⁴⁾ Vrd arvamus CDL(2017)035, punktid 51 ja 130.

⁽⁵⁾ Ülemkohtu seaduse artikli 89 lõige 1.

⁽⁶⁾ Ülemkohtu seaduse artikkel 115. Pärast kolmeaastase perioodi möödumist tuleks kaebus esitada viie aasta jooksul alates hetkest, mil asjaomane otsus muutus lõplikuks ja seaduslikuks ning ühe aasta jooksul, kui esitati kassatsioonkaebus, välja arvatud juhul, kui erakorraline edasikaebus kostja olukorda halvendab; sellisel juhul võib kaebuse esitada kuni ühe aasta jooksul pärast kohtulahendi jõustumist (või kassatsioonkaebuse esitamise korral kuni kuue kuu jooksul pärast kassatsioonkaebuse läbivaatamist; vt ülemkohtu seaduse artikli 89 lõige 4).

⁽⁷⁾ Kriminaalasjade puhul ei saa esitada kostja olukorda halvendavat erakorralist edasikaebust hiljem kui üks aasta pärast otsuse jõustumist (või kui on esitatud kassatsioonkaebus, mitte hiljem kui kuus kuud pärast kassatsioonkaebuse läbivaatamist); samuti ei saa edasi kaevata lapsendamisotsust või otsuseid, millega kuulutatakse abielu tühistamiseks, tunnistatakse see kehtetuks või kuulutatakse välja lahutus (ainult juhul, kui üks või mõlemad pooled on pärast otsuse jõustumist uuesti abiellunud). Erakorralist edasikaebust ei saa esitada väärtegade või väiksemate maksurikkumiste korral; vt ülemkohtu seaduse artikli 89 lõige 3 ja artikli 90 lõiked 3 ja 4.

⁽⁸⁾ Kui vaidlustatud otsuse jõustumisest on möödunud viis aastat ja otsusel on olnud pöördumatu õigusmõju või kui põhiseaduses isikute ja kodanike õigusi ja vabadusi käsitlevad põhimõtted seda nõuavad, võib ülemkohus piirduda selle kinnitamisega, et vaidlustatud otsus on vastuolus seadusega ja märkida asjaolud, mille tõttu tehti selline otsus (vt ülemkohtu seaduse artikli 89 lõige 4 ja artikli 115 lõige 2).

⁽⁹⁾ Ülemkohtu seaduse artikli 91 lõige 1.

⁽¹⁰⁾ Ülemkohtu seaduse artikli 89 lõige 2.

⁽¹¹⁾ Ülemkohtu seaduse artikli 89 lõike 1 punktid 1–3.

19. Uus erakorralise edasikaebamise menetlus paneb küsimärgi alla õiguskindluse põhimõtte, mis on õigusriigi põhikomponent⁽¹⁾. Nagu on märkinud Euroopa Kohus, tuleks nii ELi õiguskorra kui ka riikide õigussüsteemide puhul pöörata tähelepanu seadusjõu põhimõtte tähtsusele: „selleks et tagada nii õigusrahu kui ka õigussuhete stabiilsus ja ka korrakohane õigusemõistmine, on nimelt oluline, et kohtulahendeid, mis on jõustunud pärast olemasolevate edasikaebavõimaluste ammendamist või selleks sätestatud tähtaegade möödumist, ei oleks enam võimalik vaidlustada“⁽²⁾. Nagu on Euroopa Inimõiguste Kohus märkinud, ei peaks erakorraline läbivaatamine olema varjatud edasikaebus ja see, et mingis küsimuses on kaks eri arvamust, ei ole põhjus läbivaatamiseks⁽³⁾.
20. Veneetsia komisjon rõhutas oma arvamuses ülemkohtu seaduse eelnõu kohta, et erakorralise edasikaebamise menetlus ohustab Poola õiguskorra stabiilsust. Arvamuses on märgitud, et edaspidi on võimalik uuesti avada viimase 20 aasta jooksul arutlusel olnud iga kohtuasi praktiliselt mis tahes põhjusel ja selline süsteem võib viia olukorrani, kus ükski otsus ei ole enam lõplik⁽⁴⁾.
21. Uus erakorralise edasikaebamise menetlus tekitab ka põhiseaduslikke probleeme. Ülemkohtu ja ombudsmeni sõnul mõjutab seadus negatiivselt kohtulahendite stabiilsuse põhimõtet ja otsuste lõplikkust,⁽⁵⁾ riigi ja õiguse usaldusväarsuse kaitse põhimõtet, aga ka õigust asja arutamisele mõistliku aja jooksul⁽⁶⁾.

2.1.4. Muud sätted

22. Nagu on rõhutatud Veneetsia komisjoni ja teiste organite⁽⁷⁾ arvamustes, tekitavad mitu muud ülemkohtu seaduse sätet küsimusi seoses kohtute sõltumatuse ja võimude lahususe põhimõttega.
23. Uue seadusega luuakse ülemkohtu kohtunikele uus distsiplinaarkord. Ette on nähtud kahte liiki järelevalveametnikud: *ülemkohtu järelevalveametnik*, kelle ülemkohtu kolleegium määrab ametisse neljaks aastaks,⁽⁸⁾ ja *erakorraline järelevalveametnik*, kelle vabariigi president määrab iga kord eraldi ametisse ülemkohtu, üldkohtu, sõjaväekohtu kohtunike ja prokuröride hulgast⁽⁹⁾. Poola seaduste kohaselt saavad ainult järelevalveametnikud otsustada kohtunike suhtes distsiplinaarmentluse algatamise üle. President määrab erakorralise ametniku ametisse ilma kohtusüsteemi kaasamata ja see võrdub eeluurimise algatamisega. Käimasoleva distsiplinaarmentluse juurde järelevalveametniku määramisega välistatakse ülemkohtu järelevalveametniku osalemine kõnealusel menetluses⁽¹⁰⁾. Asjaolu, et vabariigi presidendil (ja mõnel juhul ka justiitsministril)⁽¹¹⁾ on õigus mõjutada ülemkohtu kohtunike suhtes käivat distsiplinaarmentlust, määrates asja uurima järelevalveametniku,

⁽¹⁾ Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtuasi: *Brumărescu vs. Rumeenia*, 28. oktoober 1999, punkt 61; kohtuasi *Ryabykh vs. Venemaa*, 3. märts 2003, punktid 54 ja 57; kohtuasi *Miragall Escolano ja teised vs. Hispaania*, 25. jaanuar 2000, punkt 33; samuti *Phinikaridou vs. Küpros*, 20. detsember 2007, punkt 52.

⁽²⁾ 30. septembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-224/01, *Köbler*, ECLI:EU:C:2003:513, punkt 38.

⁽³⁾ *Moreira Ferreira vs. Portugal* (nr 2), 11. juuli 2017 (lõplik), punkt 62.

⁽⁴⁾ Arvamus CDL(2017)035, punktid 58, 63 ja 130.

⁽⁵⁾ Konstitutsioonikohus on pidanud mõlemat põhimõtet õigusriigi põhimõtte osaks: vt konstitutsioonikohtu otsused SK 7/06, 24. oktoober 2007 ja SK 77/06, 1. aprill 2008.

⁽⁶⁾ Kohtuotsus SK 19/05, 28. november 2006; SK 16/05, 14. november 2007.

⁽⁷⁾ Eelkõige ülemkohtu 6. ja 23. oktoobri ning 30. novembri 2017. aasta arvamused, ombudsmeni 11. novembri 2017. aasta arvamus ja OSCE-ODIHRi 13. novembri 2017. aasta arvamus.

⁽⁸⁾ Ülemkohtu seaduse artikkel 74.

⁽⁹⁾ Ülemkohtu seaduse artikli 76 lõige 8; vabariigi president võib määrata erakorralise järelevalveametniku prokuröride hulgast, keda on soovitanud riigiprokurör, kui distsiplinaarasi on seotud distsiplinaarrikkumisega, mis vastab tahtliku kuriteo kriteeriumidele ja mida uuritakse riikliku süüdistuse alusel või mis on seotud tahtliku maksukuriteoga.

⁽¹⁰⁾ Ülemkohtu seaduse artikli 76 lõige 8.

⁽¹¹⁾ Ülemkohtu seaduse artikli 76 lõige 9 kohaselt võib justiitsminister teavitada vabariigi presidenti vajadusest määrata erakorraline järelevalveametnik, kui tegemist on distsiplinaarrikkumisega, mis vastab tahtliku kuriteo kriteeriumidele ja mida uuritakse riikliku süüdistuse alusel või mis on seotud tahtliku maksukuriteoga. Selle üle, kas asi vastab nendele kriteeriumidele, paistavad otsustavat autonoomselt justiitsminister ja vabariigi president, kuna nende otsuseid määrata erakorraline järelevalveametnik ei saa edasi kaevata.

millega on ülemkohtu järelevalveametnik jäetud käimasolevast menetlusest kõrvale, tõstatab küsimusi võimude lahususe kohta ja võib mõjutada kohtute sõltumatust. Sellele probleemile on tähelepanu juhitud ka OSCE-ODHIRi ja ülemkohtu arvamustes ⁽¹⁾.

24. Seadusega kõrvaldatakse ka üldkohtu ⁽²⁾ ja ülemkohtu ⁽³⁾ kohtunike suhtes kohaldatavast distsiplinaarmentlusest rida menetluslikke tagatisi: kohtunike vastu võib kasutada ebaseaduslikult kogutud tõendeid; ⁽⁴⁾ teatavatel tingimustel võib asjaomase kohtuniku poolt esitatud tõendid jätta arvesse võtmata; ⁽⁵⁾ distsiplinaarmentluste aegumine peatatakse menetluse ajaks, mis tähendab, et kohtuniku suhtes võib menetlust jätkata tähtajatult; ⁽⁶⁾ lõpetuseks võib distsiplinaarmentlust jätkata isegi asjaomase kohtuniku puudumise korral (sealhulgas siis, kui puudumine oli põhjendatud) ⁽⁷⁾. Uus distsiplinaarkord tekitab ka küsimusi seoses selle vastavusega Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 6 lõikes 1 sätestatud menetlusõuetele, mida kohaldatakse kohtunike vastaste distsiplinaarmentluste suhtes ⁽⁸⁾.
25. Seadusega muudetakse ülemkohtu struktuuri ja lisatakse kaks uut koda. Erakorralise kontrolli ja avalike küsimuste koda hakkab hindama kohtuasju uue erakorralise edasikaebamise menetluse alusel ⁽⁹⁾. See uus koda hakkab suuremas osas koosnema uutest kohtunikest ⁽¹⁰⁾ ning hakkab hindama üld- ja kohalike valimiste õiguspärasust ning uurima valimisi käsitlevaid vaidlusi, sealhulgas Euroopa Parlamendi valimistega seotud kaebusi ⁽¹¹⁾. Lisaks hakkab teine uus, autonoomne distsiplinaarküsimustega tegelev koda, ⁽¹²⁾ kuhu kuuluvad ainult uued kohtunikud, ⁽¹³⁾ vaatama esimeses ja teises astmes läbi distsiplinaarsüüdistusi ülemkohtu kohtunike vastu ⁽¹⁴⁾. Need kaks praktiliselt autonoomset koda, kuhu kuuluvad uued kohtunikud, tekitavad küsimusi seoses võimude lahususega. Nagu Veneetsia komisjon märkis, on mõlemad kojad küll osa ülemkohtust, kuid tegelikult on nad teistest kodadest kõrgemal positsioonil, kujutades endast ohtu, et kogu kohtusüsteemi juhivad need kojad, mis koosnevad uutest valitseva enamuse mõjutusel ⁽¹⁵⁾ valitud kohtunikest. Samuti rõhutab Veneetsia komisjon, et seadusega muudetakse valimisvaidluste kohtulik kontroll poliitiliselt eriti mõjutatavaks, ohustades tõsiselt Poola demokraatia toimimist ⁽¹⁶⁾.
26. Seadusega on nähtud ette, et ülemkohtu istungite puhul, mis käsitlevad erakorralise edasikaebusi ja distsiplinaarasi, osalevad vabariigi Senati ⁽¹⁷⁾ määratavad kohtukaasistujad. Nagu täheldas Veneetsia komisjon, ohustab kohtukaasistujate osalemine ülemkohtu kahes uues kajas õigussüsteemi tõhusust ja kvaliteeti ⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁾ OSCE-ODHIRi 13. novembri 2017. aasta arvamus; punktid 119–121; ülemkohtu 6. oktoobri arvamus, lk 34.

⁽²⁾ Ülemkohtu seaduse artikli 108 lõigete 17–19 alusel on justiitsministrile antud õigus määrata kindlaks üldkohtu distsiplinaarküsimustega tegelevate kohtunike arv ja määrata nad ametisse kohtutega konsulteerimata. Lisaks võib justiitsminister isiklikult kontrollida distsiplinaarasi, mille on üldkohtu kohtunike kohta algatanud järelevalveametnikud ja (teatavate asjaolude korral ka prokuröride hulgas) tema enda nimetatud erakorraline järelevalveametnik. Tulevikus võivad justiitsministri määratud järelevalveametnikud justiitsministri taotluse korral suletud uurimisi uuesti avada.

⁽³⁾ Seaduse kohaselt kohaldatakse üldkohtute korralduse seaduse sätteid, sealhulgas menetluslike aspekte ja distsiplinaarmentlust käsitlevaid sätteid *mutatis mutandis* ülemkohtu kohtunike suhtes; vt üldkohtute korralduse seaduse artikli 72 lõige 1 ja artikkel 108 koostoimes ülemkohtu seaduse artikli 10 lõikega 1. Ülemkohtu seaduse artikliga 108 muudetakse üldkohtute korralduse seadust.

⁽⁴⁾ Ülemkohtu seaduse artikli 108 lõige 23 üldkohtute korralduse seadusele lisatud artikli 115c kujul.

⁽⁵⁾ Kui tõend esitati pärast kindlaksmääratud tähtaega, vt ülemkohtu seaduse artikli 108 lõige 22.

⁽⁶⁾ Ülemkohtu seaduse artikli 108 lõige 13 punkt b.

⁽⁷⁾ Ülemkohtu seaduse artikli 108 lõige 23.

⁽⁸⁾ Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtuasi: Vilho Eskelinen ja teised vs. Soome, 19. aprill 2007, punkt 62; kohtuasi Olujić vs. Horvaatia, 5. veebruar 2009, punktid 34–43; kohtuasi Harabin vs. Slovakkia, 20. november 2012, punktid 118–124; kohtuasi Baka vs. Ungari, 23. juuni 2016, punktid 100–119.

⁽⁹⁾ Ülemkohtu seaduse artiklid 26 ja 94.

⁽¹⁰⁾ Ülemkohtu seaduse artikkel 134; varasem tööjõu, sotsiaalkindlustuse ja avalike suhetega tegelev koda on jagatud kaheks, esimene neist tegeleb tööjõu ja sotsiaalkindlustuse ning teine erakorralise kontrolli ja avalike suhetega; see uus koda koosneb uutest kohtunikest ja praegused kohtunikud viiakse üle tööjõu ja sotsiaalkindlustusega tegelevasse kotta; praegused ülemkohtu kohtunikud võivad taotleda üleviimist uude kotta.

⁽¹¹⁾ Uue koja ülesannete täielik loetelu on esitatud artiklis 26.

⁽¹²⁾ Distsiplinaarküsimustega tegeleva koja president on sõltumatu ülemkohtu esimesest esimehest ja selle koja eelarvet võib võrreldes ülemkohtu üldise eelarvaga märkimisväärselt suurendada (vt ülemkohtu seaduse artikli 7 lõiked 2 ja 4 ning artikkel 20).

⁽¹³⁾ Ülemkohtu seaduse artikli 131 kohaselt ei saa seni, kuni ülemkohtu distsiplinaarküsimustega tegeleva koja kõiki kohtunikke ei ole määratud, viia teisi ülemkohtu kohtunikke üle selle koja ametikohtadele.

⁽¹⁴⁾ Distsiplinaarküsimustega tegeleva koja kõik ülesanded on loetletud ülemkohtu seaduse artiklis 27.

⁽¹⁵⁾ Arvamus CDL(2017)035, punkt 92.

⁽¹⁶⁾ Arvamus CDL(2017)035, punkt 43.

⁽¹⁷⁾ Ülemkohtu seaduse artikli 61 lõige 2.

⁽¹⁸⁾ Arvamus CDL(2017)035, punkt 67.

2.2. Kohtute nõukogu

27. Kooskõlas Poola põhiseadusega kaitseb kohtunike sõltumatust kohtute nõukogu⁽¹⁾. Kohtute nõukogu rollil on otsene mõju kohtunike sõltumatusele eriti nende edutamise, üleviimise, distsiplinaarmenetluste, ametist vabastamise ja ennetähtaegse pensionile jäämise seisukohast. Näiteks kohtuniku edutamine (nt ringkonnakohtust piirkonnakohtusse) nõuab seda, et Vabariigi President nimetab kohtuniku uuesti ametisse, ning seega tuleb taas järgida kohtuliku hindamise ja ametissenimetamise ettepaneku tegemise menetlust, milles osaleb ka kohtute nõukogu. Ka kohtunikuabisid, kes juba täidavad kohtuniku ülesandeid, peab kohtute nõukogu hindama enne seda, kui vabariigi president nad kohtunikuks nimetab.
28. Sel põhjusel on liikmesriikides, kus kohtute nõukogu on loodud, selle sõltumatus eriti oluline, et ära hoida valitsuse või parlamendi soovimatut mõju kohtunike sõltumatusele⁽²⁾.
29. Kohtute nõukogu seadusega kohtute üldise sõltumatuse probleem suureneb, kuna kohtute nõukogu kohtunike ja liikmete volitused lõpetatakse ennetähtaegselt ning kehtestatakse täiesti uus kord nõukogu kohtunist liikmete määramiseks, mistõttu on võimalik avaldada poliitilist survet.
30. Kohtute nõukogu seaduse artikli 6 kohaselt lõpetatakse kohtute nõukogu kõigi kohtunist liikmete volitused ennetähtaegselt. Seadusandja selline volituste lõpetamist käsitlev otsus tõstatab küsimusi nõukogu sõltumatuse ja võimude lahususe kohta. Parlament omandab otsustava mõju nõukogu koosseisu üle, mis vähendab kohtunike endi mõju. Kohtute nõukogu koosseisu võidakse muuta juba poolteist kuud pärast seaduse avaldamist⁽³⁾. Ametiaja ennetähtaegne lõpetamine tõstatab ka põhiseaduslikke küsimusi, nagu on märgitud kohtute nõukogu, ülemkohtu ja ombudsmani arvamustes.
31. Ka uus kohtute nõukogu kohtunist liikmete nimetamise kord teeb tõsist muret. Väljakujunenud Euroopa standardites, eelkõige Euroopa Nõukogu ministrite komitee 2010. aasta soovitusel on sätestatud, et „vähemalt pooled [kohtute nõukogude] liikmetest peaksid olema kohtunikud, kelle on valinud nende kolleegid kohtu kõikidelt tasanditelt, austades mitmekesisust kohtunike seas“⁽⁴⁾. Liikmesriigid võivad ise otsustada oma õigussüsteemi korralduse, sealhulgas selle, kas asutada kohtute nõukogu või mitte. Samas kui selline nõukogu on asutatud, nii nagu Poolas, tuleb tagada selle sõltumatus kooskõlas Euroopa standarditega.
32. Kuni kohtute nõukogu seaduse vastuvõtmiseni oli Poola süsteem nende standarditega täielikult kooskõlas, sest kohtute nõukogu koosseisud koosnesid peamiselt kohtunike valitud kohtunist. Kohtute nõukogu seaduse muutmise seaduse artikli 1 lõige 1 ja artikkel 7 muudaksid radikaalselt seda korda, sätestades, et kohtute nõukogu

⁽¹⁾ Poola põhiseaduse artikli 186 lõige 1: „Kohtute nõukogu kaitseb kohtute ja kohtunike sõltumatust“.

⁽²⁾ Näiteks nõukogu poolt kohtunike suhtes läbi viidud distsiplinaarmenetluste puhul on Euroopa Inimõiguste Kohus tõstatanud küsimuse seadusandliku või täidesaatva võimu mõjust, sest nõukogusse kuulusid enamjaolt nende asutuste poolt otse nimetatud liikmed; Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtuasi: Ramos Nunes de Carvalho E Sá vs. Portugal, 55391/13, 57728/13 ja 74041/13, 21. juuni 2016, punkt 77.

⁽³⁾ Kohtunist liikmete volitused lõppeksid üks päev enne nõukogu uute kohtunist liikmete ametiaja algust, kuid mitte hiljem kui 90 päeva pärast seaduse jõustumist. Ajakava on järgmine: kolme päeva jooksul pärast seaduse avaldamist annab Seimi spiiker teada liikmete nimetamise ettepaneku tegemise menetluse algusest. Seejärel esitavad asjaomased üksused (vähemalt 25 kohtunist või 2 000 kodanikust koosnevad rühmad) 21 päeva jooksul spiiirile nõukogu kohtunist liikmete kandidaadid. Selle 21päevase perioodi järel edastab spiiker kandidaatide nimekirja parlamendifraktsioonidele, millel on seitse päeva aega esitada sellest nimekirjast kuni üheksa kandidaati. Seejärel toimub ametisse nimetamine vastavalt tavakorrale (vt allpool); vt kohtute nõukogu seadust muutva seaduse artiklid 6 ja 7 ning artikli 1 lõiked 1 ja 3, millega lisatakse artiklid 11a ja 11d seadusesse, millega muudetakse kohtute nõukogu seadust.

⁽⁴⁾ Punkt 27; vt ka Euroopa Nõukogu 2016. aasta tegevuskava C osa punkt ii; Euroopa Kohtunike Konsultatiivnõukogu (CCJE) arvamus nr 10, mis käsitleb kohtute nõukogu ühiskonna teenistuses, punkt 27; kohtunike nõukogude Euroopa võrgustiku (ENCJ) standardid 2010.–2011. aasta aruandes „Kohtunike nõukogud“, punkt 2.3.

15 kohtunikest liiget nimetatakse ja võidakse uuesti nimetada ametisse Seimi poolt ⁽¹⁾. Lisaks puudub igasugune garantii, et uue seaduse alusel määrab Seim nõukogusse kohtunikest liikmed, kelle on kohtud kinnitanud, kuna kandidaadid nendele kohtadele võivad esitada mitte ainult 25 kohtunikust koosnevad rühmad, vaid ka 2 000 kodanikust koosnevad rühmad ⁽²⁾. Peale selle on lõpliku kandidaatide nimekirja, mille Seim peab heaks kiitma täies koosseisus, eelnevalt kindlaks määranud Seimi komitee ⁽³⁾. Kohtute nõukogu kohtunikest liikmete ametisse-nimetamise uued õigusnormid suurendavad märkimisväärselt parlamendi mõju nõukogule ning vastuolus Euroopa standarditega avaldavad negatiivset mõju selle sõltumatusele. Asjaolu, et kohtunikest liikmed nimetab ametisse Seim 3/5 hääleteenamusega, ei vähenda seda muret, kuna kohtunikest liikmeid ei vali nende kolleegid. Peale selle, kui 3/5 hääleteenamust ei saavutata, määrab nõukogu kohtunikest liikmed Seim absoluutse hääleteenamusega.

33. See olukord teeb muret kohtunike sõltumatuse pärast. Näiteks ringkonnakohtu kohtunik, kes peab tegema otsuse poliitiliselt tundlikus asjas ja taotleb samal ajal edutamist piirkondliku kohtu kohtuniku kohale, võib kalduda järgima poliitilise enamuse eelistatud seisukohta, et mitte seada ohtu oma edutamise võimalusele. Isegi kui see risk ei realiseeru, ei näe uus kord ette piisavaid tagatisi, et kaitsta sõltumatust, mis on väga oluline, et säilitada usaldus, mida kohtud demokraatlikus ühiskonnas üldsuses tekitama peaksid ⁽⁴⁾. Ka abikohtunikke peab poliitiliselt mõjutatud kohtute nõukogu enne nende kohtunikuks määramist hindama.
34. Veneetsia komisjon märgib, et kohtute nõukogu 15 kohtunikust liikme valimine parlamendi poolt koos praeguste liikmete kohese asendamisega viib selle organi kaugemaleulatava politiseerimiseni. Veneetsia komisjon soovib, et kohtute nõukogu kohtunikest liikmeid peaksid valima hoopis nende kolleegid, nagu on sätestatud praeguses seaduses ⁽⁵⁾. Komisjon täheldas ka, et seadus nõrgestab nõukogu sõltumatust seoses parlamendi enamusega ja kahjustab kogu õigussüsteemi sõltumatust ⁽⁶⁾.
35. Ülemkohus, kohtute nõukogu ja ombudsman juhtisid seaduseelnõud käsitlevates arvamustes tähelepanu küsimusele, kuidas vastab uus kord põhiseadusele. Kohtute nõukogu märgib eriti, et Poola põhiseaduse kohaselt on nõukogu tasakaalustavaks jõuks parlamendile, millel on põhiseadusega antud õigus otsustada seaduste sisu üle. Seega rikub nõukogu kohtunikest liikmete poliitiline määramine ja praeguste liikmete volituste ennetähtaegne lõpetamine võimude lahususe ja kohtuorganite sõltumatuse põhimõtet. Nagu varasemates soovitusel selgitatud, ei ole nende sätete tulemuslik põhiseaduslikkuse järelevalve praegu võimalik.

3. JÄRELDUS ÕIGUSRIIGI TOIMIMIST ÄHVARDAVA SÜSTEEMSE OHU KOHTA

36. Eespool esitatud põhjustel leiab komisjon, et õigusriigi olukorda käsitlevas 26. juuli 2017. aasta soovitusel ülemkohtu seaduse ja kohtute nõukogu seaduse kohta tõstatatud probleeme uued ülemkohut ja kohtute nõukogu käsitlevad seadused ei lahenda.
37. Peale selle täheldab komisjon, et lahendatud ei ole ka ühtegi muud probleemi, mida on 26. juuli 2017. aasta soovitusel seoses konstitutsioonikohtu, üldkohtute korralduse seaduse ja kohtunike riikliku kooli seadusega nimetatud.
38. Kokkuvõttes leidis komisjon, et tema 27. juuli 2016. aasta, 21. detsembri 2016. aasta ja 26. juuli 2017. aasta soovitusel nimetatud süsteemne oht õigusriigi toimimisele Poolas on jätkuvalt ja tõsiselt suurenenud. Kohtute

⁽¹⁾ Põhiseaduses on sätestatud, et kohtute nõukogu koosneb ameti poolest sinna kuuluvatest liikmetest (ülemkohtu esimene esimees, justiitsminister, kõrgeima halduskohtu esimees ja presidendi nimetatud isik) ja valitud liikmetest. Valitud liikmete hulgas on neli asetäitjat, kelle „on valinud Seim“, kaks senaatorit, kelle „on valinud Senat“, ning 15 kohtunikku („kes on valitud“ üld-, haldus- ja sõjaväekohtute ning ülemkohtu kohtunike seast).

⁽²⁾ Kohtute nõukogu artikli 1 lõige 3, millega lisatakse artikli 11a lõiked 2 ja 3: märgitakse, et iga rühm (kohtunike või kodanike oma) võib algatada rohkem kui ühe nõukogu kohtunikust liikme nimetamise ettepaneku tegemise.

⁽³⁾ Kui parlamendifraktsioonid ei esita kokku 15 kandidaati, valib nad Seimi juhatus, et koostada 15 kandidaadiga nimekiri, mis esitatakse Seimi komiteele (vt artikli 1 lõige 3, millega lisatakse artikkel 11c ja artikli 11d lõiked 1–4).

⁽⁴⁾ Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtuasjad: *Morice vs. Prantsusmaa*, 29369/10, 23. aprill 2015, punkt 78; *Küpros vs. Türgi*, 25781/94, 10. mai 2001, punkt 233.

⁽⁵⁾ Arvamus CDL(2017)035, punkt 130.

⁽⁶⁾ Arvamus CDL(2017)035, punkt 31.

nõukogu seadus ja ülemkohtu seadus koos kohtunike riikliku kooli seaduse ja üldkohtute korralduse seadusega suurendavad süsteemset ohtu õigusriigi toimimisele, nagu on märgitud varasemates soovitudes. Eelkõige:

- 1) kahjustavad ülemkohtu kohtunike sõltumatust ülemkohtu mitmete kohtunike kohustuslikus korras pensionile saatmine koos võimalusega pikendada nende kohtunikuna tegutsemise ametiaega, samuti ülemkohtu kohtunike uus distsiplinaarkord, kuigi kohtute sõltumatus on õigusriigi oluline osa;
  - 2) võimaldab ülemkohtu mitme praeguse kohtuniku kohustuslikus korras pensionile saatmine ka kohe ja märkimisväärses ulatuses muuta ülemkohtu koosseisu. See võimalus tõstatab võimude lahususe küsimuse, eriti kui võtta arvesse ka kohtute nõukogu samaaegset reformi. Reaalselt nimetab kõik uued ülemkohtu kohtunikud ametisse vabariigi president uues koosseisus tegutseva kohtute nõukogu soovitusel, kus domineerivad poliitilistel kaalutlustel nimetatud liikmed. Selle tulemusena saab parlamendiamet otsustada vähemalt kaudselt ülemkohtu tulevase koosseisu üle märksa suuremas ulatuses, kui see oleks võimalik süsteemis, kus kehtivad õigusnormid kohtuniku ameti pikkuse kohta toimiksid normaalselt, sõltumata selle pikkusest ja sellest, millisel riiklikul organil on õigus otsustada kohtunike ametisse nimetamise üle;
  - 3) uus erakorralise edasikaebamise menetlus teeb muret seoses õiguskindlusega, ja kui seda vaadelda koos ülemkohtu koosseisu kohese ja suuremahulise muutmise, seoses võimude lahususega;
  - 4) kohtute nõukogu kõigi kohtunike liikmete volituste lõpetamine, samuti uute liikmete nimetamine menetluse alusel, mis võimaldab avaldada poliitiliselt suuremat mõju, on samuti tõsiselt muret tekitav;
  - 5) uued seadused teevad suurt muret seoses nende vastavusega Poola põhiseadusele, nagu on rõhutatud mitmes arvamuses, eelkõige ülemkohtu, kohtute nõukogu ja ombudsmani arvamustes. Samas nagu 26. juuli 2017. aasta soovitusel õigusriigi olukorra kohta on selgitatud, ei ole nende seaduste tulemuslik põhiseaduslik järelevalve enam võimalik.
39. Komisjon rõhutab, et olenemata valitud kohtusüsteemi mudelist tuleb õigusriigi põhimõtte kohaselt kaitsta kohtunike sõltumatust, võimude lahusust ja õiguskindlust. Liikmesriigid võivad ise otsustada oma õigussüsteemi korralduse, sealhulgas selle üle, kas asutada kohtunike sõltumatust kaitsev kohtute nõukogu või mitte. Samas kui liikmesriik on sellise nõukogu asutanud, nii nagu Poolas, kus Poola põhiseadus on sõnaselgelt teinud kohtute nõukogu ülesandeks kaitsta kohtunike sõltumatust, tuleb tagada sellise nõukogu sõltumatus kooskõlas Euroopa standarditega. Komisjon on väga mures, et pärast eespool osutatud uute seaduste jõustumist ei oleks Poola kohtusüsteem enam nende standarditega kooskõlas.
40. Lisaks on kohtunike ja kohtute vastased tegevused ja üldsusele suunatud avaldused Poolas, mille on teinud Poola valitsus ja valitsevasse enamusse kuuluvad parlamendiliikmed, vähendanud usaldust kohtusüsteemi vastu tervikuna. Komisjon rõhutab riigorganite lojaalse koostöö põhimõtet, mis on demokraatliku õigusriigi põhiseaduslik eeldus, nagu on rõhutatud Veneetsia komisjoni arvamustes.
41. Õigusriigi põhimõtete järgimine ei ole üksnes Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 loetletud põhiväärtuse tagamise eeldus. Selle eesmärk on tagada ka kõigi aluslepingutest tulenevate õiguste ja kohustuste järgimine ning kodanike, ettevõtjate ja ametiasutuste vastastikune usaldus kõigi teiste liikmesriikide õigussüsteemide vastu.
42. Õigusriigi korrektne toimimine on äärmiselt oluline ka siseturu tõrgeteta toimimiseks, sest ettevõtjad peavad teadma, et neid koheldakse seaduse alusel võrdselt. Seda ei saa tagada ilma sõltumatute kohtuniketa igas liikmesriigis.
43. Komisjon märgib, et väga erinevad osalejad Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil on väljendanud oma sügavat muret ülemkohtu seaduse ja kohtute nõukogu seaduse pärast, eelkõige Veneetsia komisjon, ÜRO eriraportöör kohtunike ja juristide sõltumatuse küsimuses, OSCE demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo ning kogu Euroopa kohtusüsteemide esindajad, sealhulgas Euroopa Kohtunike Konsultatiivnõukogu, kohtunike nõukogude Euroopa võrgustik ja Euroopa Advokatuuri ja Õigushiitide Nõukogu.

44. Euroopa Parlament märkis oma 15. novembri 2017. aasta resolutsioonis õigusriigi põhimõtte ja demokraatia olukorra kohta Poolas, et ta on sügavalt mures Poola kohtusüsteemi käsitlevate muudetud õigusaktide pärast ja kutsus Poola presidenti üles mitte kirjutama alla uutele õigusaktidele, kui need ei taga täielikult kohtute sõltumatust.

4. SOOVITATAVAD MEETMED

45. Komisjon soovib Poola ametiasutustel võtta kiiremas korras asjakohaseid meetmeid, et kõrvaldada punktis 2 osutatud süsteemne oht õigusriigi toimimisele.
46. Eelkõige soovib komisjon Poola ametiasutustel võtta järgmisi meetmeid seoses hiljuti vastuvõetud seadustega, et viia need vastavusse nõudega tagada kohtute sõltumatus, võimude lahusus ja õiguskindlus, aga ka vastavus Poola põhiseadusele ja Euroopa standarditele kohtute sõltumatuse kohta:
- a) tagada ülemkohtu seaduse muutmise nii, et:
- praeguste ülemkohtu kohtunike suhtes ei kohaldata madalamat pensioniiga;
  - võtta vabariigi presidendilt õigus omal äranägemisel pikendada ülemkohtu kohtunike kohtunikuna tegutsemise ametiaega;
  - likvideerida erakorralise edasikaebamise menetlus;
- b) tagada kohtute nõukogu seaduse muutmise nii, et kohtute nõukogu kohtunikest liikmete volitusi ei lõpetata ja tühistatakse uus liikmete määramise kord, et tagada kohtunikest liikmete valimine nende kolleegide poolt;
- c) hoiduda tegevusest ja üldsusele suunatud avaldustest, mis võivad veelgi õhnestada ülemkohtu, üldkohtute ja kohtunike legitiimsust nii eraldi kui ka ühiselt või kohtusüsteemi legitiimsust tervikuna.
47. Peale selle meenutab komisjon, et võetud ei ole ühtegi järgmist meetet, mis on esitatud 26. juuli 2017. aasta soovitusel seoses konstitutsioonikohtu, üldkohtute korralduse seaduse ja kohtunike riikliku kooli seadusega, ja seepärast soovib veelkord võtta järgmised meetmed:
- d) taastada konstitutsioonikohtu sõltumatus ja legitiimsus Poola põhiseaduse tagajana, sätestades, et selle kohtunikud, esimese ja aseesimehed valitakse ja nimetatakse ametisse seaduslikult, ning rakendades täielikult konstitutsioonikohtu 3. detsembri ja 9. detsembri 2015. aasta otsused, milles nõutakse, et kolm kohtunikku, kelle nimetas 2015. aasta oktoobris õiguspäraselt seadusandja eelmine koosseis, saaksid asuda täitma konstitutsioonikohtu kohtnikuülesandeid ning et seadusandja uue koosseisu poolt ilma kehtiva õigusliku aluseta nimetatud kolm kohtunikku ei lahendaks enam kohtuasju, ilma et neid oleks õiguspäraselt valitud;
- e) avaldada ja rakendada täielikult konstitutsioonikohtu 9. märtsi 2016. aasta, 11. augusti 2016. aasta ja 7. novembri 2016. aasta otsused;
- f) tagada, et üldkohtute korralduse seadus ja kohtunike riikliku kooli seadus võetaks tagasi või seda muudetakse, et tagada nende vastavus põhiseadusele ja Euroopa standarditele, mis käsitlevad kohtute sõltumatust; konkreetselt soovib komisjon eelkõige:
- jätta uus üldkohtute kohtunike pensionikord kohaldamata, sealhulgas võtta justiitsministrilt õigus omal äranägemisel pikendada kohtunike ametiaega;
  - võtta justiitsministrilt õigus omal äranägemisel määrata või vabastada ametist kohtute eesistujaid ja muuta juba tehtud otsused;
- g) tagada, et igasugune kohtureform toetab õigusriigi põhimõtet ning on kooskõlas ELi õiguse ja Euroopa standarditega, mis käsitlevad kohtute sõltumatust, ning on ette valmistatud tihedas koostöös kohtute ja kõigi huvitatud isikutega.
48. Komisjon rõhutab, et õigusriigi põhimõtte kohaldamisega seotud küsimustes nõutav eri riigiasutuste lojaalne koostöö on praeguse olukorra lahendamiseks hädavajalik. Komisjon julgustab ka Poola ametiasutusi rakendama Veneetsia komisjoni arvamusi kohtunike nõukogu seaduse, üldkohtute korralduse seaduse ja ülemkohtu seaduse kohta, aga samuti küsima Veneetsia komisjoni seisukohta mis tahes uute seadusandlike ettepanekute kohta, mille eesmärk on reformida kohtusüsteemi Poolas.

49. Komisjon soovib Poola valitsusel käesolevas soovituses väljatoodud probleemid lahendada kolme kuu jooksul pärast käesoleva soovituse kättesaamist, ning teatada komisjonile selleks võetud meetmetest.
50. Praegune soovitus esitatakse samal ajal põhjendatud ettepanekuga, mille komisjon esitab vastavalt ELi lepingu artikli 7 lõikele 1 seoses õigusriigi toimimisega Poolas. Komisjon on valmis tihedas koostöös Euroopa Parlamendi ja nõukoguga kõnealust põhjendatud ettepanekut uuesti läbi vaatama, kui Poola ametiasutused peaksid rakendama ettenähtud ajal käesolevas soovituses esitatud meetmeid.
51. Komisjon on valmis pidama Poola valitsusega käesoleva soovituse põhjal konstruktiivset dialoogi.

Brüssel, 20. detsember 2017

Komisjoni nimel
esimene asepresident
Frans TIMMERMANS

PARANDUSED

Komisjoni 19. juuni 2017. aasta delegeeritud määruse (EL) 2017/1260 (millega asendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1896/2006 (millega luuakse Euroopa maksekäsmenetlus) I lisa) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L 182, 13. juuli 2017)

Leheküljel 22 lisa (millega asendatakse määruse (EÜ) nr 1896/2006 I lisa) asendatakse Euroopa maksekäsu avaldus järgmisega:

„1. Euroopa maksekäsu avaldus		
Vorm A	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1896/2006 (millega luuakse Euroopa maksekäsmenetlus) artikli 7 lõige 1	

Palun kindlasti lugeda viimasel leheküljel olevat juhendit – see aitab käesolevat vormi täita!

Palun pöörake erilist tähelepanu sellele, et käesolev vorm tuleb täita avaldusega tegeleva kohtu poolt aktsepteeritud keeles või ühes aktsepteeritud keeltest.

Käesolev vorm on kättesaadav kõikides Euroopa Liidu ametlikes keeltes; see võib aidata vormi täitmisel nõutavas keeles.

1. Kohus			Tsviilasja number (lisab kohus)	
Kohus			Kohtu poolt vastu võetud (päev/kuu/aasta)	
Aadress			Allkiri ja/või tempel	
Sihtnumber	Linn	Riik		

2. Pooled ja nende esindajad				
Koodide seletus:	01 Nõude esitaja	03 Nõude esitaja esindaja *	05 Nõude esitaja seaduslik esindaja **	
	02 Kostja	04 Kostja esindaja *	06 Kostja seaduslik esindaja **	
Kood	Ettevõtja või organisatsiooni ärinimi		Identifitseerimiskood (kui see on asjakohane)	
	Perekonnanimi		Eesnimi	
	Aadress	Sihtnumber	Linn	Riik
	Telefon ***	Faks ***	E-post ***	
	Amet ***	Muud üksikasjad ***		
Kood	Ettevõtja või organisatsiooni ärinimi		Identifitseerimiskood (kui see on asjakohane)	
	Perekonnanimi		Eesnimi	
	Aadress	Sihtnumber	Linn	Riik
	Telefon ***	Faks ***	E-post ***	
	Amet ***	Muud üksikasjad ***		
Kood	Ettevõtja või organisatsiooni ärinimi		Identifitseerimiskood (kui see on asjakohane)	
	Perekonnanimi		Eesnimi	
	Aadress	Sihtnumber	Linn	Riik
	Telefon ***	Faks ***	E-post ***	
	Amet ***	Muud üksikasjad ***		

Kood	Ettevõtja või organisatsiooni ärinimi		Identifitseerimiskood (kui see on asjakohane)	
	Perekonnanimi		Eesnimi	
	Aadress	Sihtnumber	Linn	Riik
	Telefon ***	Faks ***	E-post ***	
	Amet ***	Muud üksikasjad ***		
* nt advokaat ** nt vanem, eestkostja, juhatuse liige ***vabatahtlik				

3. Kohtualluvuse alused

Koodide seletus:

01	Kostja või kaaskostja alaline elu- või asukoht	07	Kindlustusvõtja, kindlustatu või kindlustusküsimuses tulu saaja alaline elu- või asukoht
02	Asjaomase kohustuse täitmise koht	08	Tarbija alaline elukoht
03	Kahjustava sündmuse toimumiskoht	09	Töötaja tavaline tööülesannete täitmise koht
04	Filiaali, esinduse või muu üksuse tegevusest tuleneva vaidluse korral selle filiaali, esinduse või muu üksuse asukoht	10	Töötaja tööle võtnud ettevõtja asukoht
05	Kontserni alaline asukoht	11	Kinnisvara asukoht
06	Kui vaidlus on seotud nõudega maksta tasu veose või lasti päästmise eest, selle kohtu asukoht, mille alluvuses asjaomane veos või last arestiti või oleks võidud arestida	12	Poolte kokkuleppel valitud kohus
		13	Ülalpeetava alaline elu- või asukoht
		14	Muu (palun täpsustada)

Kood	Täpsustus ainult koodi 14 puhul

4. Kohtuasja piiriülene olemus

Koodide seletus:

01	Belgia	06	Kreeka	11	Itaalia	16	Ungari	21	Portugal	26	Rootsi
02	Bulgaaria	07	Hispaania	12	Küpros	17	Malta	22	Rumeenia	27	Ühendkuningriik
03	Tšehhi Vabariik	08	Prantsusmaa	13	Läti	18	Madalmaad	23	Sloveenia	28	muu (täpsustage)
04	Saksamaa	09	Horvaatia	14	Leedu	19	Austria	24	Slovakkia		
05	Eesti	10	Iirimaa	15	Luksemburg	20	Poola	25	Soome		

Nõude esitaja alaline elu- või asukoht või peamine elukoht	Kostja alaline elu- või asukoht või harilik viibimiskoht	Kohtu asukohariik

5. Pangarevisiidid (vabatahtlik)

5.1. Kohtukulude tasumine nõude esitaja poolt

Koodide seletus:	01	Pangaülekandegaga	02	Krediitkaardiga	03	Kohus debiteerib nõude esitaja pangakontolt
	04	Õigusabi	05	Muu (palun täpsustada)		

Koodide 02 või 03 valimise korral palun sisestada pangarevisiidid liites 1

Kood	Palun täpsustada koodi 05 puhul

5.2. Ettenähtud summa tasumine kostja poolt

Konto omanik	Panga nimi (BIC) või muu asjakohane pangakood

Konto number	Rahvusvaheline pangakontonumber (IBAN)

EUR	euro	BGL	Bulgaaria lev	CZK	Tšehhi kroon	GBP	Inglise nael	HUF	Ungari forint
HRK	Horvaatia kuna	PLN	Poola zlott	RON	Rumeenia leu	SEK	Rootsi kroon		
6. Põhisumma				Vääring:	Muu (vastavalt rahvusvahelisele pangakoodile)				
					Põhinõude koguväärtus ilma intressi ja kuludeta				
Nõude esemeks on (kood 1)									
01	Müügileping			10	Teenuse osutamise leping - remont			18	Nõuded, mis tulenevad vara ühisest omandist
02	Üürileping – vallasvara			11	Teenuse osutamise leping - maaklerlus			19	Kahjud - leping
03	Üürileping – kinnisvara			12	Teenuse osutamise leping - muu (palun täpsustada)			20	Tellimisleping (ajaleht, ajakiri)
04	Üürileping – kasutusrent			13	Ehitusleping			21	Liikmemaks
05	Teenuse osutamise leping – elekter, gaas, vesi, telefon			14	Kindlustusleping			22	Tööleping
06	Teenuse osutamise leping – tervishoiuteenused			15	Laen			23	Kohtuväline kokkulepe
07	Teenuse osutamise leping - transport			16	Garantii või muu(d) tagatis(ed)			24	Elatisraha maksmise kokkulepe
08	Teenuse osutamise leping – õigus-, maksu- ja tehniline nõustamine			17	Lepinguvälisest kohustusest tulenevad nõuded, kui pooled on nende osas kokkuleppe sõlminud või on tunnistanud võla olemasolu (nt kahjud, alusetu rikastumine)			25	Muu (palun täpsustada)
09	Teenuse osutamise leping – hotell, restoran								
Asjaolud (kood 2)									
30	Maksmatajätmine			33	Kaupade tarnimata või teenuste osutamata jätmine			35	Kaubad või teenused ei vasta tellimusele
31	Ebapiisav makse			34	Defektsete kaupade tarnimine või ebakvaliteetsete teenuste osutamine			36	Muu (palun täpsustada)
32	Hilinenud makse								
Muud üksikasjad (kood 3)									
40	Ostukoht			43	Tarnekuupäev			46	Laenu korral laenu eesmärk: tarbijakrediit
41	Üleandmiskoht			44	Asjaomaste kaupade või teenuste liik			47	Laenu korral laenu eesmärk: hüpoteek
42	Ostukuupäev			45	Kinnisvara aadress			48	Muu (palun täpsustada)
PUNKT 1	Kood 1	Kood 2	Kood 3	Selgitus	Kuupäev* (või ajavahemik)	Summa			
PUNKT 2	Kood 1	Kood 2	Kood 3	Selgitus	Kuupäev* (või ajavahemik)	Summa			
PUNKT 3	Kood 1	Kood 2	Kood 3	Selgitus	Kuupäev* (või ajavahemik)	Summa			
PUNKT 4	Kood 1	Kood 2	Kood 3	Selgitus	Kuupäev* (või ajavahemik)	Summa			
* Kuupäeva vorming: päev/kuu/aasta									
Nõude esitajale on nõude loovutanud (kui see on asjakohane)									
Ettevõtja või organisatsiooni ärinimi				Identifitseerimiskood (kui see on asjakohane)					
Perekonnanimi				Eesnimi					
Aadress				Siht-number	Linn			Riik	
Tarbijalepingutega seotud nõuete lisaspetsifikatsioonid (kui see on asjakohane)									
Nõue käsitleb tarbijalepingutega seotud küsimusi				Kui vastus on jaatav, siis on kostjaks tarbija			Kui vastus on jaatav, siis on kostja alaliseks elukohaks nõukogu määruse (EÜ) nr 44/2001 artikli 59 tähenduses liikmesriik, kus menetlus algatati		
jah				jah			jah		
ei				ei			ei		

7. Intress											
Koodide seletus (palun ühitada number tähega):											
01	Seadusjärgne	02	Lepinguline	03	Intressi kapitaliseerimine	04	Laenu intressimäär **	05	Nõude esitaja arvatud summa	06	Muu ***
A Aastas		B Poole aasta jooksul		C Kvartalis		D Kuus		E Muu ***			
ID *	Kood	Intressimäär (%)	% üle baasmäära (EKP)	Summalt	Alates	Kuni					
ID *	Palun täpsustada koodi 6 ja/või E puhul										
* Lisada vastava nõude ID ** Nõude esitaja poolt välja võetud vähemalt põhinõude suurus *** Palun täpsustada											

8. Leppetrahvid (kui see on asjakohane)	
Summa	Palun täpsustage

9. Kulud (kui see on asjakohane)				
Koodide seletus:				
	01	Kohtukulud	02	Muu (palun täpsustada)
Kood	Täpsustus ainult koodi 02 puhul		Valuuta	Summa

10. Olemasolevad tõendid nõude põhendamiseks										
Koodide seletus:										
	01	Kirjalikud tõendid	02	Suulised tõendid	03	Ekspertide tunnistused	04	Eseme või asukoha ülevaatamine	05	Muu (täpsustage)
ID *	Kood	Tõendite kirjeldus						Kuupäev (päev/kuu/aasta)		

* Lisada vastava nõude ID

11. Lisamärkused ja täiendav teave (vajaduse korral)

Taotlen käesolevaga kohtult, et eespool toodud põhinõude summa ning lisaks intressid, leppetrahvid ja kulud mõistetakst kostja(te)lt nõude esitaja(te) kasuks välja.

Kinnitan, et mulle teadaolevalt on esitatud teave tõene ning edastatud heas usus.

Olen teadlik sellest, et teadlik valeandmete esitamine võib tuua kaasa karistusi päritoluliikmesriigi õiguse alusel.

(Koht)	Kuupäev (päev/kuu/aasta)	Allkiri ja/või tempel

Euroopa maksekäsu avalduse liide 1		
Pangarekviisiidid kohtukulude tasumiseks nõude esitaja poolt		
Koodide seletus: 02 Krediitkaardiga 03 Kohus debiteerib nõude esitaja pangakontolt		
Kood	Konto omanik	Panga nimi (BIC) või muu asjakohane pangakood / Krediitkaardi väljaandja
Kontonumber / Krediitkaardi number		Rahvusvaheline pangakontonumber (IBAN) / Krediitkaardi kehtivusaeg ja turvanumber

Euroopa maksekäsu avalduse liide 2**Edasine menetlus juhul, kui esitatakse vastuväide**

Koodide seletus:

01. Juhul, kui kostja esitab vastuväite, palun menetlus lõpetada.

02. Juhul, kui kostja esitab vastuväite, palun menetlust

jätkata Euroopa väiksemate nõuete menetluse (kui see on kohaldatav) normide kohaselt

03. Juhul, kui kostja esitab vastuväite, palun menetlust

jätkata liikmesriigi asjakohaste tsiviilkohtumenetluse normide kohaselt

Tsiivilasja number (täita juhul, kui käesolev liide edastatakse kohtule avaldusest eraldi)

Ettevõtja või organisatsiooni ärinimi	Perekonnanimi	Eesnimi
Kood	Kui mu nõue ei kuulu minu eespool tehtud valikust olenemata Euroopa väiksemate nõuete menetluse kohaldamisalasse (kood 02), palun	
	lõpetada menetlus	jätkata menetlust liikmesriigi asjakohaste tsiviilkohtumenetluse normide kohaselt
(Koht)	Kuupäev (päev/kuu/aasta)	Allkiri ja/või tempel

AVALDUSE VORMI TÄITMISE JUHEND

Oluline teave

Käesolev vorm tuleb täita asja menetleva kohtu poolt aktsepteeritavas keeles või ühes asja menetleva kohtu poolt aktsepteeritavatest keeltest. Käesolev vorm on kättesaadav kõikides Euroopa Liidu ametlikes keeltes; see võib aidata vormi täitmisel nõutavas keeles.

Kui kostja esitab Teie nõudele vastuväite, jätkatakse menetlust pädevas kohtus tavalise tsiviilkohtumenetluse korras. Kui Te ei soovi sellisel juhul menetlust jätkata, peate täitma ka käesoleva vormi liite 2. Nimetatud liide peab kohtusse jõudma enne Euroopa maksekäsu väljaandmist.

Kui avaldus puudutab nõuetarbija vastu seoses tarbijalepinguga, tuleb see esitada selle liikmesriigi pädevasse kohtusse, kus on tarbija alaline elukoht. Muudel juhtudel tuleb taotlus esitada kohtusse, mis on pädev nõukogu määruse (EÜ) nr 44/2001 (*) eeskirjade kohaselt. Teavet kohtualluvuse eeskirjade kohta leiab e-õiguskeskuse portaalist https://e-justice.europa.eu/content_jurisdiction-85-en.do

Avalduse viimane leht tuleb kindlasti nõuetekohaselt allkirjastada ja märkida kuupäev.

Suunised

Iga jaotise alguses on märgitud koodid, mis tuleb vajaduse korral sisestada vastavatesse lahtritesse.

- 1. Kohus** Kohut valides tuleb kaaluda kohtualluvuse aluseid.
  - 2. Pooled ja nende esindajad** Sellel väljal tuleb vastavalt vormil toodud koodidele ära märkida pooled ja olemasolu korral nende esindajad (nt advokaat, eestkostja). Lahter [Identifitseerimiskood] peaks viitama olemasolu korral spetsiaalsele numbrile, mida õigusnõustajad teatud liikmesriikides kohtuga elektroonilise side pidamise eesmärgil omavad (vt määruse (EÜ) nr 1896/2006 artikli 7 lõike 6 teine lõik), ettevõtja või organisatsiooni registrinumbrile või asjakohasele füüsilise isiku identifitseerimisnumbrile. Lahter [Muud üksikasjad] võib sisaldada muud teavet, mis aitab isikut tuvastada (nt sünnikuupäev, nimetatud isiku ametikoht asjaomases ettevõttes või organisatsioonis). Kui asjas on rohkem kui neli menetlusosalist ja/või esindajat, palun kasutada välja [11].
  - 3. Kohtualluvuse alused** Vt punkti „Oluline teave“ eespool.
  - 4. Asja piiriülene olemus** Selleks et omada õigust kasutada Euroopa maksekäsumenetlust, tuleb vähemalt kahes antud välja lahtris viidata erinevatele riikidele.
  - 5. Pangarekvisiidid (vabatahtlik)** Väljal [5.1] võite kohut teavitada sellest, mil viisil Te kavatsete maksta kohtukulud. Pange tähele, et käesolevat avaldust menetleva kohtu kasutuses ei pruugi tingimata olla kõik sellel väljal toodud makseviisid. Peaksite tegema kindlaks, milliseid identifitseerimisnumbreid real olevates lahtrites. Seda saab teha, võttes ühendust asjaomase kohtuga või tutvudes tsiviil- ja kaubandusajade Euroopa justiitsvõrgustiku veebilehtega (<http://ec.europa.eu/civiljustice/>). Kui Te soovite tasuda krediitkaardiga või lubate kohtul debiteerida summa oma pangakontolt, peate käesoleva vormi I liites märkima vajalikud krediitkaardi/pangakonto andmed.
- Väljal [5.2] võite märkida, millisel viisil Te soovite, et kostja tasuks oma makse. Kui Te soovite, et tasutaks pangaülekanedega, märkige vajalikud pangarekvisiidid.
- 6. Põhinõue** Käesolev väli peab sisaldama põhinõude ning nõude aluseks olevate asjaolude kirjeldust kooskõlas vormil toodud koodidega. Iga nõude puhul tuleb kasutada identifitseerimisnumbrit („ID“), numbridades nõuded ühest neljani. Iga nõuet tuleb täpsustada identifitseerimisnumbri real olevates lahtrites, sisestades koodidele 1, 2 ja 3 vastavad asjakohased numbrid. Juhul kui vajate rohkem ruumi, kasutage välja [11]. Lahter [Kuupäev (või ajavahemik)] osutab näiteks lepingu või kahju tekitanud juhtumi kuupäevale või üüriperioodile.
  - 7. Intress** Kui intresse nõutakse, tuleb see iga jaotises 6 kirjeldatud nõude puhul ära märkida kooskõlas vormil toodud koodidega. Kood peab koosnema nii asjakohasest numbrist (koodide esimene rida) kui tähest (koodide teine rida). Kui näiteks intressimäär on kehtestatud lepinguga ning see hõlmab aastaseid ajavahemikke, on kood 02A. Kui intressimäär otsustab kohus, tuleb viimane lahter [Kuni] tühjaks jätta ning kasutada koodi 06E. Kood 01 osutab seadusjärgsele intressimäärale. Kood 02 osutab poolte vahel kokku lepitud intressimäärale. Kui kasutate koodi 03 (intressi kapitaliseerimine), tuleks märgitud summa võtta aluseks veel järelejäanud ajavahemikul. Intressi kapitaliseerimine viitab olukorrale, kus kogunenud intressid lisatakse põhinõudele ning võetakse arvesse edasise intressi arvutamisel. Aritehingute puhul, nagu on viidatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2000/35/EÜ (**), hilinenud maksimisega võitlemise kohta, on seadusjärgne intressimäär enne vastava poolaasta esimest kuupäeva Euroopa Keskpannga põhilistele refinantseerimisoperatsioonidele kohaldatav viimase intressimäär („viiteintress“) ja vähemalt seitsme protsendipunkti summa. Liikmesriigi puhul, kes ei osale majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis, on eespool nimetatud viiteintressimäär asjaomase riigi tasandil (nt riigi keskpanga poolt) määratud samaväärne intressimäär. Mõlemal juhul kohaldatakse kõnealuse poolaasta esimesel kalendripäeval kehtinud viiteintressi järgmise kuue kuu jooksul (vt direktiivi 2000/35/EÜ artikli 3 lõike 1 punkti d). „Baasmäär (EKP)“ viitab Euroopa Keskpannga põhilistele refinantseerimistoimingute puhul kohaldatavale intressimäärale.
  - 8. Leppetrahvid (kui see on asjakohane)**
  - 9. Kulud (kui see on asjakohane)** Kui nõutakse kulude hüvitamist, tuleb neid kulusid kirjeldada vormil toodud koode kasutades. Lahtris [täpsustus] tuleb kasutada ainult koodi 02 puhul, st kui nõutakse muude kulude kui kohtukulud hüvitamist. Sellised muud kulud võivad hõlmata näiteks nõude esitaja esindaja tasu või kohtuvaidlusele eelnevaid kulusid. Juhul kui Te taotlete kohtukulude hüvitamist, kuid ei tea selle täpset summat, tuleb täita lahter [Kood] (01), kuid lahtri [Summa] võib jätta tühjaks, sest selle täidab kohus. Kulud tuleks esitada samas vääringus nagu põhinõue.
  - 10. Olemasolevad tõendid nõude põhjendamiseks** Sellel väljal tuleb kirjeldada iga nõude põhjendamiseks olemasolevaid tõendeid vormil toodud koode kasutades. Lahter [Tõendite kirjeldus] peab sisaldama näiteks asjaomase dokumendi pealkirja, nime, kuupäeva ja/või viitenumbrit, asjaomasel dokumendil märgitud summat ja/või tunnustaja või eksperdi nime.

11. **Lisamärkused ja täiendav teave (vajaduse korral)** Võite seda välja kasutada, kui vajate rohkem ruumi lisaks eespool toodud väljadele või selleks, et kohtule kasulikku lisateavet anda. Näiteks mitme kostja puhul, kellest igaüks vastutab nõude ühe osa eest, peaksite siia märkima summad, mida iga kostja eraldi Teile võlgneb, või märkima selle, et taotlete kahe või enama kostja kaasvastutust.

Liide 1 Antud väljale tuleb märkida krediitkaardi või pangakonto andmed, kui soovite kohtukulusid maksta krediitkaardiga või kui lubate kohtul debiteerida vastav summa oma pangakontolt. Pange tähele, et käesolevat avaldust menetleva kohtu kasutuses ei pruugi tingimata olla kõik sellel väljal toodud makseviisid. Liites 1 esitatud teavet ei edastata kostjale.

Liide 2 Siin tuleb kohut teavitada, kui Te ei soovi menetlust jätkata, juhul kui kostja on nõude vastu. Märkige asjakohane kood. Üks võimalus on, et menetlus jätkub Euroopa väiksemate nõuete menetluse normide kohaselt (***). Kõnealust menetlust kohaldatakse siiski ainult juhul, kui nõue ei ületa 5 000 eurot. Lisateavet kõnealuse menetluse kohta võite leida Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis aadressil: https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-42-en.do Kui olete valinud selle menetluse, märkige palun ära, mida teha siis, kui menetlust ei saa kohaldada. Tehke asjakohasesse kastis rist. Juhul kui Te edastate selle teabe kohtule pärast taotluse saatmist, lisage kindlasti kohtu poolt määratud tsiviilasja number. Liites 2 esitatud teavet ei edastata kostjale.

(*) Nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (EÜT L 12, 16.1.2001, lk 1).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/35/EÜ hilinenud maksimisega võitlemise kohta äritehingute puhul (EÜT L 200, 8.8.2000, lk 35).

(***) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate nõuete menetlus (ELT L 199, 31.7.2007, lk 1).“

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET